

دملېشو جوړول

دامريکايانو زړه اوسوليد لي حربه ده !!

تخريک

پنځلسم کال، درېيمه، پرلپسې ۱۰۴مه گڼه،
حوت ۱۳۹۶ل، جمادى الثاني ۱۴۲۹هـ.ق، مارچ ۲۰۱۸م

✓ **رسانه ها مزدور آئینه ما نيستند**

✓ **افغانستان باز هم شامل فاسد ترين کشورها**

- د بازار، کلينک او نسوونځي گناه څه ده؟
- د «کابل پروسې» ناسته؛ يو حقيقت او زر دروغ!
- لويديځه غوطه کې ستر وحشت
- افغانستان به د سوريې له برخليکه څوک ژغوري !!

افغانستان

د (۲۰۱۸) ميلادي کال د فبروري په مياشت کې

داشغال ترچتر لاندي، دملي اردو،
ملي پوليسو او اربکيانو حکم

زموږ پرمېنو

دواشنگتن د گټو جگړه!

دطالب هان خط

لړليک

مخ	عنوان	کټه
۱	سر مقاله.....	۱
۲	د کابل پروسې ناستې يو حقيقت او زر دروغ!.....	۲
۴	د کابل د سولې وړاندېزونه او طالبان.....	۳
۷	د اشغال تر چتر لاندې، د ملي اردو، ملي پوليسو او.....	۴
۱۱	طالبان ولې له کابل ادارې سره مخامخ خبرې نه کوي؟.....	۵
۱۳	رسانه ها مزدور آکينه ما نيستند.....	۶
۱۴	زمونږ پر مېنو د واشتنن د کټو جگړه!.....	۷
۱۵	سولې ته څوک ژمن دي؟.....	۸
۱۶	افغانستان باز هم شامل فاسدترين کشورها.....	۹
۱۸	هم سوله! هم دجگړې دوام.....	۱۰
۱۹	د خلکو ستونزې حل کړئ او بدله يې له پاک رې.....	۱۱
۲۰	افغانستان به د سوريې له برخليکه څوک ژغوري؟.....	۱۲
۲۲	د ټاپي شريکان هېوادونه دې د افغانستان په اړه.....	۱۳
۲۴	لويديځه غوطه کې ستر وحشت.....	۱۴
۲۷	د هيواد نوميالي عالم شيخ گل رحمان سره مرکه.....	۱۵
۳۶	کلکڅونه.....	۱۶
۳۶	آيا د هيواد د کانونو پر لوټمار توافق شوی؟.....	۱۷
۳۷	د طالب جان خط.....	۱۸
۳۹	د بازار، کلينک او ښوونځي گناه څه وه؟.....	۱۹
۴۳	د آسيا نابغه علامه شمس الحق افغاني ژوند ته کتنه.....	۲۰
۴۷	د سيکولرانو د اعتراضونو ځينې ځوابونه.....	۲۱
۴۹	بهرنۍ سفارتخونې د بدمرغيو ځالې.....	۲۲
۵۰	عسکره ترڅو به وژل کيږي؟.....	۲۳
۵۲	د ښوونځي د حقوقو ستر ملاتړي، که پرېنځو تېری.....	۲۴
۵۳	جهاد د انساني عاطفې غوښتنه نه؛ بلکې د الله تعالی امر ...	۲۵
۵۵	بې باکه قلم تر مايوسه شېبوا!.....	۲۶
۵۷	د سې آی اې د وحشتونو يوه بېلگه.....	۲۷
۶۰	عجيبه کيسه.....	۲۸
۶۲	د بشار الاسد رژيم د پرېږدو څخه څوک ژغوري؟.....	۲۹
۶۴	د طالبانو ۲۲ کلن غورځنگ، ملت او ملي کټې.....	۳۰
۶۸	شام او غوطه.....	۳۱
۶۹	زما دنوم پوښتنه به نه کوي!.....	۳۲
۷۱	ولس بايد نور د غفلت له خوبه راپاڅي.....	۳۳
۷۳	افغانستان د ۲۰۱۸ ميلادي کال د فبروري په مياشت کې.....	۳۴
۷۸	د حوثيانو ستر وحشت او د يمن مظلوم ولس.....	۳۵

پنځلسم کال، درېیمه، پرلپسې ۱۰۴مه کټه، حوت ۱۳۹۶ل،
جمادی الثاني ۱۴۳۹هـ، ق، فبروری ۲۰۱۸م

امتیاز :

د امتیاز خاوند : د افغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کمیسیون

مسؤل مدیر : عبید تنویر

لیکوال پلاوی : ډاکټر صابر ، حمید ، جمیل مېرني
او افضل محمد تراب

گپون :

افغانستان : ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان : ۲۴۰ ګلدارې
امريکا : ۶۰ ډالره
اروپا : ۶۰ يورو
يوه ګڼه : ۱۵ افغانۍ
۲۵ ګلدارې

يادونه

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
د ادارې دپاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه دليکوال
خپل نظر دی.

تخنیکي چارې: تخنیکي څانګه

پتې :

sarak_111@yahoo.com

دملېشو جوړول

د امریکایانو زړه او سولیدلي حربه ده !!

د کابل مزدور رژیم وایي دخپلو خارجي بادارانو په موافقه یې دمحلې ملیشودجوړولو په یوې نوي داسې طرحې کارپیل کړی چې له مخې به یې ۳۶ زیرمحلې ملیشي جوړي اودهيوادپه بيلابيلو برخوکې به خای پر خای کړل شي . امریکایانو اود کابل حلقه بگوش رژیم لس کاله وړاندې هم دهيوادپه گڼوسيموکې یوشميرداره مارودلو اوگروپونوته اجازه ورکړې وه چې په کلیواوباندوکې وسله واخلي اودولس دازارولواولوتولوپه خاطر لویو لاروته راووځي ؛ خوداسلامي امارت وینواوبیدارومجاهدینود امریکایانودملیشه سازي هاغه پروژه کلکه ماته اوتولي جرړې اوریښي یې له بیخه راوویستی . اوس ښکاري بیا امریکایان دداعش دناولي اولرلي پروژې دپراخولواوخولوترڅنگ په لټه کې دي ترخودملیشو او اربکیانو جوړولو زړه اوسولیدلي حربه یو وار بیا راژوندی اودافغان ولس دخوړولواوکړلو په برخه کې ترینه کارواخلي که داسې نه وي نویادخلولکه اجیري اردواوپولیسوپه شتون کې دمحلې ملیشواواربکیانوجوړول یادامغانلري چې ملي اردو نوره سمه بگیله اوله پښولیدلي ده اونورنشي کولای چې دمجاهدینوپه مقابل جگړه اومقاومت وکړي اویاهم امریکایان اودکابل مفسداوناترسه واکمن غواړي دې سره اوبې ښکره ملیشواواربکیانوپه بیااحیاسره عام افغان ولس په دې جرم چې ولې دامریکایانود غلامی طوق په غاړه کې نه اچوي دانتقام اوغچ ښه وگرځوي ، دیني ارزښتونه یې وځپي ،ملي شتمنی یې لوټ کړي او خدای مکړه د عزت اوابروجنانه یې اوچته کړي !!

د کابل گوداگی رژیم حالت اوسرنوشت هرچاته معلوم دی چې دیوه ولایت والي اوامنیه قومندان له دندې نشي لیري کولای والیان اوقومندانان یې په جهردبغاوت اوسرکشي اعلانونه اوگواښونه کوي ولې رژیم یې په وړاندې دهیڅ کولو اوهیڅ ویلو ځواک اوهمت نلري ، نودغه ۳۶ زره نوي اربکیان چې دنده یې هسې هم لوټماری اودفسادخورول دي هغوی به دا څپ څپانده رژیم څنگه کنترول اومهارکړي؟

ښکاره اوثابته خبره همدغه ده چې امریکایان د نورو صریحو وحشتونوترڅنگ غواړي له یوه لوري افغانان دداعش په وحشیانووداري ترخوا یې د کابل مزدوره اداره په دې مکلفه کړي چې دخودسره ملیشواواربکیانوپه جوړولوسره دلیري پرتوسیمو درانه اومتدین افغانان ددوی په توسط سزاووتکوي

خوامریکایان اودهغوی اردلیان اواربکیان دي خبروي چې اسلامي امارت په زیاتوسختوشرایطوکې دامریکا اوناتو د یونیم لک مجهز لښکر اودملي اردو اواربکیانود څلورلکه پوځ سره تاریخي مقابله اومعركة سرته ورسوله اوداسلام دغه ټول غلیمان یې له پښووغورځول ؛ اوس خو دالله تعالی په خاص نصرت اومرحمت اسلامي امارت په ۸۰ سلنه ځمکه کلک تسلط اوواکمني لري ، ولس ورسره په سراومال ولاړدی اوپه نړیوال ډگر کې دیوه پوځي اوسیاسي ځواک په توگه منل شوي لدې ورسته چې هغوی زمونږ ولس اوپرگني په وحشي ملیشو ډاروي اویافکرکوي چې داسلامي امارت دمجاهدینومورال به په دغو نوو ملیشو بې حوصلي کړي دابه دمکار اوبزدله دښمن دحماقت اوجهل ورستی حداوپوله وي .

اسلامي امارت ددښمن هري حربي اوحركت ته سخت متوجه دی دخپل ولس له ارزښتونو، حیااو عزت څخه دسرپه بیه دفاع کوي اودټولو امریکایي ملیشه سازيو که هغه دداعش په نامه وي اویاداربکیانو دالله پاک په مرسته به یې مخه نیسي اوبیڅکني به یې کوي . ان شالله تعالی

د «کابل پروسې» ناسته؛

یو حقیقت او زر دروغ!

■ سهیل صالحی

د «کابل پروسې» دویمه ناسته د تېرې اونۍ په وروستیو کې د ۲۵ هېوادونو او دریو نړیوالو سازمانو په ګډون په کابل کې جوړه شوه. په اصطلاح له «تروریزم» سره ګډه مبارزه او په افغانستان کې د سولې ټینګښت د دې ناستې اصلي موخې وې او تر څنګ یې د کابل ادارې له طالبانوسره د سولې طرحه نړیوالې ټولنې ته وړاندې کړه.

بېشکه سوله او ارامتیا د دې خاورې د هر وګړي پخوانۍ هیله ده. نږدې څلوېښت کاله کېږي، چې د افغانستان خلک د جګړې او وحشت په اور کې شپې او ورځې تېروي. په ځلونو د سولې اجنډا مطرح شوې؛ خو خلک شاهد دي چې وحشت او ناامني تر پخوا لا زیاتېږي.

خو اوسمهال رښتیا هم د افغانستان دولت د سولې راوړو لپاره خپلو وعدو ته د عمل جامه وراغوستی شي که دا ناستې زیات نمایشي اړخ لري او د عامه اذهانو د فرېب لپاره ګټه ترې اخیستل کېږي؟

په تېرو ۱۷ کلونو کې مو چې څه د افغانستان د دولت په کړنلاره کې ولیدل، هغه دا دي چې دولت په دا ډول صحنو جوړولو هڅه کوي، چې په هېواد کې شته ترڅه حقیقتونه پټ کړي او خلکو ته یوه دروغجنه هیله ورکړي او څو سهاره نور خلک د سولې په خواږه نامه وغولوي.

له دې امله د افغانستان د دغو ورځو د ترڅو حقیقتونو د پټ ساتلو لپاره دکابل دولت هڅه کوي، چې د سولې په اړه د مختلفو څلور اړخیزو، درې اړخیزو ناستو، سمبولیکو بحثونو او اوس د «کابل پروسې» دویمې ناستې او زرګونه نورو دروغو په وسیله عامه اذهان منحرف کړي، تر څو هغه حقیقتونه چې د خلکو ژوند یې ستونزمن کړی او د زغم له دایرې یې ایستلی، پټ پاتې شي. مګر «یو حقیقت او زر دروغ» هغه درس دی، چې «چرچیل» ورنښودلی. د انګلیس پخواني صدراعظم چرچیل به ویل: «د یوه حقیقت د پټ ساتلو لپاره باید زر ډوله دروغ ویل شي.» له دې امله عجیبه نه ده، چې شاګردان یې دا ډول سیاست غوره کړي.

خو هغه حقیقت چې د پټولو لپاره یې هڅې روانې دي، له جګړې، ناامني او بې ثباتۍ پرته بل څه نه دی. هغه حقیقت چې د امریکا د سیمه ییزو موخو د ترلاسي لپاره اغېزمنه وسیله ده. نو د امریکا په شتون کې په افغانستان کې جګړه مسلم او نه

بدلېدونکې حقيقت دی. مگر دا حقيقت بايد په دروغو او سياسي دوکو پټ شي، تر څو له يوې خوا خلکو ته دروغجنه هيله پيدا شي او له بلې خوا د «ملي يووالي» شړېدلي او سپېڅېدلي حکومت ته يو فرصت وي، تر څو ځان راټول او جوړ کړي او د خپل ځان يو مثبت انځور وړاندې کړي.

کابل دولت چې له داخله سخت ټوټې ټوټې شوی او د هرې ورځې په تېرېدو يې د سياسي اختلافونو تنور نور هم گرمېږي او د دولت ستنې يې له پخوا زياتې لړزېږي؛ په دغه هېواد کې د بهرنيو چارواکو سياسي بحثونه او ناستې تر ډېره يو تبليغاتي پيغام ته ورته دي، چې دولت خپل داخلي کوډوالي پټ کړي. په داسې حال کې چې دا ډول ناستې به هېڅکله د سولې د راتگ او د جگړې - چې له پخوا راهيسې د خبري رسنيو لپاره گرمه سوژه ده - د ختمولو لپاره لار هواره نه کړي.

په پای کې دا ښکاره تضاد دی، چې که په افغانستان کې د امريکا ستراتيژي د جگړې دوام او نارامي وي او د کابل اداره د سولې وعدې ورکړي. د جگړې په شتون کې سوله ناممکنه او د هغې لپاره هڅې د خلکو غولول او هغوی ته دروغجنې هيلې ورکول دي. د افغانستان خلکو دا ډول ناستې په ځلونو تجربه کړې، چې لوړ لگښتونه پکې کېږي، رسمي او کاري ورځې پکې رخصتېږي او سرکونه د خلکو پر مخ تړل کېږي؛ خو يوې يې هم نتيجه نه درلوده، برعکس د جگړې او نارامۍ شدت تر پخوا لا زياتېږي.

درباري فتوا!

د مصريو ټلويزيون غوښتل چې د ډېرو بچيانو زېږونې د مخنيوي په هکله پر يوې موضوع خپرونه جوړه کړي او په دې هکله يې د حج اوقاف له مسؤلينو څخه غوښتنه وکړل چې يو مفتي ورته معرفي ترڅو د شريعت له مخې د موضوع حرمت او عدم حرمت روښانه کړي.

حج اوقافو، الازهر پوهنتون ته لارښوونه وکړل چې يو مفتي ورولبږي.

د الازهر ادارې يو درباري دين پلورونکی عالم ور معرفي کړ، مفتي چې کله ستوديو ته راغی له تشریفاتو وروسته د ټلويزيون کارکوونکو ورته وويل: صيب چمتو ياست چې خپرونه پيل کړو؟؟؟

مفتي صيب وويل: لومړی مې په دې پوه کړی چې د موضوع په هکله (ستاسو د خپرونې دريځ څه دی؟) تر څو زه پوه شم چې څه ډول حکم وکړم (يعني موضوع حرامه وکنم که جائزه؟)

خبريال ورته وويل: شريعت چې څنګه حکم کوي، هم هغه حکم بيان کړی.

مفتي ويل: نه تاسو کوم ډول حکم غواړئ؟

ځکه له ما سره (حلت او حرمت) دواړه ډوله فتاوي شته صرف تاسو فرمايش وکړئ زه به هم هغه سي حکم بيان کړم.

د کابل د سولې وړاندیزونه

او طالبان...

لیکنه: م فرهاد

امیدونه ډېر له منځه تللي بریښیدل، په ځانگړي ډول بیا د طالبانو له لوري د کابل له وروستیو بریدونو نه وروسته چې د ترمپ د ټویټر کوم دریځ راڅرگند شو چې له سولیز حل نه یې چورلټ انکار وکړ او په تعقیب یې ارگ هم وویل چې نور نو سوله په جگړه کې غواړي؛ لا پسي-د سولې اړوند نهیلې زیاتې شوي.

تر دې وروسته د کابل د حکومت نور حرکات او څرگندونې چې د سولې پرضد بلل کیدل؛ هم دا ښودله چې د کابل چارواکي هیڅکله خپل خبر په سوله کې نه محسوسوي.

حنیف اتمر چې د امنیت په برخه کې د غني ښی لاسی یادېږي؛ په سعودي عربستان کې له شرق الأوسط ورځپاڼې سره په مرکه کې وویل چې دوی له قطر سره د طالبانو د دفتر تړلو پرسر خبرې کوي، کیدای شي دا دفتر نور وتړل شي.

تر ده وړاندې د حکومت یو بل سلاکار او د متحد اپوزیسیون مشر پخوانی

د کابل د حکومت د کابل پروسې په نوم دویمه غونډه، په داسې حال کې پای ته ورسیده، چې په ترڅ کې یې اشرفغني طالبانو ته د سولې په پار یو لړ وړاندیزونه وکړل. که څه هم د غني اعلان دا وو چې بلاقید و شرط د ده حکومت له طالبانو سره مخامخ خبرو ته تیار دی. مگر ترهرڅه وړاندې یې دا ټکي ذکر کړل چې که طالبان خبرو ته تیارېږي نو د خبرو د چوکاټ د رامنځ ته کولو پخاطر به څو کارونه کوي: ۱- طالبان به حکومت په رسمیت پیژني، ۲- ملي ځواکونه به تقویه کوي، ۳- د ښځو د حقوقو تامین ته به ژمن اوسي، ۴- له بهرنیو ډلو سره به اړیکې شکوي او داسې نور....

په مقابل کې به یې حکومت چمتو وي چې طالبان د یو سیاسي گوند په حیث په رسمیت وپېژني او بلا قیده وشرطه به په کابل، یا بل هیواد او یا د ملگرو ملتونو په دفترو کې ورسره مذاکره وکړي. پاسپورټونه به ورکړي، او له هغه وروسته به یې پر حقوقي چوکاټ خبرې وشي چې په هغه کې به د بندیانو او تور لیستونو موضوع راوسپړله شي.

د ښاغلي غني دا وړاندیز چې دی یې بې قیدو شرطه گڼي؛ د ځینو شنونکو له نظره په عین حال کې په شرطونو سمبال مشروط وړاندیز دی، ولي ځینې نور یې بیا دا شروط نه بلکې د مذاکرې د چوکاټ د رامنځ ته کولو لپاره تخنیکي زمینه سازي یادوي.

--- په هر صورت....

د اشرف غني د سولې نوي او ډراماتيک انعطاف په داسې حال کې مخي ته راځي چې په مجموعي ډول، د ترمپ له نوي جگړیزې تگلارې سره د سولې

جنگسالار رسول سیاف هم د سعودي د دورې پرمهال له يادي ورځپاڼې سره وويل چې طالبانو ته په قطر کې دفتر ورکول له افغانستان سره ظلم دی. بايد وتړل شي. او پرځای يې يوازي د کابل حکومت ومنل شي.

بل خوا په کابل کې رسنيو د سولي شورا د چارواکو له خولي وويل چې له حکومت سره يې د قطر دفتر د تړلو پسر موافقه کړي، او په عين حال کې د سولي شورا اعلان وکړ چې په راتلونکو څو اوښو کې به په کابل کې د نړۍ د علماؤ يوه غونډه جوړه کړي ترڅو يوه فتوا ځينی ترلاسه کړي چې په هغه کې به د طالبانو جهادي مقاومت ته د ناروا جگړې نوم ورکول شوی وي.

همدارنگه د رسنيو منفي تبليغاتو او د حکومتي چارواکو له لوري د سولي اړوند منفي څرگندونو او د ترمپ ټويتونو ته خوښي څرگندولو دا ښودله چې چارواکي سوله او جوړجاړی هسي په خوله يادوي، په حقيقت کې دوی په هغه جنگ جگړو کې خیر ويني چې امريکا يې په څنگ کې ولاړه وي.

دا چې د کابل گډ حکومت څنگه د سولي په اړه له انعطافه ډک اعلان وکړ؛ فکر کيږي چې سرچينه به يې د طالبانو هغه ليک وي چې د امريکايي ولس او کانگريس په نوم خپور کړی و.

--- د طالبانو ليک ---

د امريکا د عامه ولس، د کانگريس د سوله خوښو سناتورانو او مدني ټولنو په نوم د طالبانو په ليک کې وړاندیز شوی وو چې امريکايي ولس دي خپل حکومت دې ته وهڅوي چې د افغانستان اشغال پای ته ورسوي او که څه اندېښنې لري له طالبانو سره دې په مخامخ تفاهم کې مطرح کړي.

د ليک په وړاندي که څه هم رسمي غبرگون څرگند نشو خو داسي ښکاري چې امريکايي چارواکو دا حقيقت په سنجيدگۍ سره درک کړی وي. چې د افغانستان جگړه نوره دوی گټلای نشي برعکس په زيان يې ده. د تفاهم لاره به يې دوی ته ډېره گټوره وي.

خو چونکه نړيوال غرور او حيثيت يې ترېښو لاندې کيږي چې د دوی په نظر له کمزوري سيال (طالب) سره مخامخ خبرو ته چمتو شي. نو يې د خپل تحت الحمايه حکومت له طريقه د کابل پروسې په ترڅ کې د سولي ډراماتيک وړاندیزونه وکړل.

له وړاندیزونو نه ښکاري چې دا ټولي خبرې په حقيقت کې د امريکا طرح ده، چې د اشغال او بهرنيو ځواکونو طرف ته پکې هيڅ اشاره ونشوه، ولي د اساسي قانون تعديل، د رسمي حيثيت ورکولو، د پاسپورټ ترلاسه کولو، دفتر پرانيستلو، او تور ليست ختمولو او داسې نورې... ټولي خبرې هغه څه دي چې امريکا ته پکې هيڅ تاوان نشته.

يعني په دې طرح سره که طالبان يې ومني؛ نو د امريکا ټول مشکلات به حل شي خو د افغانستان اساسي ستونزه چې د اشغال موجوديت دی؛ به پر خپل ځای پاتې وي.

--- د اساسي قانون تعديل ---

په امريکا او نوره نړۍ کې اساسي قانون تعديلول يو خورا گران کار دی، حکومتونه او سيستمونه له اساسي قانون سره عياربري خو قانون نه ورته بدليري، چې بدليري هغه هم د يوې مادې په جزياتو کې پارليماني قوه يا صلاحيت لرونکي اداره تغير او تبديل راوستلای شي. اما په افغانستان کې د امريکايانو لپاره دا هيڅ اهميت نلري. د ډاکټر عبدالله د چوکۍ لپاره هم قانون تعديلوي، د گلبدین حکمتيار د پخلا کولو لپاره هم قانون تبديلولي، د عطانور د ليری کولو لپاره هم په قانون کې د لاسوهني اړتيا پيدا کيږي. دا دی اوس د طالبانو د راضي کولو لپاره هم د قانون د تعديل خبرې کوي.

يعني امريکا ته دا هيڅ ارزښت نلري، چې د هيواد په اساسي قانون دي لويې وشي که څه هم ستونزي پری حل کيدای نشي. او اشغال چې د مشکلاتو سرچينه ده، امريکايان يې په اړه هيڅ چا ته د خولي چوله کولو اجازه هم نه ورکوي. ځکه چې هغه د دوی په زیان دی.

--- د طالبانو چوپټا

د غني د هغې طرحې په وړاندې چې د امريکا په استاڅيتوب پې اعلان کړه؛ طالبانو هيڅ ونه ويل، نه يې رد او نه يې تائيد کړه، که څه هم تازه د کابل حکومت د سولي شورا بيان راغلی چې وايي د طالبانو ځواب ته په تمه يو.

زه فکر کوم چې طالبان اصلاً دا طرحه د امريکا گڼي، او امريکا ته طالبانو وار له مخه ويلي دي چې تاسو مستقيماً خبرو ته راشئ او خبرې به لومړی د اشغال پر سر پيليري. نور بعدي مسائل د افغانانو خپل منځي کار دی. چې په آسانه حل کيدلای شي.

دلته چونکه امريکا له غیر مستقيمي لاري د مذاکراتو په نوم خپل کار کوي، او بل دا چې له اساسي ستونزي (اشغال) پرته يې پر نورو غیر ضروري او يا ضروري خو پر وروستيو ټکو تمرکز کړی دی چې د افغانستان د معضلې د حل په موخه نه، بلکې د يرغلگرو د برنامه د کاميابی لپاره يوه دسيسه ده.

له همدې ځايه ده چې طالبانو هيڅ اعتناء ورته ونکړه. که چيري د ستونزي واقعي حل پکې ترسترگو کيدلای؛ هرو مرو به يې طالبانو مثبت استقبال کړی وای.

--- پایله

حقيقت دا دی چې پر طالب دا جگړه تپل شوي، هغه د خپل ځان، خپلي خاوري او خپل استقلال لپاره په دفاعي جگړه لاس پوري کړی؛ نو طبيعي ده چې د جگړې ختمولو ترټولو زياته ليوالتيا طالب لري. په واقعي ډول د ستونزي داسی حل غواړي چې اشغال پای ته ورسې او افغانان پخپلو منځو کې په عادلانه ډول تر يو منلي سيستم لاندې ژوند وکړای شي.

او برعکس امريکايانو بيا په افغانستان کې د خپلو استعماري اهدافو لپاره جگړه پيل کړي، د هيواد آزادي يې سلب کړي، وحشت او بربريت يې رامنځ ته کړی، پر هغه سربيره د ستونزي پر هيڅ ډول معقول حل باور نلري. دا ځکه چې په

جگړه کې دم گړی د ځان ډېر نقصان نه احساسوي ځکه چې دوی فکر کوي چې د ډالرو په بدل کې يې افغان چارواکي د دوی جگړه پر مخ بيايي.

نو دلته ډېر مسئوليت د کابل حکومت ته راجع کيږي چې ترخپلو آنې شخصي-گټو، چې بې واکه څوکۍ او امريکايي ډالر دي؛ تير شي، د ملي، اسلامي او انساني همدردې په اساس دې پر اشغالگرو ږغ وکړي چې نور مو اشغال پای ته ورسوئ او موږ پريردئ چې خپل مسائل پخپله سره حل کړو. که په ډکه خوله ځواب ورکولای نشي؛ لږ ترلږه همکاري خو دې ورسره پريردي. که چيري دا کار وکړي او د امريکايي يرغلگرو دا د کرايې زميني جنگي قوه ختمه شي. اشغالگر مجبور دي چې خپلي پښې به سپک کوي. او دا وطن به پريردي.

او که افغان حکومت دا مسئوليت درک نکړي نو معضله به همداسي دوام پيدا کوي او د تباهي عاملين به له بيگانه وو وروسته د کابل چارواکي وي.

داشغال تر چتر لاندې، د ملي اردو، ملي پوليسو او اربکيانو حکم

ليکنه: مفتي عبد الله رشاد افغاني

د اشغالګرو سره د همکارۍ صورتونه

پر هر مسلمان دا واجب دی، چې د شریعت احکام وپېژني، د جنگ او قتال احکام زده کړي، او تر ټولو مهم دا چې خپل دښمن او دوست وپېژني، د دې لپاره په لیکنه کې کوشش کوو، چې د یرغلګرو سره د دوستۍ او همکارۍ هغه صورتونو متعین شي، له کوم سره چې زموږ وطنوال مخامخ دي.

له کفارو سره همکاري دوه قسمه لري، اول: هغه کومک او همکاري چې سلطه د مسلمانانو وي، اختیار له مسلمانانو سره وي، رهبري د دوی وي، کفار د تابع په ډول ورسره ملګري شوي وي، او د نورو مسلمانانو پر خلاف یو ځای عملیات تر سره کوي.

دوهم: چې د کفارو له مسلمانانو سره جنگ وي، رهبري او اختیار له کفارو سره وي، قومنده د کفارو سره وي، او نور مسلمانانو یې د ځان تابع جوړ کړي وي، او له کفارو سره ملګري شي، په ګډه د مسلمانانو مقابله کوي.

په افغانستان کې د امریکایانو یرغل دوهم قسم دی؛ ځکه په هغه وخت کې چې امریکایانو پر افغانستان حمله کوله، نه اوسنی ملي اردو، نه ملي پولیس او نه نورو ارګانونه موجود ول، وروسته د یو منظم پلان پر اساس ځیني افغانان

نن سبا زموږ معاصر دښمن یو فریب چلولی هغه دا چې د ځوان کهول نه د وطن پالنې تر شعار لاندې د اشغال په ساتلو، اوږدېدلو او پراخولو کې کار اخلي، د دې لپاره چې ځوانان مو د اسلام، وطن او خپل افغاني هویت پر خلاف استعمال شي، اړینه بولو چې د یرغلګرو سره د همکارۍ صورتونه، د فقهي د مستندو کتابونو په رڼا کې را وسپړو ترڅو د هغوی روا او ناروا صورتونه معلوم کړو.

امریکایان، یرغلګر که مستأمنین دي؟

په دار الاسلام کې د کفارو اوسېدل به یا د امن د معاهدې پر بنا وي، او یا به په خپل زور او قوت سره دار الاسلام ته داخل شوي وي، اول ته مستأمن او دوهم ته محارب ویل کېږي، په افغانستان کې امریکان مستأمنین ندي، ځکه د مستأمن لپاره فقهاو دا شرط مقرر کړی، چې دار الاسلام ته به بې له جنگه داخلېږي، (لأن المستأمن يدخل دار الإسلام تاركا للحرب. المبسوط للرخسي: ۱۰/۱۳۶)، او موږ ټول د صحنې شاهدان یو چې امریکایانو په خپل ټول قوت سره پر افغانستان هجوم او وسله وال یرغل راوړ، پر مسلمانانو یې حملې پیل کړې، چې تر اوسه پوري جریان لري. له همدې امله په افغانستان کې د اوسنیو بهرنیو ځواکونو حکم د مستأمنین نه، بلکې د محاربو دی.

له دوی سره مل شول، په ځان، مال او سر ورسره ودرېدل، د هغوی ساتنه او دفاع یې پیل کړه، تر دې پورې چې کله به یو با احساس افغان عسکر پر امریکایانو حمله وکړه، د نورو افغان عسکرو له خوا به شهید کړل شو.

دا هم ښکاره خبره ده، چې رهبري او اختیار له امریکایانو سره دی، افغانان یې تابع دي؛ ځکه موږ وینو چې د علمیاتو پلان گذاري، د عملیاتو لپاره وسائل او تجهیزات ټول یرغلگر ورکوي، پر کوم ځای چې د هغوی خوښه وي عملیات تر سره کیږي، او که یې هغوی منع کړي، نو هیڅوک هم د عملیاتو اجازه نلري، د یرغلګرو مشرانو په بار بار دا اعلان کړی، چې موږ دلته د امریکا او متحدینو لپاره جګړه پر مخ وړو، حامد کرزي په څو واره دا کوشش وکړ، چې د امریکایانو شپني عملیات بند کړي، خو بیا هم چا یې خبره وانه ورېدله.

او که د مثال په ډول دفاع وزارت د یو ولایت لپاره اعلان وکړي، چې هلته نور عملیات نه تر سره کیږي، او امریکایان بالمقابل دا حکم صادر کړي، چې موږ هلته ضرورت محسوسه و، چې عملیات باید تر سره شي، نو په داسې شرائطو کې به خبره د چا عملي کیږي؟ ښکاره خبره ده، چې امریکایان څه وغواړي هغه به کیږي، که څوک ترینه انکار کوي، هغه به د افغانستان د اوسني وضعیت مطالعه نلري.

یاده همکاري د شریعت په تعبیر سره:

داسې همکاري ته په شریعت کې مناصرة الکفار علی المسلمین یا مظاهرة الکفار ومعاونتهم علی المسلمین، او موالاة الکفار ویل کیږي.

د فقهي له نظره موالاة الکفار پر دوه قسمه دی، یو هغه دی چې د ژوند په چارو، تمدني زندګي، لکه له هغوی سره معاملات، تجارت، اقتصاد، طب او نورو برخو کې همکاري

وي، دا رنگه موالاة ته اسلام ډیر اهمیت ورکوي، په دې کې که کفارو ته فایده رسیږي، نو بالمقابل مسلمانان هم په هغه شان نفع وړي.

د موالاة دوهم قسم دا دی، چې په هغه کې د کفارو استعلا، د هغوی د قدرت مظاهره او پر مسلمانانو یې غلبه راشي، دا رنگه موالاة که په رایې، فکر او یا مشورې سره وي، که ښکاره او یا پټ، مباشر یا غیر مباشر وي، د اسلام له نظره بلکل حرام او نا روا کار دی، د دې لپاره که څومره اعدا او مبررات تراشي وشي بیا هم قابل قبول ندی، تر دې چې دا رنگه موالاة ته ډېریو ارتداد ویلی، ځکه دا شان همکاري تر ټولو خطرناکه، د الله او د الله د رسول او له مسلمانانو سره ستر خیانت دی، د دې په اړه الله رب العزت فرمایي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ} [المائدة: ۵۱]

ژباړه: اې ایماندارو! یهود او نصارو دوستان مه نیسئ، دوی خپله یو د بله دوستان دي، او له تاسو نه چې څوک دوی دوستان ونیسي، نو بیا هغه له دوی نه دی، یقیناً الله ظالمانو ته هدایت نکوي.

په تفسیر طبري کې د دې په تشریح کې لیکي: الله تعالی مؤمنان د مسلمانانو په مقابل کې د یهودو او نصاری له کومک او تحالف نه منع کړي، او اعلان یې ورته کړی، چې که له تاسو نه یو چا د الله او د الله د رسول او د مسلمانانو په مقابل کې یهود او نصارا د ځان دوستان جوړ کړل، نو هغه له دوی (یهود او نصاری) څخه دی. ځکه چې دغو مسلمانانو هم د یهودو او نصارو په شان د الله او د الله د رسول او د مسلمانانو پر خلاف تړون وکړ، او خبردار! چې الله او رسول یې له داسې خلکو بېزاره دی. تفسیر الطبري = جامع البیان ت شاګر (۳۹۸/۱۰)

دې ته ورته نظر د علامه ابن تیمیہ رحمہ اللہ هم دی، چې وایې: په یاد آیه سره چې څوک د یهودو او نصارا و د موالاة نه منع شوي، هغه د ردة په آیه سره هم مخاطب دی، د یادو آیتونو دا حکم د امت ټولو پېړیو ته شامل دی، الله رب العزت دا خلک په دې تهدید کړل، چې که داسي وکړئ، نو د دغو کفارو له ټولې نه حسابل کېږئ، ابن تیمیہ وایې: چې له دېنه دا په ښکاره معلومیږي، چې دا کسان د اسلام له دائرې خارج او مرتد دي، خو دوی به هیڅکله هم اسلام ته ضرر ونه رسوي. مجموع الفتاوی (۱۸/۳۰۰)

د الجزائر ځینو قبایلو د مسلمانانو خلاف له فرانسویانو نه کومک وغوښت، د مغرب مشهور فقیه ابو الحسن التسولي د کفر حکم ورباندې صادر کړ. أجوبة التسولي علی مسائل الأمير عبد القادر الجزائري: ص ۲۱۰

همداسي فرانسویانو او فرنگیانو د مصر- پر مسلمانانو حمله وکړه، شیخ احمد شاکر اعلان وکړ، چې له دغو یرغلګرو سره که چا هر رنگه تعاون وکړ، هغه که لږ وي، او که ډیر، دا په ښکاره مرتد او صریحي کفر دی، په دې کې هیڅ عذر هم قابل قبول ندی، په دې باره کې نه جاهلانته قومیت او نه هم شیطاني سیاست معتبر دی، دا تعاون که د افرادو لخوا وي، او که د حکومت یا د قومي مشرانو له لوري؛ ټول په کفر او په ارتداد کې سره یو دي، د ښځو سره یې نکاح ماته ده، لمونځ یې نه دی صحیح، زکات یې نه دی صحیح، تر دې چې یو رنگه عبادت یې هم نه صحیح کیږي، ځکه د عبادت لپاره ایمان شرط، او دوی له ایمانه وتلې او مرتد دي. کلمة الحق: ص: ۱۳۰.

له یادو روایاتو نه دا خبره واضحه شوه، چې د مسلمانانو پر خلاف له محاربو کفارو سره مرسته کول، هغه که هر رنگه وي، او هر قسمه عذر تراشي ورته وشي؛ د اسلام له نظره څومره ناروا او خطرناکه خبره ده، د الله او د الله له

رسول او له ټول امت سره یو عظیم خیانت دی، نو ځکه یادو علماو ورباندې د ارتداد حکم کړی دی.

البته زموږ د احنافو مذهب پر داسي کسانو د ارتداد فیصله نه کوي، علامه طحاوي رحمہ الله د حاطب بن أبي بلتعنة په کیسه سره دلیل نسې، او مرتد یې نه بولي، چې هغه هم د مکې د فتح خبر کفارو ته ورکاوه، خو په لار کې گرفتار شو، نبي علیه السلام ورباندې د مرتد حکم ونه لگاوه.

خو تر ارتداد را لاندي په اوله درجه فسق، ناروا او حرام کار دی، د داسي مسلمانانو حکم د کفارو په شان دی، یعنې مجاهد ته یې وژنه روا ده، ځکه کفار چې په ظلم مسلمانان بندیان کړي، او د خپل صف په مخ کې را روان کړي، په دې صورت کې د مجبوریت او اضطراب له امله مجاهدینو ته روا ده، چې پر کفارو حمله وکړي، اگر که هغه مظلوم مسلمانان هم ورسره ووژل شي.

نو هغه مسلمانان چې په خپل سر او مال د محاربو کفارو نه په وسلې دفاع کوي، د مسلمانانو جاسوسي ورته کوي، د متجاوز دښمن په دفاع کې خپل مسلمان ورور وژني، بندي کوي یې، او هر رنگه تعاون ورسره کوي، نو د دغو مسلمانانو مرګ به بیا په کوم دلیل جائز نه وي؟ او که د یرغلګرو په دفاع کې مړ شي، نو په کوم دلیل به شهید ورته وویل شي؟، او بالمقابل هغه مجاهد چې په ډیر سخت حالت کې د اسلام او وطن له حریم نه په خپل سر دفاع کوي، څرنگه به د اسلام له قاموس سره سم دهشتګر وبلل شي؟

که موږ فرض کړو، چې مسلمانان امریکا ته ولاړ شي، او هلته امریکایان په خپل کور کې وژني، تري یې، او له آزادۍ نه یې محرومه وي، او نور داخلي امریکایان یې کومک کوي، جاسوسي ورته کوي، په سر او مال سره یې ساتنه کوي، نو هغه مقابل لوری امریکایان به دغو ته په کومه سترګه ګوري؟

له هغو افغانانو، چې د كفارو سره څنگ په څنگ ولاړ دي، وسله واله همكاري ورسره كوي، دفاع يې كوي، او يا په بله نوعه كومك ورسره كوي، نه مو دا هيله ده چې اې زموږ مسلمانو ورنو! الله درته ياد كړي، خپل سږ پخلى اسلامي تاريخ لږ وگورئ، او د يهودو او نصارا و دښمني د قرآن او حديثو په رڼا كې ځان ته معلومه كړئ، الله رب العزت فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَاغَةِ مَن دُونِكُمْ لَا يَأْتُونَكُمْ خَبْرًا وُدُّوا

(عداوت) چې د دوى په سينو كې پټ دى، هغه تر دې ډير زيات دى، موږ تاسو ته د علامو خبري خلاصې وركړې، په دې شرط كه تاسو له عقل نه كار واخلي.

ټول امة مسلمة پر دې مامور دى، چې د الله د دين حفاظت وكړي، په هر وخت او هر حال كې به دا فريضه تر سره كوي، او هر څوك د الله په مخ كې مسؤل دي، كوم چې په لاس كړي وي، او څه چې يې په ژبه وييلې وي، او څه چې په زړه كې

مَاعِنْتُمْ
قَدْ بَدَتْ
الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا
لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ {آل عمران: ١١٨}

ژباړه: اې ايماندارو! له تاسو نه خارج څوك رازدار مه جوړه وي، دوى ستاسو په بدخواهي كې يوه موقع هم ضايع كوي نه، د دوى د زړه خواش دا دى، چې تاسو په تكليف كې ياست، بغض د هغوى له خولو نه ښكاره شوى، او كوم

راگرزېږدلي وي، د هر څه جواب به د الله په وړاندي وركوي، نو هر مسلمان هغه كه په ملي اردو، ملي پوليس او يا اړيكو كې وي، هر يو دي له خپل ځانه سوال وكړي، چې د چا لپاره ځان، مال او سر قربانه وي، او د قيامت په ورځ به د الله په وړاندي څه ځواب وايي.
نور بيا.....

طالبان ولي

له کابل ادارې سره مخامخ خبرې نه کوي؟

هېواد ريان

کوو. د امریکایي چارواکو له خبرو وروسته ارگ هم وویل، چې له طالبانو سره د شرطونو پرته خبرې کوي او دا ځل به د سولې په خبرو کې هېڅ شرط نه وړاندې کېږي.

تیره اونۍ په کابل کې د «کابل پروسې» دویمه ناسته وه، چې د افغان چارواکو سرپرېره د امریکا، روسیې، چین، ایران، هندوستان، پاکستان، ملګرو ملتونو او د ګڼو نړیوالو ادارو استازو پکې ګډون کړی وو. تراوسه د نننۍ غونډې پایلې له رسنیو سره شریکې شوې نه دي؛ خو د یو شمېر ویناوالو خبرې رسنیو ته راووتې.

اشرف غني د نورو وختونو په خلاف دا ځل د سولې لپاره ډېر انعطاف کړی و او په پوره معنایي ځان د سولې لېواله ښوده.

(۱) د سولې لپاره سیاسي چوکاټ وضع شي؛ اوربند رامنځته شي، طالبان د یوه سیاسي ګوند په توګه په رسمیت وپېژندل شي، د باور جوړونې ترتیبات ونيول شي او عادلانه او آزادو ټاکنو ته لاره هواره شي.

(۲) د سولې لپاره حقوقي چوکاټ وضعه شي او د غوښتنې په صورت کې په اساسي قانون کې د پېښینې شوې قانوني پروسې له لارې د اساسي قانون بیا کتنه وشي او د بنديانو د آزادولو او د بندیزونو له

سوله د جګړې د دواړو اړخونو اړتیا ده او دواړه لوري باید د سولې له پاره انعطاف وکړي. ملت د دواړو اړخونو له خوا د جګړې قرباني دي. طالبانو له دې وړاندې ویلي وو، چې د جګړې له اصلي لوري «امریکا» سره د سولې خبرې کوي؛ خو له افغان حکومت سره ځکه خبرې نه کوي، چې د دوی صلاحیت او واک له امریکا سره دي. روانه جګړه امریکا پیل کړې او دغه جګړه د طالبانو انتخاب نه؛ بلکې پرې تپل شوې ده.

طالبانو تېره میاشت د امریکا ولس، کانګرس او پالیسي جوړونکی ته لیک ولېږه او له ټولویي غوښتې وو، چې امریکا دې نور خپل پوځیان له افغانستان اوباسي. د طالبانو لیک په پراخه کچه تبلیغ شو او ګڼو نړیوالو رسنیو د خبرونو مهم ټکی د طالبانو لیک وو.

په کابل کې د څو بریدونو وروسته د امریکا ولسمشر او دفاع وزیر له طالبانو سره د سولې خبرې رد کړې. څو ساعته وروسته افغان حکومت هم ورته غبرګون وښود او له طالبانو سره یې جګړه قبوله کړه؛ خو خبرې اترې نه.

په دې نېټې ورځو کې طالبانو یو ځل بیا له امریکا سره د مخامخ خبرو د پیل کولو هوډ ښکاره کړ. امریکایي چارواکو هم وویل، چې له طالبانو سره خبرې

طالبان ولې له حکومت سره خبرې نه کوي؟

- (۱) ځکه اوسنی حکومت په ټوله معنا د امریکا په امر چورلېږي او د امریکا له امر پرته هېڅ نه شي کولی؛
- (۲) حکومت په تېرو درېیو کلونو کې له خپلمنځي اختلافاتو څخه نه دی خلاص شوی او هره ورځ د ارگ او سپېدار مانۍ ترمنځ سیاسي اختلافات رسنیز کېږي؛
- (۳) حکومت په تېرو درېیو میاشتو کې خپل یو والي له دندې نه شي گوښه کولی؛ نو د ټول افغانستان مسئله به څنگه حل کړي؟
- (۴) په حکومت کې ځینې کسان جگړه غواړي او په دغه همدغه جگړه کې یې گټې دي؛ نو دوی هېڅکله هم سولې ته نه راضي کېږي؛
- (۵) حکومت له تېرو دوو کلونو راهیسې د نویو برېښنایي پیژندپاڼو د وېش په اړه سره هوکړې ته نه دی رسېدلی؛ نو دوی به څنگه له طالبانو سره سوله وکړي؟
- (۶) په افغان حکومت کې ډېری پخواني جنګي مجرمین دي او له دې وېرېږي، که طالبان راشي نو د محکمې مېز ته به راکش کړل شي؛
- (۷) په پورته خبرو سره ځکه طالبان له افغان حکومت سره د سولې خبرې نه کوي او مخامخ له امریکا سره د سولې خبرو غوښتونکي دي.

* * *

لېستونو څخه د ایستلو لپاره قانوني لارې چارې تعقیب شي.

(۳) د افغانستان دولت په رسمیت وپېژندل شي، د قانون حاکمیت ته درناوی وشي، اصلاحاتو ته لاره هواره شي او د متوازن پرمختګ او د کډوالو د راستنېدلو لپاره انتظامات وشي.

(۴) د ټولو اتباعو، په تېره د پخلا کېدونکیو طالبانو د امنیت لپاره تدابیر ونیول شي.

(۵) د اقتصاد او ټولنیز پرمختګ لپاره پروګرامونه پلي شي او په ملي پروګرامونو کې کډوالو او پخوانیو جنګیالیو ته ځای ورکړل شي.

(۶) د سولې لپاره نړیوال ملاتړ او همکاري ترلاسه شي، په تېره دا چې د ډیپلوماتیک مالي ملاتړ په ترلاسه کولو، د بهرنیو جنګیالیو د برخلیک معلومولو او له لېستونو څخه له سولې سره د یو ځای کېدونکو افغانانو د نومونو د ایستلو په برخه کې همکاري ترلاسه شي.

(۷) او د یوه جامع تطبیقي چوکاټ له لارې بهرني، لنډه مهاله او اوږد مهاله شرایط او اهدافو ټاکل او په دې ټولو برخو کې د پرمختګ د څارنې او ارزونې یو مؤثر میکانیزم رامنځته شي.

ولسمشر غني اووه مهم وړاندیزونه وکړل؛ خو د غني له خبرو وروسته د ملي امنیت سلاکار او د ملي امنیت رییس د ولسمشر په خلاف یو ځل بیا د جګړې د سنگرونو د گرم ساتلو وویل.

په داسې حالاتو کې سوله نه راځي، چې د حکومت لوړ پوړي چارواکي په یوه خوله نه وي او هر یو یې جلا جلا نظر لري.

رسانه ها مزدور آئینه ما نیستند

----- ضیاء الرحمن فاروقی

رسانه های امروز که از برکتهای معینی آب میخورند و به ساز حامیانشان میرقصند، به حریم ها می تازند و جز فریاد فساد و به لجن زار کشیدن مردم هدف دیگری ندارند.

امروز غریزادگانی در رسانه های افغانستان از آدرس مردم این سرزمین حرف میزنند، اسلام خواهی ما را عقب ماندگی لقب میدهند، برهنگی و انحراف خودشان را تمدن و آزادی عنوان میکنند. آنان باید بدانند ما وارثان این سرزمین هستیم نه آنان، ما برای آزادی خون دادیم و برای غروب استعمار رزمیدیم نه آنان، هرگز آنها الگوی ما نیستند و هیچ گاه آئینه ما نخواهند بود.

جهانیان باید بدانند ما کسانی که پشت شیشه های تلویزیون های شان میبینند، نیستیم و این رقاصه های منحرف و هم کیشانان، نماینده های ما نیستند. ما را با عینک بردگان غرب و کشورهای همسایه نبینند. ما همانی که بودیم و خواهیم بود؛ «ملتیی آزاد که برای اسلامش از همه چیز میگزیرد».

بعد از سقوط حکومت طالبان و ورود کشورهای تحت پرچم ناتو، موجی از رسانه های سمعی و بصری به کشور عزیز ما سرازیر شد و با گذشت زمان مثل مرض سرطانی پیکر لرزان افغانستان را فراگرفت.

باید اعلان کنم که من یکی از طرفداران سرسخت آزادی بیان هستم؛ ولی این طرفداری باعث نمیشود دیده بر درزها بدوزم و هر فریاد را فریاد آزادی بنامم.

ملت افغانستان در کوچه پس کوچه های تاریخ، بینی آنانی که دشمن آزادی بودند، را به خاک مالیده است و این سنت را تا وقتی که گلویی برای فریادزدن است ادامه خواهد داد.

با این وجود و طرفداری بیش از حد از آزادی، ما خط قرمز و حریم ممنوعه ای به نام اسلام داریم؛ اسلام با ارزشترین چیز در زندگی ماست. اگر تاریخ مردانگی، بیباکی و شهادت طلبی مردان ما در آشفته ترین لحظه هایی جنگ ثبت کرده، همه از اسلام عزیز ما بوده است.

زموږ پرمېنو دواشنگتن دگټو جگړه!

ولې زموږ پر خاوره په کال کې تر څلور زره زیات بمونه واورې؟ ولې مو په پردۍ جگړه کې هر کال لسگونه زره هېوادوالو ته مرگ ژوبله واورې؟

ولې مو هېواد د یوه لوی ځواک د موخو لپاره له سیمه ییزو نورو ځواکونو سره د نیابتی جگړې په ډگر بدل شي؟

دې پوښتنو ته زموږ چارواکي داسې ځواب نه لري چې ولس پرې قانع شي، ولس به پر ځای پرېږدو راځی سر گربوان ته کړو کوم د ضمیر خاوند به پر دې قانع شي چې هېواد او ولس یې داسې په بې رحمۍ د پرديو د موخو لپاره د اوږدو جگړو قرباني شي؟

دا چې امریکا د نړۍ ستر ځواک دی، د جېمز ډابنز خبره ستر ځواکونه خامخا سترې موخې لري او د تاریخ یو درس دا دی چې ستر ځواکونه له زور پرته نه بله نظریه لري او نه اخلاقي ارزښتونه. خو که د نورو هېوادونو حکومتونه او سیاستوال له خپلو ولسونو سره صادق وي، هېڅکله به دغه ولسونه د لویو ځواکونو تر پښو لاندې نشي.

موږ له امریکا سر ډغرې نشو وهلاى، خو له دې ذلت نه خو هر ولس او هېواد ځان ژغورلی شي چې خپله خاوره د لویو ځواکونو د جنګي ماشین له خطرناکو مرګونیو څپو خوندي وساتي.

کابل چارواکیو د څه لپاره د لوړې له مراسمو څو ساعته وروسته امریکا ته بې قید او شرطه پوځي اډې ورکړې؟ هغه امریکا چې پر اچین لوی بم د کوریا د وېرولو لپاره غورځوي او مرستیال ولسمشر یې رسماً اعلان کوي.

هغه امریکا چې زموږ په هېواد کې یې مړه جگړه را ژوندۍ او تر اوولس کلونو وغځوله، اوس یې روسیه او چین را قابو کول لومړی هدف دی او د دې لپاره یې جنرالان په افغانستان کې د اوږدو او سختو جگړو اعلانونه کوي، ځکه چې د واشنگتن گټې دا ایجابوي!

کابل حکومت دې ته ځواب لري چې ولې یې خپل ولس د یوه لوی ځواک د جنګي ماشین مخې ته وغورځاوه؟

په افغانستان کې د امریکا او ناټو د ځانګړیو ځواکونو قوماندان جنرال جېمز بي لیندر وايي چې په افغانستان کې به جگړه سخته او اوږدمهاله وي. وروسته نوموړی زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکا د پوځي شتون موخه د واشنگتن گټې دي.

دغه پوځي جنرال د خپلو ځینو سیاستوالو او حکومتي مشرانو د ډیپلوماټیکو دروغو پر ځای برالا پر هغو واقعیتونو اعتراف کوي چې امریکا یې په افغانستان او سیمه کې پالي.

واقعیت همدغه دی چې امریکا افغانستان ته پوځونه د خپلو گټو لپاره راوستي او روانه جگړه د همدوی د گټو جگړه ده، د جگړې د اوږدولو مسأله هم اصلاً د امریکا له گټو سره غوټه ده، ځکه چې که جگړه پایته رسېږي بیا به په افغانستان کې د دوی د پوځي اډو او مانورو د دوام لپاره پلمه پاتې نشي.

د امریکا او ناټو د خاصو ځواکونو د قوماندان دغه خبره که څه هم لومړنۍ سپینه خبره نه ده، خو که موږ داسې حکومت او چارواکي درلودای چې د ولس د برخليک په باب یې د مسوولیت احساس کولای نو باید دغسې خبرو او څرګندونو له امریکا او ناټو سره د حکومت پر اړیکو او پرېکړو ژور اغېز درلودلی وای.

مونږ خو له ډېر وخت څخه د امن او د سولې لپاره ژمن او غوښتونکي يو، په گران هيواد کې مو امن او سوله وه خو اشغالگرو د اشغال په قيمت رانه امن اوسوله دواړه وږي.

او بيا يې راته تل د دروغو او افواهاتو له گردې ميز څخه د سولې غوښتنه کړې چې راشي، سولې ته ژمن شئ او سوله وکړئ خو په حقيقت کې امن او سوله همدوی راڅخه وږي او په افغانستان کې سوله او امن نه غواړي.

او کومه جگړه مو چې شروع کړې دا صرف د امن او د سولې لپاره ده،

سوله او امن راوستل تش په دروغجنو افواهاتو نه کېږي، سوله او امن راوستل قرباني غواړي،

له نن ۲۴ کاله مخکې کله چې د گران وطن حالات مخ په وحشت او مخ په بربريت روان ول هلته مو هم الحمد الله د سولې او امن لپاره نه هربدونکې قرباني ورکړې او لا به د سولې او امن راوستلو لپاره قرباني ورکوو،

نو اوس به معلومېږي چې سولې او امن ته څوک ژمن دي او سوله څوک کوي اوسوله څوک غواړي؟

د امريکا د نوي ولسمشر د ټرمپ له راتگ سره د تېر په شان يو ځل بيا جگړنيزه ستراتيژي بدله او مخ پر وړاندې روانه کړې، دا په داسې حال کې چې امريکا له تېرو اوولسو کلونو راپه دېخوا افغان جگړه کې ښکېل ده چې تراوسه پورې يې بری نه دی موندلی، بلکې ورځ تر بلې د ناکامۍ په لوري روانه ده، د خپلې ناکامۍ اعتراف يې نظامي جنرالانو او سياسي کارپوهانو او د امريکا پخواني ولسمشر بارک اوباما پخپله کړې وه چې په افغانستان کې مو ماته خوړلې ده او د پوځيانو شتون به مو په افغانستان کې د امريکا لپاره په خورا زيان تمام شي.

دا خبره د يادوني وړ گڼم چې څه وخت مخکې طالبانو د امريکا ولس او د کانگريس غړيو ته په يوه

سرخلاصې ليک کې واضحه کړې چې جگړه زموږ انتخاب نه

دی؛ بلکې په موږ تېل

شوې، پرون ورځ يو ځل

بيا د طالبانو د سياسي

دفتر څخه په خپره شوې

خبرپاڼه کې پر امريکايي

چارواکو غږ شوی چې د افغانستان د

مسئلي د سوله ييز حل لپاره د طالبانو د سياسي دفتر سره په

اړيکه کې شي 'مونږ همېش درېښتني سولې او امن راوستلو غوښتنه کړي ده او لابه يې غوښتنه کوو.

نو اوس دلته ډېرې پوښتنې رامنځ ته کېږي او دا پوښتنې

د ټولو افغانانو په ذهنونو کې راڅرخېږي:

هغه دا چې آيا ريښتيا هم امريکا سوله په ريښتوني ډول

غواړي؟

آيا دامريکا يرغل هم د سولې لپاره شوي؟

آيا امريکا چې کوم مصارف په خپلو پوځيانو او لاسپوڅي

نظام باندې کړی دا هم د سولې لپاره؟

آيا امريکا ته خپلي گټي مهمې دي او که د افغانانو لپاره

سوله؟

خو زه وایم چې نه، امريکا هيڅ هم د سولې او امن لپاره

نه دي کړي، کوم مصارف يې چې په خپلو پوځيانو او په خپلو

لاسپوڅو کړي او کومې قرباني يې چې ورکړي دا يې صرف د

خپلو شومو اهدافو لپاره کړي اوبس.

نو مقصودي خبره دا ده چې سوله د ټولو افغانانو سږو،

ښځو، کوچنيانو، ځوانانو او بوډاگانو اميد او آرزو ده.

نواوس خو طالبانو د رېښتني سولې وړانديز ورته کړی،

گوروبه چې څوک افغانستان کې سوله او امن رامنځته کول

غواړي، طالبان او که امريکايان؟

سولې ته سوک ژمن دي؟

□ ليکنه: عبدالله عزام

افغانستان

باز هم شامل فاسد ترین کشورها

حبیبی سمنگانی

مناظره های انتخاباتی خود شعار می داد که جلو فساد روز افزون مالی در ارگان های دولتی را می گیرد، به اساس گذارش آژانس خبری پژواک از میان ۵۰ وعده های بزرگ انتخاباتی اشرف غنی نوزده آن در رابطه به اقتصاد بود، لهذا مردم به این باور بودند که شاید اشرف غنی برنامه خوبی اقتصادی داشته باشد و تعهدات انتخاباتی خود را به نحوه احسن جامه عمل بپوشاند، اما ای بسا آرزو که خاک شده است!

هرگاه ائتلاف غربی ها به سرکردگی امریکا افغانستان را اشغال کردند رشد سالانه اقتصاد افغانستان تا چند سال اول حتی به ده در صد هم رسید، اما پس ازینکه بخش اعظم نیروهای خارجی از افغانستان خارج شدند رشد اقتصادی کشور به سرعت کاهش یافت و حتی به دو در صد رسید، رشد چند سالانه اقتصادی افغانستان از نگاه اقتصاد دانان ابتکار دولت کابل نبود بلکه مرهون بودجه های جنگی امریکا و ناتو و ثمره مصارف هنگفت مؤسسات خارجی بود.

اقتصاد افغانستان در رژیم ع و غ (یعنی در سه و نیم سال گذشته) نه تنها رشد نداشته است بلکه با افت زیادی مواجه بوده است، رشد سالانه اقتصادی افغانستان در ماه جون سال ۲۰۱۴م (یعنی پیش از رژیم ع و غ) به اساس گذارش اداره مرکزی آمار افغانستان شش اعشاریه نه در

رژیم کنونی کابل همواره لاف از مبارزه با فساد اداری می زند، اما واقعیت اینست که از سران تا ماموران همه شخصیت های بلند و پایین رتبه رژیم در امواج فساد غوطه می زنند، سازمان بین المللی شفافیت در گذارش تازه خود افغانستان را چهارمین کشور فاسد جهان قرار داده است، درین گذارش سالانه آمده است که درمیان ۱۸۰ کشور تنها سومالیا، سودان جنوبی و سوریه از افغانستان هم فاسد تر هستند.

اشرف غنی چون سابقه کاری در بانک جهانی دارد و مدت دو سال در کابینه کرزی به حیث وزیر مالیه کار کرده است به حیث یک اقتصاددان شهرت دارد، از رژیمی که به سرکردگی وی روی کار شد کمتر کسی امید داشت که اوضاع سیاسی کشور را بهتر بسازد، زیرا جنجال های انتخابات گذشته ظرفیت سیاسی ع و غ را برای همگان روشن ساخته بود و همه می دانستند که یک رژیم بی اختیار و چند سره در آینده با چه کشمکش ها و چالش های گوناگون سیاسی مواجه می شود.

اما بسیاری ها به خواب و خیال رشد اقتصادی کشور در رژیم اشرف غنی بودند، این خواب و خیال چندان بی جا نبود، زیرا وعده های انتخاباتی اشرف غنی بیشتر بر مسائل اقتصادی و ارتقاء عوائد مردمی و دولتی می چرخید، وی در

صد اعلام شده بود، اما وزارت اقتصاد و اداره مرکزی آمار افغانستان در ماه مارچ ۲۰۱۷م اعلان کردند که رشد اقتصادی کشور در سال گذشته دو در صد بوده است، تعجب آور اینست که وزارت اقتصاد رژیم کابل این رشد دو در صدی اقتصادی را رضایت بخش خواند و «مژده» داد که انتظار می رود رشد اقتصادی کشور در سال آینده به سه در صد برسد، قابل ذکر است که رشد اقتصادی کشور در سال ۲۰۱۶م (یعنی در سال دوم رژیم ع و غ) حتی به یک اعشاریه سه در صد هم کاهش یافته بود.

درین شکی نیست که شیوع فساد مالی از بزرگ ترین موانع رشد اقتصادی یک کشور می باشد، سازمان بین المللی شفافیت از سال ۲۰۰۵م به این سو افغانستان را نیز در چهارچوب کاری خود جا داده است و میزان فساد در افغانستان را بررسی می کند، این سازمان افغانستان را نخستین بار در سال ۲۰۰۷م در فهرست ده کشور فاسد جهان جا داد، افغانستان در سال ۲۰۰۸م در زمره پنج کشورهای فاسد جهان قرار گرفت، افغانستان در سال ۲۰۰۹م دومین کشور فاسد جهان شد، سازمان شفافیت از سال ۲۰۱۰م تا ۲۰۱۴م (یعنی تا پنج سال) افغانستان را گاهی سومین و گاهی چهارمین کشور فاسد جهان قرار داد.

گمان برده می شد که رژیم کابل شاید به سرکردگی اشرف غنی از رده فاسد ترین کشورهای جهان بیرون شود، اما در سال ۲۰۱۵م افغانستان باز هم به حیث سومین کشور فاسد جهان انتخاب شد، افغانستان در سال ۲۰۱۶م هشتمین کشور فاسد جهان خوانده شد، همان بود که حامیان رژیم به ویژه طرف داران اشرف غنی جشن گرفتند که از فهرست فاسد ترین کشورهای جهان بیرون شدیم، اما امسال افغانستان بار دیگر به مقام چهارم برگشته است و گویا دوباره در زمره فاسد ترین کشورها قرار گرفته است، حالا مدت رسمی رژیم ع و غ رو به پایان است و سران و مقامات رژیم این بهانه را هم از دست داده اند که در سالهای آینده جلو فساد روز افزون مالی را می گیریم، مردم نیز به حدی

هوشیار شده اند که دیگر همچون کمپاین های انتخاباتی ۲۰۱۴م به شعارهای دروغین فریفته نمی شوند.

مسئولان سازمان شفافیت در افغانستان به این باور هستند که نهادهای زیادی در چوکات رژیم فعالیت می کنند که در ظاهر وظیفه مبارزه با فساد دارند، اما هیچ یکی این نهاد ها در مبارزه با فساد مؤثر نبوده است و بعضی از این نهادها فقط برای مصرف پول و خوش نگهداشتن چند فرد باقی مانده اند، ناصر تیموری (عضو سازمان شفافیت) می گوید: نمایندگان پارلمان بارها متهم به فساد شده اند، اما تاکنون هیچ دوسیه این نمایندگان توسط مرکز عدلی و قضایی بررسی نشده است. از سوی دیگر نهادهای مبارزه با فساد شکوه دارند که عامل عمده حاکمیت فساد در افغانستان مصونیت سیاست مداران، مقامات دولتی و نمایندگان پارلمان از پیگرد عدلی و قضایی است. این نهادها می گویند ارگان های که باید قانون را نافذ بکنند تحت تاثیر این افراد هستند و نمی توانند افراد زورمند را مورد پیگرد قرار دهند.

چند روز پیش، طالبان در طی یک اعلامیه از پروژه چند میلیارد دالری تاپی استقبال کردند و عملی شدن آن را به مفاد افغان ها دانستند، اما با در نظر داشت حاکمیت فاسد در ارگان های رژیم تصریح نمودند که: «رژیم فاسد کابل چون در فساد مالی و فریب کاری رکورد جهانی دارد و هیچ پروژه مهمی را بدون فساد مالی و فریب کاری به تکمیل نرسانیده است، درین پروژه نیز حتما دست به فساد گسترده مالی می زند، لهذا اگر در جریان تطبیق این پروژه برای امارت اسلامی افغانستان ثابت گردد که مقامات رژیم دست به فساد مالی و فریب کاری می زنند و حق مردم را تلف می کنند امارت اسلامی افغانستان جلو آن فساد را می گیرد و از طرف های ذی دخل نیز امیدوار است که درین مورد جداً توجه بکنند، تا این پروژه مهم ملی با تاخیر و مشکلی مواجه نشود».

د کابل
چارواکو دسولي
پروسي په
دوهمه غونډه
کې له طالبانو
سره د سولي
يوه اړخيزه
طرحه وړاندې
کړه، اشرف غني
ادعا کوي چې د

امريکا ولسمشر ډونالډ ټرمپ هم د ده د سولي د طرحې تائيد
کړی دی.

خو پخپله غني يوه ورځ وروسته د امنيتي ځواکونو د
ملاتړ په نمانځونډه کې بيا وفرمايل: «سوله کوو خو د دې
معنا د جگړې پایته رسېدل نه دي!!».

د اشرف غني همدغه يوه جمله د ده د سولي هغه هر
اړخيزه طرحه بشپړه بې معنا کوي. له بده مرغه يو ترېخ
واقعيت همدغه دی چې په کومه طرحه کې چې د حکومت
لخوا اعلان شوې په هېواد کې د جگړو د پایته رسېدو
خوبونه نشو ليدای. په څو دلايلو:

لومړی دا چې پخپله غني اعتراف کوي چې له طالبانو
سره سوله د جگړې د پایته رسېدو په معنا نه ده، د جگړې د
دوام لپاره له پخوا نه د بل مورچل او شعار د جوړېدو ډېرې
تودې هڅې وشوې، دغه بل شعار او د جگړې د دوام سبب
داعش دی، څلور ورځې وړاندې د کونړ چارواکيو تازه
اعتراف کړی چې د دې ولايت په څو ولسواليو کې د داعش
جذب او جلب ډېر زيات شوی دی، پر طالبانو د امريکا د
فشار يو دليل دا ويل کېږي چې نور هغه وخت رارسيدلی
چې په افغانستان کې داعش خپل شتون ثابت کړي او د
جگړې محاذونه پرانيزي، تر څو اصلي موخې (له امو پورې
غاري ته) جگړه او جگړه مار ولېږدول شي.

هم سوله هم د جگړې دوام!!

ويسا

دوهم د اشرف غني د
سولي طرحه سره له دې چې
د ده په وينا ټرمپ تائيد
کړې، خو د ټرمپ له
ستراتېژۍ سره په تضاد کې
ده. د افغانستان او سيمې
لپاره د امريکا ستراتيژي د
جگړو په توندولو، د بمباريو
پر زياتوالي او د پوځونو پر بيا
زياتولو تمرکز لري. تر څو

امريکا عملاً پر جگړې ولاړه دغه ستراتيژي بدله نه کړي، د
غني د سولي طرحه پر سوله ملنډې دي.

امريکا چې د افغانستان او سيمې لپاره پر جگړه ولاړه
ستراتېژي لري او عملاً موږ پر دې گواه يو چې امريکا
بمبارۍ او جگړې زياتې کړې، په داسې وضعه کې د سولي
غږ يوازې د تسليمۍ په معنا دی.

فرضاً د طالبانو يوه برخه له جگړې لاس واخلي، جگړه
به بيا هم دوام لري. ځکه چې امريکا په لوی لاس د جگړې
تودول غواړي او د داعش په نوم يې د دوام لپاره پلمه هم
شته.

دې ترڅو حقايقو ته په پام اشرف غني اودگډوډ دولت
چارواکيو ته په کار دي چې ولس ددوې په دوه مخو
پاليسيوبنه پوه ده، په لفاظيو دي ولس ته دوکه نه ورکوي، د
دې بدمرغې نړيوالې لوبې په گرداب کې دي نورافغانان نه
ورلاهوکوي

له امريکا سره دې د امنيتي تړون او نورو تړونونو
اوستراتيژيو ولس په راز راز ناخوالو سرکړ، زموږ هېواد نور د
پريديو جگړو د دوام زغم نه لري. ولس مو د بربادۍ پر پوله
ولاړ دی، نورافغانان د پردۍ نيابتي جگړې قرباني نشي...
گاللی که واکداران وطن ته خاين نه وي بائيد هيواد له دغه
بدحاله نجات ورکړي.

د خلکو ستونزې حل کړئ او د بدلې لپاره یې کریم رب ته په تمه شئ!

ژباړن: علی احمد راصد

د سعودي عربستان مليارد او ددې انځور څښتن
الراجحي وايي: زه ډېر بې وسې او مسكين وم... تردې چې د
ښوونځي په هغه رحله يا چکر کې مې چې د ونډې اخيستنې
لپاره يې يو ريال ټاکل شوی وو د برخې اخيستو توان نه
درلود دا سره له دې چې په کور کې مې د يوه ريال لپاره ښه
ډېر وژړل خو ټولگيز چکر ته له تلو يوه ورځ مخکې مې په
ټولگي کې يوې پوښتنې ته سم ځواب ووايه چې د خپل
فلسطيني ښوونکي لخوا يو ريال د زده کوونکو له چک چکو
سره د جايزې په ډول راکړ شو... اندېښنې مې لرې شوې او
په منډه لارم په رحله کې د برخې اخيستو لپاره مې نوم
ولیکه.. بس مسلسل ژړا مې په خوښيو بدله شوه چې بيا يې
نو تر ډېرو مياشتو دوام وکړ.

هغه زياتوی لوی شوم ورځې تېرېدې له ښوونځي نه
خلاص شوم... د ژوند په اوږدو کې او کلونه وروسته د الله
په مرسته د خيرچارو په اهميت پوی شوم.. يوه ورځ مې هم
هغه فلسطيني ښوونکي را په ياد شو چې زه يې په يوه ريال
نازولی وم.

له ځانه سره مې پوښتنې کولې چې هغه يو ريال به يې
ماته په خيرات کې راکړی و او که په حقيقت کې جايزه
وه... سم ځواب مې تر لاسه نه کړ... خو له ځانه سره مې
ووويل که هرڅه و او په هر نيت يې چې راکړ خو په خپل
وخت کې يې زما ستره ستونزه پرته له دې چې زه او يا بل
څوک پرې پوی شي حل کړه... همدې فکر دېته اړ کړم چې
ښوونځي ته ورشم او دهغه فلسطيني ښوونکي پوښتنه
وکړم.. ورغلم درک يې را معلوم شو او د هغه ليدوته او
پوښتنې ته مې له مخکې نه چمتووالي ونياده.

راجحي وايي: له هغه ښاغلي ښوونکي سره مې ليدنه
وشوه خو په داسې حال کې چې له ستونزو سره مخ و کار
روزگار يې نه و او خپل وطن ته يې د تلو اراده کړې وه.. د
خبرو پر وخت مې ورته وويل گرانه ښوونکيه له کلونو
راپدېخوا دې زما په غاړه يو پور دی.. په وراخطايي يې وويل
زما پور ستا پر غاړه!! همدلته مې ترې وپوښتل ستا په ياد
دي چې يوه زده کوونکي ته دې د پوښتنې د سم ځواب په
بدل کې يو ريال ورکړی و له لږ څه فکر کولو وروسته وويل
هو په ياد مې دي.. خو ته لکه چې په دې پسې گرځېدې چې
زما هغه يو ريال بېرته راکړې؟ راجحي وايي: ما ورته وويل
هو له يو څه بحث وروسته مې خپل موټر ته پورته کړ او
ديوه ښايسته کور مخې ته کوز شوو، کور ته ورننوتو ومې
ويل زما گرانه او مهربانه ښوونکيه دادې کور له هغه موټر
سره او له ماسره دې تنخوا چې د عمر تر پايه به يې غواړې..
حيران شو ويې ويل دا بيخي ډير دي.. ما وويل ته باور وکړه
هغه وخت ماته ستا په يوه ريال خوښي په دې کور، موټر او
تنخوا باندې ستا تر خوښي خورا ډېره وه.. تر دې چې زه يې
تر ننه نشم هيرولی.

مليارد راجحي په پای کې وايي: "د خلکو زړونه
خوښ کړئ دهغوی ستونزې حل کړئ او د بدلې لپاره يې
کریم رب ته په تمه شئ"

يادونه: راجحي په سعودي کې د خرماوو تر ټولو لوی
باغ لري چې تر ۲۰۰ زره د خرماوو ونې لري او (القصيم کې د
راجحي مزرعې) په نوم يادېږي ټول يې د الله د رضا لپاره
وقف کړی حاصلات يې په خيريه ټولنو او د روزې په
مياشت کې د حرمينو حاجيانو د روژه ماتې لپاره ويشل
کېږي.

د ژباړن يادونه: خدای مې دې غاړه نه بندوي چې دقيق
مې په ياد نه دي څلور يا پنځه کاله پخوا يې په نړيوالو رسنيو
کې اعلان خپور شو چې خپله ټوله سرمايه يې چې شپږنيم
مليارده ډالر کېده ټوله د خدای د رضا لپاره وقف کړه.

رښتيا ته

د سوريې له برخليکه څوک ژغوري؟!

ص هارم

دملگرو ملتونو په شمول نورې
دېرې بشري ټولنې په سوريه کې په بې
رحمانه ډول دولسي- وگړو په تېره د
دماشومانو وژنه او دکيمياوي وسلو آزاد
استعمال وينې، خو هيڅ ډول عملي
اقدام نه ترسره کوي، ځکه دلته دسترو
قوتونو لاسونه دخپل دي .

داسد دحکومت په شمول
روسيې، امريکا او ايران ټولو يو هدف
خپل کړی چې دسوريې دعام بې وسه
ولس وژل دي او هريو هلته خانته دخای
پيدا کولو په هڅه کې دي، ترڅو په دې
ډول په سيمه کې مطرح او راتلونکې
گټې يې خوندي شي .

دهيوادونو جغرافيوې موقعيت دهغو په سياسي ادلون بدلون کې
دپرعمده رول لري، لکه څنگه چې کتل کيږي دنړۍ په دېرو هيوادوکې
دکړکېچونو او شخړو په سر يا پای پورې ديوه زبرځواک قوت دېرې تار تړلی
وي، ځکه هغه تسليحاتي سيالۍ چې دوی يې دزبرځواکۍ او استکبار پرنيلي
سپاره کړي ° دهمدې لپاره يې ترسره کوي چې په نړۍ يې پراخ واک او
حاکميت راشي .

په دې ډول ده چې دهيواد موقعيت ته په کتو استکباري قوتونو هلته
دخپلو لري يا نږدې گټو دخونديتوب په غرض لاس اچولی وي (که څه هم په
دېرو لري لارو ورته راتاو شوي وي او دسيمې خپل خلک ددغو اغراضو په
پېژندلوکې پېرۍ وخت ته اړتيا ولري) .

په نړۍ کې دېرې داسې سيمې شته چې دېبلا بېلو لحاظونو له مخې يې
موقعيت خورا ارزښت لري او همدغه ارزښت يې دناکړارۍ لوی لامل هم وي
چې دېبلگې په ډول يې فلسطين، عراق، کشمير، کردستان، سوريه او... يادولی
شو .

که خواب طالبان وي؟ نو ظاهره خبره ده چې داپېتې به هم ددوی له غاړې وي اولکه څنگه چې وینوبله هیڅ داسې مرجع نه ترسترگو کیږي چې له دغه ناخوالو مو وژغوري. روان مقاومت اوجهاد دهیواد له اشغال څخه دخپلواکۍ سره سره، ددغه ډول نړیوالو پلانونو په وړاندې جگړه هم ده، چې نور لار ورته هواروي، طالبان او ددین عالمان یې په مخ کې سپر دي.

په ټوله کې علماء طالبان او ددین د مدرسې شاگردان له هر غدر او خیانت نه لري وي په تېره دخپلې خاورې سره، درواشناسۍ د حکم پراساس هم ثابته ده چې دهیواد مینه دنورو خلکو په نسبت په هغو خلکو کې ډېره وي چې له جومات اومدرسې سره یې تړاو وي، ځکه هغوی دمدادیاتو په وړاندې له دې مینې نه تېریږي که څه هم دسر په بیه ورته تمامه شي.

نن چې دهغوی له دې سترو قربانیو څخه کومې سترگې پټیږي او په نه دلیل یې په نورو ورتپي، دسبا تاریخ که واقعیتونه لیکل، راتلونکي نسلونه به یې قدر وپېژني او هغوی ته به ویاړ او افتخار وي.

افغانستان هم یوله دغو هیوادونو گڼلی شو چې ولس ته په پام سره یې موقعیت هم خورا ارزښتمن دی.

هغه لاملونه چې امریکا اوروسیې یې په مت دسوریې په کورنۍ جگړه کې ځان ورگډ کړی، دلته هم ترسترگو شوي دي.

داعش چې تردېره یې خلک دامریکایي گټو دخوندیتوب پروسه بولي، په افغانستان اوبیا په شمال کې په مخفي او غیر متوقع ډول ظهور وکړ، چې په ظاهره یې دروسیې اندېښنې راوپارولې، دکب په ۳ مه روسیې په دویم ځل بیاخپله غوښتنه تکرار کړه چې په افغانستان کې دناملومو چورلکو او الوتکو په اړه باید معلومات ورکړي، دروسیې دبهرنیو چارو وزیر "سرگې لاوروف" په امریکا غږ وکړ چې دافغانستان په شمالي ولایتونو کې ناپېژاندې الوتکې لیدل کیږي، چې دوی ته یې په اړه باید معلومات او ډاډ ورکړل شي.

روسي چارواکو تردې وړاندې په کابل کې دملگرو ملتونو ادارې "یوناما" ته هم خپله غوښتنه لیږلې وه، خو کوم ځواب یې نه و ترلاسه کړی.

روسیه دعوه کوي چې امریکا دافغانستان په شمال کې داعش وسله وال ځای پرځای کوي اوهغوی ته امکانات ور رسوي.

دغه راز څه موده وړاندې دبدخشان ولایت په سرحدي سیمو د "بي ۵۲" ډوله الوتکو بمبار هم په ورته ډول دگاوندیو هیوادونو اندېښنې راوپارولې چې ورسره سم همدې سیمې ته نږدې چین هم خپلې مانورې ترسره کړې.

دا او ډېته ورته ډېری داسې دالالتونه شته چې افغانستان دسوریې دبرخلیک په اخته کېدو اندېښنې ترې را ولاړېدلای شي.

اوس پوښتنه داده چې په افغانستان کې داسې څوک شته چې هیواد دسوریې له برخلیکه وساتي؟! او که وي څوک به وي؟

په خواب کې به یې هم ځینې پوښتنې مطرح کړو چې هیواد له انارشیزم، تجزیې، ملوک الطوايفي او ټوټه کېدو چا وژغوره، په هیواد کې دنظام بنسټ چا رامنځته کړ؟ ولس له غلو، قاتلانو اوشروفاساده چا وساته؟

د تاپې شریکان هیوادونه دي

د افغانستان په اړه واقعیتونه او مني!!

ارمان

يې له ترکمنستان څخه دافغانستان له لارې پاکستان او هندوستان ته دگازو نل ليکه وغځيږي

ياده پروژه دافغانستان اسلامي امارت دواکمنۍ په مهال د سترو اقتصادي ابتکاراتو يوه وه، ليکن بدبختانه امريکاچې دنړيو وړلې اردرپه نشه مسته وه په افغان ولس يې سوکالې او خوشالې پيرزو نه وه نو دپيلېدو په وړاندي يې خنډونه واچول اوس چې د امريکا هغه رعب او دبدبه نده پاتې له فرصت نه يې په گټه دسيمي هېوادو وکړای شول چې په ياده مهمه اقتصادي پروژه عملاً لاس پوري کړي

په دې لړ کې دپروژې د لومړۍ برخې کار له هرات څخه پرانيستل شو د لته مهم او دپام

په معاصر جهان يا نړۍ کې اقتصاد يا معيشت ته ديو بې جوړې ستر قوت په نظر کتل کېږي، دنړۍ په هره برخه يا هېواد کې چې هر څوک کوم اقتصادي گام اخلي، ورسره په چم او گاوند کې دهغه سيالان يې دمخنيوي زيار گالي اوکوښښ کوي چې بشپړيدو په وړاندي يې خنډونه واچوي، خو ډير کم به داسې پېښ شوي وي چې څو سيالان آن دښمنان جوانب دي دمالي گټو ترلاسه کولو په اميد سره په يوځای کار کولو ته زړه ښه کړي وي يعنې څو مخالف او مقابل جوانب دي په يوه پروژه يا زيربنا کې دخپل، خپل سهم مندلو پخاطر دسيالۍ او مقابله له دريځ لاس په سر او دمفاهمې او مکالمې دريځ يا ستيج ته دي ختلي وي.

هو! دې لړ کې يو تازه مثال دتاپې اقتصادي پروژې دی، کومه چې دښک پرته دسيمي او منطقوي هېوادو په سطحه يوه خورا مهمه پروژه ده، دحيرانۍ ځای دادی چې په دې مهمه پروژه کې په يوحساب څلور او په بل پنځه کلک مخالف بعدونه يا عنصرونه سهيم او شريک دي او هغوی ټول يې دسرته رسولو لپاره او پکې په يوځای د کار کولو پوځ هوډ لري

تاپې پروژه په ټوله کې دمنطقې دڅلورو هېوادو ترمنځ يوه اقتصادي پروژه ده او پکې ۴ هېوادونه ترکمنستان، افغانستان، پاکستان او هندوستان ديوبل سره شريکان دي، چې په ترڅ کې به

وړ ټکی دادی چې طالبانو (افغانستان اسلامي امارت) ددې پروژې څخه نه یواځې په کلکه خپل ملاتړ اعلان کړی بلکې هغوی یې دساتنې او حفاظت لپاره هم ټیټر وهلی دی، دکتونکو په وینا: په دې سره یاده پروژه کې ترکمنستان، کابل رژیم، پاکستان، هندوستان او طالبان گډون لري

د افتتاح په مراسمو کې د امریکا پوځي قومندان جان نیکولسن گډون ښیي چې امریکایان هم په یاده پروژه کې دلچسپي یا علاقمندي لري ځکه هغوی نه غواړي پاکستان او هند له ایران سره دگازو نل لیکې غځوئو په اړه ورته تړون وکړي یعنې امریکا نه غواړي چې دایران څخه هند او پاکستان دگازو کومه نل لیگه وغځیږي

دطالبانو ویاند: ویلي: په سیمه کې د اقتصادي پرمختگ لپاره د ټاپې پروژې سرته رسول زیات اهمیت لري له دې وجې دوی پکې همکارۍ ته تیار دي، په دې توگه طالبانو اوسوده چې دوی یواځې د امریکا نه دخپلې خوا وړې ازادولو لپاره جنگ کوي دنورو هغو پلانو او پروگرامونو سره چې دولس لپاره گټور او اړین وي نه یواځې تري ملاتړ کوي بلکې عملاً پکې همکارۍ کولو ته تیار دي چې دا نیت اوعزم زموږ د هېواد او خلکو لپاره دطالبانو له لوري یوشه مثبت پیغام دی او واقعاً یې په دې کار هغوی دخلکو زړونه هم گټلي

په یاده پروژه باندې دلس ملیارد ډالرو څخه زیات لگښت راځي او ۱۸۲۰ کیلومتره اوږده منصوبه ده، دترکمنستان څخه پیلېږي افغانستان، پاکستان او بیا هندوستان ته رسي او په راتلو نکو دوه کلو کې به بشپړه شي چې د اقتصادي او تجارتي پلوه افغانستان لپاره رښتیا هم یو طلايې چانس دی

دسیمې مشهور ژورنالست رحیم الله یوسف زی د یوبل ژورنالست د پوښتنې په ځواب کې چې څنگه دومره مخالف جوانب په یوځای کار کولو ته قانع شول؟ وویل: پدې پروژه کې دټولو جوانبو گټې نغښتې دي هندوستان اول مخالفت کاوه چې هسې نه کله دهند او پاکستان ترمنځ په اړیکو کې په ترینگلتیا راتلوسره پاکستان تري دجنگې حربې او و سيلې کار به اخلي، ښکاري په دې اړه شاید نړیوال

تضمینونه اخستل شوي وي او دطالبانو په اړه یوسف زی وویل: دا دحیرانیتا وړنده ځکه داپروژه اصلاً دطالبانو دواک په وخت کې رامنځته شوې وه او هم په اړه یې ډیر کار هغه مهال بشپړ شوی و (اوس هم تردیره دطالبانو دواک لاندې سیمو څخه تیرېږي) او هغه وخت د امریکا لخوا په طالبانو د اقتصادي بندیزونو لگیدویه وجه شروع نشوه او دادی چې اوس شروع شوه طالبانو یې هرکلی وکړ نو په مجموع کې دټولو لوریو لپاره په گټه ده

لنډه داچې دټاپې پروژه دافغانستان په گډون دټولې منطقې لپاره اهمیت لري باید پکې سهیم هېوادونه دطالبانو په اړه خپل سیاسي دریځ ته تغیر ورکړي ځکه طالبان هغه خوځښت دی چې دمنطقې سوکالې غواړي او هیڅکله داسې کوم حرکت ندی چې خدای مکره هغه دسیمې یا افغانستان گټې اوگواښي، باید په پروژه کې شریک هېوادونه واقعیتونه او مني او په پټو سترگو د امریکا یې عینکونه دافغانستان او سیمې حالاتو ته او نه گوري بلکې دخپلو ملې گټواو دسیمې د مشارکاتو زاویې ورته وگوري.

لویدیځه غوطه کې ستر وحشت

حسن مومند

د یادولو وړ ده چې شرقي غوطه د ۲۰۱۳ م راهیسې د محاصرې په حالت کې ده او دلته نېږدې ۴ سوه زره انسانان ژوند کوي؛ دا پلازمینه دمشق ته نېږدې دولت دمخالیفینو تر واک لاندې تړولو وروستی، محصوره سیمه ده.

ددې سیمې د نیولو لپاره د بشارالاسد فوځونو دروانې فرورۍ میاشت په پیل کې هوايي یرغل وکړ او دلته یې په سونو بې گناه انسانان مړه او ټپیان کړل چې له امله یې پر بشارالاسد نړیوال فشار زیات شو نو دغذایې موادو د سخت قلت سره دمخامخ شویو ددې ښار محصورو عامو وگړو ته دغذایې موادو درلودلو په موخه بشارالاسد د بمبار ودرولو ته چمتو شوی و چې اوس یې دخپل لورې دا اور بند بیا

دمحترمو لوستوالو په علم کې به وي او له نړیوالو رسنیو به یې اوري چې له تېرې یوې اوونۍ راهیسې د شام په غوطه شرقیه یانې لویدیځې نومې سیمې د روسې او ایران په مرسته دبشارالاسد وحشي فوځونه مسلسلې هوايي او ځمکنۍ حملې کوي.

شرقي غوطه چې پکې کابو ۴ سوه زره سني مسلمانان ژوند کوي او د شام پلازمېنې دمشق ته څېرمه پرته ده اوس د اسدي وحشي فوځیانو له لورې د سخت وحشت ښکار او په بشپړ ډول ترهوايي او ځمکنۍ محاصرې لاندې ده؛ نه ترې څوک خوندي ځای ته وتلی شي او نه هم دوئ ته څوک دوا او خوراکي مواد وروپلې شي.

تراوسه دلته په بمبار او ځمکنو حملو کې له ۵۱۰ نه زیات انسانان وژل شوي دي چې کابو ۱۵۰ پکې کوچنيان دي.

دتېرې دوشنبې په ورځ چې پدې ښار بمبار پیل شو نو په هماغه ورځ پکې د ۲۰ کوچنیانو په شمول ۱۰۰ تنان مړه او په سونو نور ټپیان شول.

دشخصۍ رابطو لپاره د کارول کېدونکو رسنیو له لارې د ټپي او شهیدانو شویو کوچنیانو خپاره شوي عکسونه سخت زړه دردونکي دي چې په مسلسل ډول خپرېدا یې باید بشري ټوله نړۍ لږزولای وای خو متأسفانه چې ټولې نړۍ د سکوت روژه نیولې ده؛ ټوله نړیواله ټولنه دبشار وفوځ دوحشت ننداره کوي او هیڅوک ددې وحشت دودولو لپاره اقدام اړین نه بولي.

مات او يوځل بيا يې دوحشت نه چک بمبار اوځمکنی يرغل پيل کړ.

دټبر ٢٠١٧ م کال په دسمبر مياشت کې نړيوالو مرستندويه ادارو وېره ښکاره کړې وه چې دشرقي غوطې ټوله سيمه ددولتي ځواکونو له لورې محاصره ده چې ٤ سوه زره اوسېدونکي يې دغذا او دوا دسخت کمښت سره مخامخ دي؛ که نړيوالې ټولنې ددې سيمې غم ونه خوړ نو شايد چې دلته بشري ناورين رامنځته شي خو دروسې دبانديو چارو وزير سرگي لاوروف ويلي و چې دشرقي غوطې په اړه دمبالغې نه کار اخستل کېږي.

روسيه چې هغه مهال ددې سيمې دمحاصره شويو انسانانو پر ضد دظلم او وحشت ودرولو او ددې سيمې د اوسېدونکو سره د بشري مرستو طرفدار نه وه اوس هم دلته دجنگ بندۍ مخالفه ده او غواړي چې دبشارالاسد او روسې هوايي فوځونه ترهغې دا ټوله سيمه بمبار کړي چې ترڅو پکې ددولت يو مخالف هم ژوندی پاتې نه شي، که څه هم دغوطې ټول خلک پدې کې خپل ژوند له لاسه ورکړي.

خو نړيوالې ټولنې دزيات فشار په نړۍ کې دبشر دحقوقو دمختلفو ټولنو له لورې د اواز پورته کولو او د شخصي رابطو لپاره دجوړو شويو رسنيو له لارې دغوطې دټپيانو او مړو دردونکي عکسونه د خپريدو او دلويديځې ټولنې له لورې ددې خبرې نه پس چې: روسيه دامنيت شورى وخت ضايع کوي روسيه موقت اوربند ته اړ شوه او ولسمشر پوتين اعلان وکړ چې دبشري خواخوږۍ پر بنسټ به هره ورځ په جنگ کې ٥ ساعته وقفه راوستل کېږي؛ ددې اوربند دا اعلان پرمهال دروسې ددفاع وزير سرگي شويگو وويل چې په جنگ کې داتوقف به هره ورځ دسهار د ٩ بجو نه دماسپڅين تر ٢ بجو پورې وي.

شامي وحشي- هوايي ځواکونو چې د ٢٠١٤ م کال راهيسې دشرقي غوطې په څېر په سونو سيمې دبيلري بمونو په وساطت په کنډوالو بدلې کړې اوس شرقي غوطه چې دخپلو مخالفينو وروستۍ ځاله يې بولي همداسې يې په کنډوالې بدلول غواړي.

په شام کې دبيلري بمونو ايجاد دسهيل الحسن علوي په نوم هغه تن کړيدى چې په شام کې ددوهم هلاکو خان په نوم يادېږي.

کانکريټي پايپونه د (ټي. اين.ټي) بارودونه چک کړای شي او بيا دطيارو نه په يادو سيمو راغورځول کېږي او هريو چپر لوى ځاني او مالي تاوانونه رامنځته کوي.

ددې هريو جوړ شوي بم وزن کابو ٣ سوه كيلو ته رسېږي ددې بمونو مصرف کم او وزن يې زيات دي چې د ٢٠١٤ م کال راهيسې يې دبشارالاسد هوايي ځواکونه دمسلمانانو پر ضد کاروي او په سونو لويې قريې او ښارونه يې دهمدې بمونو په واسطې په کنډوالو بدل کړيدي.

دملگرو ملتونو دامنيت شورى دروسې په شمول ټولو غړو په اتفاق په شرقي غوطې کې ديوې مياشت لپاره داوړبند پرېکړه تصويب کړيده خو متأسفانه چې دبشارالاسد فوځونه په پرله پسې ډول ددې پرېکړې نه سرغړاوې کوي او په مظلومو مسلمانانو يې تراوسه خپل بمبار روان ساتلى دى خو هيڅوک يې مخنيوى نه کوي.

اصل خبره دا ده چې دنړۍ ټول کفري ځواکونه دمسلمانانو پر ضد متحد دي او يو دبل مرسته او مدد کوي.

روسيه ده که امريکا ده، که فرانسه، المان او برتانيه ده ټولو

اشر جوړ کړ؛ نړۍ يې ايله ننداره وکړه
او ددې وحشت د مخنيوي لپاره يې
هيڅ مؤثر قدم پورته نکړ.

هيڅوک داسې نشته چې
دامريکا او ناټو نه وپوښتي چې
دصدام حسين په لاس دڅوگردانو
دوژل کېدو له امله که صدام دادرې
پنګول اړين و او د قذافي په حکم که
دڅو مخالفينو دوژل کېدلو له امله
په ليبيا يرغل او دقذافي دولت
پنګول اړين و نو ددې دومره ستر
قتل عام له امله دبشارالاسد پرضد
ولې کوم اقدام نه کېږي او ولې
دلته ددې ستر وحشت مخنيوي اړين
نه گڼل کېږي؟

زما هدف دا ندی چې
دبشارالاسد پرضد دامريکا او ناټو
اقدام دشام ددرد دوا ده بلکه
هدف دامريکا او نورلويدیخ دستر
منافقت يادونه ده چې پرليبيا او
عراق يرغل کولو کې يې ستر
اهداف پوره کېدل نو ديرغل لپاره يې
هغه څه پلمه کړل چې ددوئ سره
يې هيڅ تړاو نه و او چې دلته يې
دبشارالاسد له لورې په روان وحشت
کې اهداف پوره کېږي نو پدې ستر
وحشت يې سترگې پټې کړيدي او
عملاً يې تائيد وي.

دخپلو مادي گټو او نورو شومو اهدافو دحصول په موخه دمسلمانانو
مختلفې سيمې دجنگ په ډگر بدلې کړيدي؛ په ښکاره دوئ يود بل خلاف
ښکاري خو په حقيقت کې ټول داسلام او مسلمانانو سره په دښمنۍ
کې متفق دي او دټولو هدف يودی يانې اسلام او مسلمانانو ته ښه
چېر تاوانونه رسول او پروسايو يې قابض کېدل؛ دوئ په ښکاره ديوبل
ظلمونه غندي خو دپردې ترشا دمسلمانانو سيمې په خپلو منځونو کې
ويشي؛ يوبل ته لار ورکوي او دمسلمانانو په مقابل کې دشکست
پرمهال يودبل مرستې کوي.

آيا امريکا او ټوله غربي نړۍ دومره بې وسه ده چې په شام کې
دروسي او بشار دروان وحشت مخه نه شي نيولی؟

آيا دملگرو ملتونو اداره او دامنيت شوری دومره کمزورې ده چې
يواځې ديوې مياشتې لپاره دبشارالاسد او روسې وحشي فوځونو نه
دبمبار ودروولو غوښتنه کوي خو په اسانۍ يې دا غوښتنه نه منل
کېږي؟

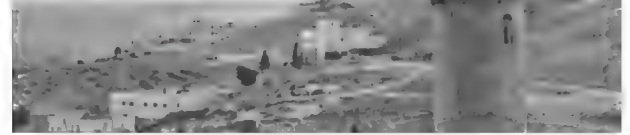
او خبره خو څه ننۍ او يواځې دشرقي غوطې نده بلکه د ۲۰۱۱ م
نه تر ننه په شام کې دشرقي غوطې په څېر دسني مسلمانانو سونو
کلي؛ ښارونه او بازارونه دبشارالاسد دخونځوارو ملېشو؛ دايران
دپاسداران انقلاب او دلبنان حزب الله او دروسي دوحشي فوځونو
دوحشت ښکارشويدي؛ پخپله دملگرو ملتونو اداره وايي چې په ۲۰۱۱ م
کې پيل شوي جنگ کې د ۲۰۱۷ م ددسمبر پورې دوژل شويو شاميانو
شمېر د ۴ سوه زرو نه کم ندی.

نيم شام په کنډوالو بدل شو؛ کابو ۷ مليونه انسانان دخپلو کورونو
پرېښودلو ته اړ شول؛ دلته دبشارالاسد له لورې کيمياوي وسلې وکارول
شوې او دشاميانو دوژلو لپاره روسانو ايران او دحزب الله لبناني ملېشو

دهيواد له نوميالي عالم

او وتلي ليکوال شيخ گل رحمن حقاني سره مرکه

مرکوال مفتي محمد گل سعيد

نورالله مرقده. الشيخ الثقة الامين المفسر العلامة أسيد الله الهزاروي نورالله مرقده. الشيخ الفقيه الكامل، المحدث الوجية عبد الله نورالله مرقده. الشيخ الامجد، والعلامة الاوحد مغفور الله باباجي مدظله العالی. الشيخ العالم العامل المحدث المفسر - العلامة عبدالحليم (الديروي) دامت برکاته. الشيخ جامع الاصول والفروع مفتي سيف الله دامت برکاته.

الشيخ الزاهد عمى حبيب الله نورالله مرقده.

درېمه پوښتنه: جناب شيخ صاحب دخپل تدريس لړۍ په هکله معلومات راکړي اورتا ووياست چه دتدريس موخومره موده وشو اوضمننا ديوه فارغ عالم لپاره تدريس خومره حياتي ارزښت لري اوستاسي له اند يوه مدرس عالم بايدکومۍ خانگړتياوۍ ولري؟

جواب: لله الحمد زما د درس او تدريس پنځويشت کاله کيږي چي په مختلفو مدارسو کي مې وکړ حالا هم په مسجدنبوي شريف مدينه منوره کي د احاديثو په درس باندې مشغول یم. او دخپل ژوند له لوړو او ژورو، سترو او ستونزو او تجربو څخه خپلورتلونکو ځوانانو ته په دې هيله خبرورکوم چې که چېرته خوارې وباسي کړاونه وزغمي په ډېره حوصله کاروکړي؛ نوښې لاس ته راوړنې به ولري. اوله ټولو هغو تېروتنو ځان وساتي چې سپرې کړوي.

نو مدرس عالم بايد د امام غزالي رحمه الله تعالي دغه توصيه په نظرکي ونيسي او عمل ورباندې وکړي: ده مبارك فرمايلي دي: چه کوم عالم دنيا پرست وي هغه د حالاتو په اعتبار سره د جاهل نه ډېر سپک او د عذاب په اعتبار سره به په سختۍ کې مبتلا شي نو کامياب

لومړۍ پوښتنه: جناب شيخ صاحب: ستاسو شهرت او عالمي مقام د تعارف محتاج ندې خوبياهم د مرکي ددود اواصولو په اساس که خپل تعارف راته وکړي خوشحال به شو؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وكفى والصلوة والسلام على نبيه المصطفى وعلى اله وصحبه الذين تمسكوا بالعروة الوثقى وبعد!

زه گل الرحمن حقاني د حاجي ملا صاحب عبدالرحمن زوی اود حافظ جی صاحب تراب خان المسی د افغانستان د پکتیا ولایت د ځای اریوب دولسوالی دهاشم خیلو دخیرمنې کلي اوسیدونکی یم حالا دهجرت شپي ورځي په مقدسه زمکه مدينه منوره کي تیروم.

دويمه پوښتنه: جناب شيخ صاحب که دخپلو زدکړو په باب که رڼا واچوي چه رومبي زدکړه موچيرته پيل منځني اولوري زدکړي موچيرته اوپه کومو مشهورو مدارسو کي سرته ورسولي اوهم که لطف وکړي اودخپلو هغو استاذانو نومونه راته وځلي چه زيات فيض اوپوه مو ترينه اخيستي ده؟

جواب: موږ ابتداي زده کړي د احمد خیلو ولسوالی مربوط د سکندر خیلو په مکتب کي ترسره کړي البته دکمونستانو دشومي کودتا څخه وروسته هجرت کولو ته مجبور شو دهجرات د مسافري ژوند کي مو ديني تعليمات د پاکستان د صوبه سرحد دهنگو په مدرسه مفتاح العلوم کي شروع کړل په پای کې مو دوره حديث په دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک پشاور کې س ۱۳۶۷ هـ ق ش ترسره کړه. زما دمشهورو استاذانو ځني نومونه دادی فقه العصر مفتي محمد فريد نورالله مرقده. الدكتور شيخ التفسير والحديث شيرعلي شاه

خلق الله تعالى په نزد علماء د آخرت دی، چه ددوی یوڅو نښانې دا دی: -

اوله نښه یې داده: چه په خپل علم سره دنیا نه گټي، دعالمر ادنی درجه داده چه هغه ته ددنیا دحقارت، سپکتوب، خیرنوالی، اودختمیدو احساس کېږي، دآخرت عظمت، دهغه همیشه پاتي کېدلو، اودهغې نعمتونود ښه والی احساس ورته حاصل وي، اودا خبره په ښه شان پیژنی چه دنیا اوآخرت دواړه متضادین دی، دتلې په شان چه یوه چاپېرې درنده شي نوبله بیا سپکه شي، همدغسې یې عکس هم دی. نوڅوک چه ددنیا دحقارت، خیرنوالی، اوزرختمیدو احساس نه کوي اووایې چه ددنیا مزې ددواړو جهانونو دتکلیفونوسره نه دي ترلې هغه فاسد العقل «لیوني» دي، نومشاهدې اوتجروپې په دي گواه دی چې ددنیا له مزوسره ددنیا تکلیفونه شته، نود آخرت خوځامخا ورسره شته. پس په چاکې چه عقل نه شته هغه عالمر څنگه کېدای شي؟

دویمه نښه یې داده: چه د هغوي په قول اوفعل یعنی ویناگانو اوعمل کې تعارض او مقابله نه وي، لکه ارشاد دي «كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ». ژباړه: - الله تعالی په نزد دا خبره ډېره مبغوضه ده چه تاسی وایې اوکوی پې نه. یعنی خپلې خبرې باندې عمل نه کوي.

دریمه نښه یې داده: چه هغوي په داسی علومو کې مشغول وي، کوم علوم چه آخرت کې په کار راتلونکې وی اود نیکوکارونو کې رغبت پیدا کوونکې وي، اود داسې علوم څخه ځان ساتې دکومو چه په آخرت کې هیڅ فائده نه وي، اوایې فائده کمه وي، مونږ خلق دناپوهتیا په وجه هغه ته هم عالم وایو په کوم کې چه صرف دنیا گټل مقصود وي، اودا جهل مرکب دی، اوچه داسې تن ځان تعلیم یافته بولي او بیا ددیني علومو اهتمام نه کوي، اوچا چه هیڅ نه وي لوستلی هغوی څوکوشش کوی، ددیني مسائلو پوښتنه کوی، مگرچه څوک خپل ځان دجهالت باوجود عالم شماری دغه ډېر په نقصان کې دی.

څلورمه نښه یې داده: چه هغوي په خوراک، څښاک، اولباس کې میانه روي اختیار کړي وی، اودوی په زیب اوزینت پسې نه گرځي اود بزرگانو طرز او طریقه یې اختیار کړي وي، ځکه چه

دغه شیانو ته چه څومره د چا میلان کېږي هغومره به الله تعالی ته نزدیکت زیاتېږي او آخرت کې به یې هغومره درجه اوچتېږي.

پنځمه نښه یې داده: چه هغوي د بادشاهانو اوحاکمانو نه لږي اوسې، یعنی هغوی ته یې ضرورته هرگز نه ورځي، بلکه هغوي که په خپله هم راشی نوملاقات دی ورسره کم ساتي، ځکه چه دوی راشه درشه کې ددوی خوشحالی اورضامندی دتکلیف څخه خالی نه وي او بل دا خلق اکثر دظلم اوناچائزو کارونو کونکې وي نوپه هغوي انکار کول ضروري دی او د دوی دظلم دظهور په وخت کې تېښته کول ضروري وی اوپه هغې چپوالي په دین کې مدهانت دی، او ددوي د خوشحالی لپاره که تعریف کول وشي نو دابنکاره دروغ دي، او که چېرې ددوی مال طرفته دطبیعت میلان وشي اوطمع یې وشوه نو دا ناجایزه ده، په هرحال کې ددوی سره اختلاط " گډون" دډېرو خرابیو مفتاح یعنی گنجی ده.

شپږمه نښه یې داده: چه هغوي دفتوی په ورکولو کې تلوار "بیره" نه کوي او په مسئله بنودلو کې هم ډېر احتیاط کوي، حتی الوسع که بل څوک پوهه عالم موجود وي نود هغه په حواله دي کړی. ابوحفص نیشاپوری رحمه الله تعالی فرمایې: چه عالم هغه دی چه دمستلي په وخت ددینه وبرېږی چه صبا په قیامت کې به ددې جواب ورکول وي چه دکوم مأخذ (ځاي) څخه دي دغه مسئله ورته ښودلي ده.

اوومه نښه یې داده: چه هغوی دباطني علم یعنی دسلوک ډېرزیات اهتمام کوي، دخپل باطن اصلاح اودزړه په اصلاح کې زیات کوشن کونکي وي، چه دا په ظاهري علومو کې هم دترقي ذریعه ده.

اتمه نښه یې داده: چه هغوي یقین اوايمان په الله تعالی زیات قوي وي، اود دي ورسره ډېر زیات اهتمام وي. دنبی کریم صلی الله علیه وسلم ارشاد مبارك دی چه یقین زده کړی، یعنی دیقین والاوسره کېنئ، دهغوي تابعداري کوی، ددي په برکت به ستاسي یقین پوخ شي اود رزق ذموار الله تعالی دي، په دي یقین کولوسره حرص اوطمع ختمیږی، په نیکی دثواب اُمید زیاتېږي، لکه دخوراک، څښاک په وجه مړیدل اوپه عذاب یقین لکه مار چېچلوسره زهرختلو یقین وي.

نهمه نښه يې داده: چه هغوي دحرکت اوسکون "کړو وړو" نه دالله تعالی ويره معلومېږي، دالله تعالی هيبت يې داعمالو اواقوالو وغيره څخه ظاهرېږي، سکون، وقار، مسکنت، عاجزي او تواضع دده طبيعت جوړشوی وي، دعبث وينا، بي فائدي خبرې، اوپه تکلف سره خبرو کولو نه ځان ساتي، چه دا شيان دفخر اولو يې نښې دي، د يوحدیث شریف مضمون دي چه چا پوښتنه وکړه چه ټولونه لوی عالم څوک دي؟ نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اوفرمايل: څوک چه ټول نه زیات دالله تعالی نه ویریدونکی وي، چا پوښتنه وکړه چې مونږ دکوموخلکو سره خپله ناسته زیاته ساتو؟ نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اوفرمايل: چه د چا په شکل لیدلو سره دالله تعالی یاد تازه کېږي.

لسمه نښه يې داده: چه هغوي زیات اهتمام دهغې مسائلو سره وي کومې چه داعمالو سره تعلق لري، يعني دجواز اوعدم جواز، مثلاً په دي سره لمونځ صحیح کېږي، په دي سره ماتېږي، مساواک وهل دومره فضیلت لري اوداسی نورې، اودداسې علومو څخه بحث کم کوی چه صرف دماغی تفریحات وي ځکه چه دي بله فائده نه شته بغیر ددینه چه خلق يې محقق اوحکیم اوفلاسفر وگنې.

یوولسمه نښه يې داده: چه هغوي په علومو کې په بصیرت "دزړه په سترگو" سره نظرکونکې وي، صرف دخلکو په تقلید اتباع کې دهغې منونکې نه وي جوړشوي، ځکه چه اصل اتباع د خور نبی کریم صلی الله علیه وسلم اودهغه دصحابه کرام رضی الله تعالی عنهم اجمعین دی، نودنبی کریم صلی الله علیه وسلم اقوالو اوافعالو جمع کولو کې اوپه هغوي کې دغور اوفکر ډېر زیات اهتمام کوي.

څلورمه پوښتنه: جناب شیخ صاحب: داچه نن سبا زیاتروځایونو اوپه علمی حلقاتوکی دځینی عالمانو لپاره حدنه زیات القاب راوړل کیږی اوهرڅوک لویه دوره اوموقوف علیه تدریس کوی ایاددی لپاره یوه علمی میتوداومعیارضروری دی اوکنه؟

جواب: ټولني اولمتونه هغه وخت رښتوني پرمختگ کولې شی له غفلت نه راوښیږي شی ضعف اوکمزوری يې په قوت انحطاط اوتنزل یی په لوړتیا بدلیدي شي داصلاح اوسمون په لوری سوق کیدی شی چه فکرتحول اوانقلاب پکی راشی چه هغه علم

دی، ظاهره ده چه ددین علم اوفهم دټولو نیکیو سرچشمه ده چاته چه داسی حاصل شو نوددین دنیا سعادت ورته حاصل شو، دي سره هغه خپل ژوند هم بنائسته کړ اودالله تعالی دنوروبندگانو دژوند بنائسته کولوهم کوشش کوی. نوددي لپاره یو علمی میتوداومعیارضروری دی نوکوم کسان چی لویه دوره اوموقوف علیه تدریس کوی نو هغوی ته په فنونو باندي عبور اومهارت ضروري دي چی دکتاب اوطالبانو حق ضائع نه شي چی دا عند الله لوی مسولیت ده.

عالمانو لپاره حدنه زیات القاب راوړل مناسب نه دي دهرعالم سره د علم موافق القاب راوړل ضروری دی چی یوخوا په دی سره د مخالفینو دتنقیداتو څخه بچ شی او بله خوا دسمعت او ریا څخه محفوظ شی.

پنځمه پوښتنه: جناب شیخ صاحب دهرمدرس خپل تفردات وی اوهراستاذ زدکوونکی ته مختلفی توصیې کوی نودستاسو په اندبایدیوه زده کوونکی کومی نکتی دخپلی زده کړی په وخت په نظرکی ونیسی؟

جواب: یو زده کوونکی باید یو جامع نظر لرونکی وی دافراط اوتفریط څخه ځان وساتي اوداعتدال مسلک اختیار کړي اود خپل استاد دتفرداتو احترام ولری لکن زده کوونکی باید دجمهورو رایې ته ترجیح ورکړی. زده کوونکی باید لاندینو نکتو ته متوجه وي:

اول داچه صحیح نیت: یعنی دعلم دحصول څخه صرف دالله تعالی رضاء اوخپل آخرت دروست کول وی اوکوم فاسد نیت اودنیایوی اغراض نه وی، دحدیث شریف مضمون دی چه دعمل بدله په نیت پورې موقوفه ده که نیت صحیح وي اجردي اوکنه بیا اجراو ثواب نشته، دحضرت ابن عمر رضی الله تعالی عنهما څخه روایت دی چه څوک علم دالله تعالی نه علاوه دبل څه لپاره حاصل کړي هغه په جهنم کې ځانته ځای تیارکړو (جمع الفوائد) اوحضرت عبدالله بن مبارک رحمه الله تعالی فرمایي چه علم نه مخکې حسن نیت بیافهم بیاعمل بیاحفظ اولدینه وروسته اشاعت اوترویج ته ضرورت دی.

دویم دا چه طالب العلم به نفس درزائلو عاداتو او خرابو صفاتونه پاک کوی: لکه دروغ، غیبت، بهتان، سرقه، فضول گفتگو او خرابو مجلسو کې شرکت نه به همیشه ځان ساتی ځکه علم د زړه عبادت دی، لکه لمونځ د ظاهري اعضاؤ عبادت دی بې د طهارت څخه نه صحیح کیږي، همدارنگه علم چه باطني عبادت دې بغير د طهارت باطني څخه نه حاصلیږي (احياء العلوم)

دریم داچه داستاذانو به ادب و احترام کوی: د حضرت علی رضی الله تعالی عنه قول دې چه زه د چا څخه یو ټکی لفظ زده کړم هغه زما مولی دی که آزاده وی می او که غلام می پریږدی، امام احمد بن حنبل رحمه الله فرمایي چه استاذ ته په نوم آواز مه کوه هغه ته په کنیت آواز کوه (تهذیب)، او امام حضرت حسین رضی الله تعالی خپل صاحبزاده ته نصیحت کولو چه داستاذ په صحبت کې د زیاتې وینا نه د زیات زده کولو کوشش کوه داستاذ دا ولاد او دهغه د متعلقینو هم عزت پکار دې کوم شخص چه استاذ په تکلیف کوی هغه د علم د برکت څخه محروم وی.

څلورم دا چه داستاذ خدمت د فلاح دارین ذریعه ده: حضرت معن بن عیسی چه دامام مالک رحمه الله د شاگردانو څخه دې دخپلې زمانې ستر محقق او مفتی هم وو، دغه مقام یی دخپل استاذ خدمت په بدله کې موندلې دې، د شیخ الاسلام سید حسین احمد (مدنی) رحمه الله په حالاتو کې راځی چه داستاذ شیخ الهند حضرت مولانا محمود الحسن رحمه الله علیه میلانه (مهمان) د پریزات وو او بیت الخلاء یوه وه نو حضرت مدنی صاحب به هره شپه بیت الخلاء صفا کاوه چه دورځې به بالکل صاف ستره وه.

پنځم دا چه د دیني کتابونو به احترام کوی: لکه په اودس سره به یی مسه کوی او راا خلی به یی، ځکه علم نور دې اودس هم نور دې فلهدا د علم نور داودس دنور څخه زیاتیري اود کتابونو طرفته ته به خپي نه اوږدوی او په کتابونو د پاسه به څه نه ږدی.

شپږم دا چه دخپلو ملگرو سره به همدردی کوي: امام غزالی رحمه الله فرمایلي دی چه دکوم علم څخه تکبر پیدا کیږي هغه علم له جهل نه بدتر دې.

اووم دا چه د علم په زده کړه کی به محنت او کوشش کوی: دیو بزرگ مقوله ده چه (العلم لا يعطیک بعضه حتی تعطیه کلک)

یعنې علم یوحصه نه درکوی ترڅوچه ته ټول ځان ورته حواله نکړي.

په کوشش کې دیو څو امورو لحاظ ضرور دې: مطالعه چه ددې نه سیوا بل شی سره استعداد او ترقی په علم کې نه راځی او بل سبق په پابندی سره ویل چه حتی الوسع قضاء پکې رانشی، د حضرت امام ابو یوسف رحمه الله په مناقبو کې یی لیکلی دی چه (مات ابن لی فلم احفر جهازه ولادفنه وترکته علی جیرانی واقربائی مخافة ان یفوتنی من ابی حنیفة رحمه الله شیء ولا تذهب حسرتی عنی) یعنې ځما ځوی وفات شوې وو، زه دهغه تدفین، تکفین، او جهازې ته حاضر نه شوم، هغه مې خپلو رشته دارانو او گاونډیانو ته وسپاره، له وجهې دویږې ددې خبرې نه چه کومه حصه د علم دامام ابو حنیفه رحمه الله به راڅخه تیره او پاتې شی چه دغه حسرت و افسوس به بالکل نه ختمیږي او بل تکرار او مذاکره ده، امام زهري رحمه الله فرمایلي دی چه دمذاکری نه کولو په سبب نسیان راځی او علم ضائع کیږي.

اتم داچه د علم په حصول کې حرص او سفر کول دی: سلفو به د یو حدیث شریف لپاره په میاشتو میاشتو سفرونه کول، دامام شعبي رحمه الله قول دې چه که څوک د شام اقصاء څخه د یمن آخر پورې سفرو کړی او پدې سفر کې د علم یوه خبره زده کړی زما په نزد دده سفر ضائع ندی، دابن ابی غسان رحمه الله مقوله ده چه سړې هغه وخته پورې عالم وی چه طالب العلم وی او هغه وخت جاهل وی چه طالب علمی ته اجازه (رخصت) ورکړی ځکه چه علم خونه ختمیږي.

نهمه داچه په طالب العلم کې ثبات قدمی او هر قسم تکلیفونه برداشت کول وی: د اصحاب صغه حالات خوځرگنددی چه دومره به وړی وو چه څه به یی موندل نه او چه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم به څه پیدا کړل بیا به یی په دوی تقسیم کړل هغوی د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم څخه علم حاصل کړو او تمام عالم یی په دین سیراب کړ، او امام طبرانی رحمه الله علیه د علم حدیث په زده کولو کې دیرش کاله په پوزي خوب وکړ بستره یی نه وه، دامام مالک رحمه الله علیه قول دی چه ترهغه پورې علم نه حاصلیږي ترڅوچه د فقر لذت ونه ځکی.

لسم دا چه ډير کامل سره اصلاحی تعلق قائم کول: لکه چه مولاناروم صاحب چه مشهور عالم وو اوبيايي دصوفي شمس تبريز څخه مستفيض شو فرمايي

مولوی هرگز نه شدمولای روم « تاغلام شمس تبریزی نه شد یعنی دتزکیه نفس لپاره سلطان الطرق تصوف دې، الله پاک دې مونږهم حقیقی صوفیان جوړکړی.

یوولسم داهم ضروری ده چه طالب العلم باید دطالب علمی په وخت کې ډیر تعلقات نه پیدا کوی: ځکه چه ددې په وجه په سبق کې نقصان راځی، اواشرف علی تهانوی رحمه الله فرمایل که طالب وایی چه فارغ شم بیا به صحیح عمل شروع کوم دغه خیال شیطانی وسوسه ده چه په ویلوکې دې عمل پرې ونکړوپه آینده کې عمل کول خودیر مشکل دی اوعلم په عمل باندې زده کېږی.

اوهمدارنگه دمتقی، تابع سنت، متشرع استاذ څخه سبق ویل پکار دی، ابن سیرین رحمه الله فرمایي (فلینظر ممن تأخذ دینکم) ځکه چه هغه صحبت کې تاثیروی.

شپږمه پوښتنه: جناب شیخ صاحب: په افغانستان کی دامریکايي اشغالگرواودهغوی دمزدورانو په خلاف مقدس جهاددولس په مستقیمی اوهرارځیزی همکاري پرمخ روان دی. دیوخواخوږی مجاهدعالم په صفت مومجاهدینواوجهاد مسؤلینوته څه توصیه اومشوره دی چه په څه ډول دولس زړه اوخواخوږی له ځان سره همداسی مله اوهمره وساتي؟

جواب: داسلامي لښکرهمجاهدسپاهي وېش ځیرک اوبالحساس وي، هرحرکت ئی په شعوري اوآگاهانه ډول وي، دوست اودښمن ډیرنه پیژني، صادق اومنافق ډیرنه سره بیلولی شي، نه دښمنانوپه دسیسو غولیدای شي اونه په مادیاتو تطمیع کیږي اوهمدغه اسلامي حکومت ته به په هر میدان کي دخدای پاک خاص مرسته ورپه برخه وي، دوی به غالب اودښمنان به ئی مغلوب وي. ځکه چه دیومسلهان امیروجایب ډیرزیات دي لکه دمثال په توگه یوڅوداهم دی.

(۱) ددین ساتنه اودښووني په وسیله دهغه خورول.

(۲) دشرعی قوانینو نافذول اوعدل برقرارول.

(۳) امنیت ټینگول اودرعیت دسراومال اوابروساتنه.

(۴) دشرعی حدودونفاذ اومجرمانوته سزاورکول.

(۵) دپوځ اووسلی انتظام اودځمکي دتمامیت ساتنه.

(۶) دتیری کونکوکافرانوپرخلاف جهاداومبارزه کول.

(۷) دمالی چاروانتظام اوددولتی شتمنی اوخزانی ساتنه.

(۸) دمعاشونوعادلانه انتظام.

(۹) پرملی شتمنیوباندی دامانتداروڅارونکوټاکل.

(۱۰) دعوامو له حالاتونه په مستقیم ډول ځان خبرول.

امیرپه ځانگړی توگه په دغه دروند مسؤلیت ترسرکولوکي له زیاتو مشکلاتوسره مخامخ کیږی نوځکه اسلام دامیرلپاره دوزراؤ اوانصارو ټاکل داسلامي حکومت ضرورت بللی دي الله تعالی فرمائي (وجعلنا معه اخاه هارون وزیرا) الآیه.

په لنډ تعبیر داقتدارخواندان درعیت خدمتگاران دی نه مسلط شوي ټول واکمن. خواخوږي، زړه سواندي اوغم شریک ملکري وي نه جلاخان اوقصابان. نواسلامي حکومت مسؤلیت دي چه دملک ټولوضروري چارولپاره وزیران اوریسان اووالیان اونورمسؤلین انتخاب کړي ترڅوچه خپل دروند مسؤلیت ترسره کولوکي دخدای پاک ددین اوملت په حق کي ښه خدمت ترسره کړي لهذامسؤلین لپاره ضروری دی چه لاندینی اصول په نظرکی ونیسی:

(۱) په خپل وظیفه پوهیدل.

(۲) دخپل ځان رتبه پیژندل.

(۳) دماتحت وگړوسره ښه سلوک اوبڼه چلندکول.

(۴) پخپله وینا پخپله عمل کول.

(۵) پخپل پروگرام ټول غړی خبرول.

(۶) ټولو مجاهدینوته په تریننگ وغیره کي په یونظرکتنل اوخپلی رتبې موافق مکافات ورکول.

(۷) دناراضگی خبری پخپله فیصله کول.

(۸) خپل مسؤلیت اووظیفه پخپله اجراءکول.

(۹) په ماتحت کسانوکښی دکارجذبه پیداکول.

(۱۰) داسی امرنه کول چه دوگړودتنقید ښه وگرځیږی.

۱۱) دهغوی مشکلات په نظرکی نیول.

۱۲) دخپل نفرو دسپلین اوکنترول په نظرکی نیول.

۱۳) دخپلوافراد لپاره دفایدی کارکول.

۱۴) ټولوته خپل حقوق اومعاش واعاشه پوره ورکول.

۱۵) دهغوي آدرس مکمل ثبتول لکه نوم، پلارنوم، دوینی دگروپ نمبر، دکورمشر وارث، تاریخ دخول، کسب وکار، درجه تحصیل، علمی اوفنی مهارت اوسوابق، نښه، معاش اورخصتی، موبیل نمبر اوداسی نور.

ابن ماجه پخپل کتاب تحریر الاحکام فی تدبیر اهل الاسلام کی دیوعادل مسلمان خلیفه حقوق داسی بیان کړی:

۱) دنیکی په چاروکی دزړه له کومی دهغه اطاعت کول.

۲) په ښکاره اوپټ دواړو حالتونوکی دهغه خیر خواهي کول.

۳) تل دهغه دمرستي اوملاتر لپاره چمتواوسیدل.

۴) دهغه تعظیم اودرناوي کول.

۵) دهغه غلیطوته دهغه پام اړول اوهغه ته د رینستیا خبرورکول.

۶) ددښمنانو پرتوطیوباندي دهغه خبرول.

۷) دکارکنانو اولاس لاندی مامورینو له کړنلاري نه هغه ته اطلاع ورکول.

۸) دملت دخیرښیگنی په چاروکی دهغه معاونت کول.

۹) دهغه ملاتړاوله هغه سره محبت کولوته دخلقوهڅول.

۱۰) دوینا، عمل اومالی لگښت په وسیله له هغه نه دفاع کول،

داسلام له نگاه دنسل، رنگ، ژبی اووطن امتیازات لغوه دی دښه سیرت، ښه اخلاقو، ښه عمل اوبه خدمت امتیاز شرعی مسلم امتیاز دي.

اوومه پوښتنه:

دجهاد په لارکی ستاسی له نظره هغه کوم بنیادی اصول اوعادات دی چه که څوک یی عملی اوپیروی وکړی نودالله دلاری ریښتینی مجاهد اوسپاهی ورڅخه جوړیدی شی؟

جواب:

څومره زیات اجرچې په جهادکې شته هومره په نوروعملونوکې نشته، ځکه جهاد عام دی هر څوک یې کولای شي، او جهاد کې گڼ شمیر عبادتونه راټول شوي دي، لکه د الله سره محبت، اخلاص، په الله توکل اوبروسه، دخپل نفس او مال تسلیمول، صبر، تقوی، د الله ذکر او یادونه خلاصه دا چې گڼ شمیر نور عملونه هم دي چې په بل هیڅ عبادت کې نشته دي، هغه څوک چې مجاهد وی یوله دوه نیکمرغیو څخه به برخمن کیږي یا فتح او بریالیتوب او یا هم شهادت اوجنت. جهاد د اسلام لوړه برخه ده په حدیث شریف کې هم راغلي دي چې فرمایي: "رأس الأمر الإسلام، وعموده الصلاة وذروة سنامه الجهاد (رواه الترمذي: أبواب الإيمان، وابن ماجه ج ۲ ص ۱۴۱)". ژباړه: اسلام د هرکار سر دی او لمونځ د اسلام ستن ده او له ټولو اوچته او لوړه برخه یې جهاد دی.

همد راز داسلامي شریعت حاکمیت داسلامي نړۍ یوه مهمه مسئله ده ځکه دمسلمانانو بلکه دټولوانسانو ژوند اونیکممرغي دشریعت په حاکمیت پورې تړلې ده کله چې اسلامي شریعت د ژوند په اړخونو اقتصادي، سیاسي، اجتماعي او اخلاقي کې عملي او تطبیق شو ددنیا او اخرت نیکمرغي به مو ترلاسه کړې وي.

له همدې کبله له ټولو لومړی دټولني په مخورو خلکو لکه علماء، داعیان، مجاهدین، فرهنګیان، لیکوالان، ژورنالستان، مفکرین او... باندې واجب ده چې باید یو موټی شي اسلامي نظام د طاغوت له منگولو وژغوري اود الله تعالی پر ځمکه یې پلۍ کړي. الله تعالی فرمایي: "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَهُمْ بَنِيَّانَ مَرْصُوعِينَ". (الصف ۴) ژباړه: د الله تعالی هغه خلک خوښ دي چې د هغه په لاره کې په داسې شان صف تړلي جنگیږي، گواکې هغوی یو محکم کړی شوی دیوال دی.

پس ددې له پاره چې داسلامي شریعت حاکمیت منځ ته راوړو نولازمه ده چې دټولنې ټول غړي علماء، داعیان، خطیبان، ویناوال، لیکوالان، ژورنالستان، فرهنګیان اوعام مسلمانان یو موټی شي د الله په رسی منگولې ښخې کړي او دې هدف ته درسپدوله پاره خپل ټول امکانات په کار واچوي او هلې ځلې پیل کړي کنه نه ددوی له یو والي پرته هیڅ ممکنه نه ده چې دا هدف لاس ته راوړل شي.

نود ټولنې ټولو غړو ته مو سپارښتنه ده چې په هرځای او هر موقف کې وي باید د ژوند ټولو برخو سیاسي، اجتماعي، اخلاقي او اقتصادي کې د اسلامي خلافت او نظام ډلې کولوله پاره خپلې ممکنه هلې ځلې په کار واچوي، ځکه د اسلام او مسلمانانو عزت د اسلام له حاکمیت پرته بل څه کې نشته.

او همدا راز سپارښتنه موداده چې په هرځای او هر وخت کې د هر منکر د بندولو او له منځه وړلو له پاره باید کار وکړو ترڅو ټولني ته د امن او هوسا ژوند فضا برابره شي.

اتمه پوښتنه:

جناب شیخ صاحب: د عملی جهاد ترڅنگ قلمی مبارزه او هلی ځلی څومره مهمې اومؤثرې درته بریښي او د فرهنگي برخو ملگروته مودهغوی د بهبود لپاره عمده مشورې کومی دی؟

جواب: د اسلام د مقدس دین د احکامو رسوني او ابلاغ ته باید په ځانگړي ډول په نن عصر کې زیاته توجه او پام واړول شي ځکه د کفرې عقایدو او تهنیونو د اشاعت او خپرولو هلي ځلي ډیر شدت اخیستی دی د نن عصر د ابلاغ او رښنیو ډول ډول مخته تللي وسائل کوم چي د نړۍ د گوټ گوټ څخه د تصویر، آواز اولیکني په ښکلو ښکلو رنگونو او شکلونو کې و هر ملک، هر ښار، هر کلي، هر کور او هر فرد ته پیغامونه رسوي د میدیا دا مخته تللي هر ډول وسائل د کفرې عقایدو، کفرې تهذیب او وران کونکو افکارو د نشرولو لپاره په ډیره ځیرکتیا او ماهرانه ډولونو ترینه کار اخیستل کیږي.

همدا میدیا او رښنی طاغوتي قوتونو ته د کفر د تیاري د خپرولو د پاره تر ټولو مهمه او مؤثره وسیله ده نو ځکه کفرې نړۍ میدیا ته تر هرشي زیات پام اړولی دی او په دې ډگر کې تر حد تیر لگښتونه کوي او بې شمیره وگړي یې په کښي استخدام کړي دي.

په تأسف سره باید ووايو چي د طاغوتي میدیا د طوفان د مخنیوي له پاره چي څه لازم او پکار دي او د مسلمانانو ایماني، شرعي او اخلاقي وجیبه او مسؤلیت دی هغه د پام څخه غورځول شوی دی،

د نن عصر د میدیا د پر مخ تللو وسائلو څخه په ډیر لږ مقدار د اسلامي معلوماتو او دیني احکامو د ابلاغ او رسوني کار اخیستل کیږي.

په نني عصر او زمانه کې طاغوتي میدیا ډیر په قوت د وران کونکي طوفان په شان د اسلام د مقدس دین د عقیدې، احکامو او اخلاقو ښکلې مانۍ رنګوي او په ځانگړي ډول د ځواني طبقې پر ذهنونو او فکرونو باندي د کفرې تهذیب او فاسدو عقایدو توري پرې غوړوي او د اسلام په هکله ډیر بد انځور او تصویر په ذهنونو کې ورنقش کوي

نو په داسي حساسو شېبو کې پر علماؤ کرامو او د اسلامي فکر پوهانو او عامه مسلمانانو لازمه ده چي نور ځانونه بې مسؤلیته و نه گڼي او نه په لږ څه بسنه وکړي بلکي د طاغوتي میدیا د یرغل په وړاندي د همت لیخي را ونغاړي، نه ستریدونکي هلي ځلي وکړي د ژبي او قلم د عظیمو نعمتونو څخه کار واخلي، د حق په بیان مزین ښکلي آوازونه د صوتي او غږیزو وسائلو د لاري تر هر کور او هر فرد پوري ورسوي،

او هم د قلم د عظیم نعمت څخه د کتبي یعنی مجلې او اخباري میدیا په ډگر کې کار واخلي او په حقائقو مزین او ښکلي مضامین تر لوستونکو پوري ورسوي. خو د همدې لاري د مسلمان ولس د ټولو افرادو، نارینه او ښځو، ځوانانو او کوچنیانو ذهنونه په اسلامي معلوماتو منور او روښانه کړي، عام او خاص ټول وگړي په اسلامي معتقداتو، شرعي احکامو او نبوي سپېڅلو اخلاقو خبر کړي.

خصوصاً تعلیمي مرکزونه او تعلیمي مؤسسي- د دعوت لپاره مهمه وسیلې دي، کله چې د ماشومانو په وړوکتونو، دارالحفاظونو، جهادي مرکزونو، دیني مدرسو، پوهنتونونو، د ذکر په مجالسو، معهدونو او تعلیمي مؤسسو کې، د اسلام د زده کړې لپاره په زړه پورې تعلیمي نصاب منځ ته راشي، او ترڅنگ یې عاملین مخلص علماء او روزونکي او بهترین نظام موجود وي، له شک پرته به امت ته به داسې علماء وړاندې کړي چې د امت د رهبرۍ او قیادت استعداد به ورکې موجود وي. په پای کی داسلامی امارت دفرهنگی چارو دکمیسیون له محترمو مسئولینو څخه مننه کوم چی ماته یې دمرکی موقعه مساعده کړه. والسلام.

کلک خونه

زیریں

د فتحی وخت قریب د الله نصر په راتلودی
جانانه وار خطا نه شي سهار په راختودی
مظلومه ستا فریاد او آه تر عرشه رسیدلی
د اوبکو سمندر کې دې فرعون په ډویدودی

مومن نظام به راشي، ته د صبر لمن نیسه!
مرام د آزادی ته مو اړمان په رسیدودی

پر دیو چې راوستی دی، پردو سره به تېښتي
تانه دي اوريدلي، پردی کټ تر نیمو شپودی

کیسه د ابابیل او ابرهه دلته تکرار شوه
که نه چرته داخر طالب له زوره د ناتودی

دریغ دې اسلامي دی، کلک ولاړ وړ باندې اوسه
همدغه خو توپیر ستا او د نورو پر گنودی

فریب د زمانې کې پام چې لاره ورکه نه کړې
کاروان دش هیدانو مو مشال د منزلودی

اذان د استقلال ته بلال خپله راروان دی
تکیر د مجاهد ځکه د غرونوله سرودی

اشغال په ملا مات شوی اوس د تینېتي گودر گوري
حفیظ خو سر له اوسه پروت د شکر په سجدودی

غزل!

خالق یار احمدزی

افسانې شي ترینه جوړې، چې له کرښو جوړ غزل شي
چې چې په راسته ځلېږي ږنگ اوبنگ لکه اوربل شي
چې د مینې جام پرې نوش کړي، چې آذان د ښکلا وکا
کلیمې چې د حق لولي ښایستوکی قاري گل شي
چې طالب ستا د دربار وي په درشل دې شونډې گدي
عزرائیل ورتنه راشه که روضه کې یې اجل شي
چې وصال د جانان غواړي، چې په زړونوکې زړه ساتي
ته یې غم د گریوان وکړه! چې یې حال پټ د گوگل شي
چې خوبونو کې یې ستایې، زندانونه پسې گوري
نور یې یخې کړه پرې سترگې له کنعانه چې ور خپل شي
هغه؛ ستوري پسې چاڼ کړل، لمر سپوږمۍ ترې انکاری و
که یې لټه په اغزو شوه، ور پیدا به لکه گل شي
د محراب منبر امامه جهادي سپه سالاره
په یون لیکه دې روان یم که قدم مې ستا په پل شي
څه لیکل مې خالقپاره په یادیز مازدیگري کې
د غر څوکه سپینه لاره که رسید مو تر منزل شي

خزل

حمزه حسيني

#معصوم طالب

زم زم غوندي چينه لرم د سترگو آينه كي
كعبه لرم دمېني د زرگي په مناره كي
يوراز لرم په پټه له جانان سره د مېني
ساتلې مې يې نښه د ململو په ټوټه كي
داخړه حجره گي مې دې لا ځكه راته گرانه
تپونه وركي شمارمه چې جوړ مې دي سينه كي
له هسكه به مې خود نو سپيني حورې ننداره كړي
چې سر مې دى نيولى جانان ته په تحفه كي
يوراز دى يو اغاز دى د زړه پټه درزا كي
چې سر مې كله ايښى وي مولا ته په سجده كي
معصوم طالبه اوښكه مې له دغو تپونه ده
د اوښكو يو بل باب مې دى پرانيستى په سينه كي

د وڼه پېلي گل به تار د مېني
دار بدلوو مـونږه په نار د مېني
د رب رضا په سرو لمبو كي غواړو
د حريت ژوند په زونو كي غواړو
ځان سرغړو كړو د تار د مېني
د وخت مومي قهرموني سر مېني
د مېني جهان لـكـمـ مېني
فتحه يې ځل كړي په رخسار د مېني
د ازادى گلاب به د مېني
له خوشحالي به د مېني
يو ځل به د مېني
خاله به د مېني
راوړي د مېني
خوږ تـبـم كوي په لار د مېني
حمزه نه وركړې ربه دغه مقام
د شهادت رښتين يې غمه مقام
چې پر زرگي يې شي پرهارد مېني

اووه خبرې

امام جلال الدين سيوطي رحمه الله واپي
چې اووه خبرې انسان رسوا او ذليله كوي
① له بلني پرته دعوت ته تلل ② په
مجلس كي دخپلي مرتبي پورته كېښستل
③ دنورو په خبرو كي دخالت كول ④
ميلمه كيدل او د كور پر خاوند امر كول ⑤
د ناوړه شخص سره دوستي كول ⑥
د سخت زړي او بخیل شتمن څخه مرسته
غوښتل ⑦ هغه څلگو ته وينا كول، چې
اوريدو ته ئې چمتو يا متوجه نه وي.

غليمگيه

#شاعر: جبير احمد مشهود

سوله كوو خو قرباني نه پلورو ميز ته درخو سپينه پگړۍ نه پلورو
ها چې خانونه يې فدا كړل په دين هغه د گل غوندي خوانۍ نه پلورو
قدرت پرست دالر پرسته نه يو د يتيم ستوني كي سلگۍ نه پلورو
د مادياتو په بدل كي واوړه غليمه وياړ د خپلواكۍ نه پلورو
چې تاريخونه يې ځلاند ساتلي غازي ميوند او ملالۍ نه پلورو
هغه د لاري پر سر جوړ قبرونه ها مزارونه او جنېدۍ نه پلورو
موږ د ثالث عمر ارمان ته رسو ها د منصور غوندي هستۍ نه پلورو
مشهوده دوي ته چا وييلي كنه موږ مو سپين لمر د ازادۍ نه پلورو

آباد هېواد د ګاونډو پر لوتمار توافق شوی؟

ویس مبصر

ایستلو وړاندیز کړی و او اوس د کانونو وزارت چارواکي دا تائیدوي چې امریکا د افغانستان پر کانونو په پانګونې کې لېوالتیا لري. معنا دا چې مسأله حل ده، د اردو ژبې د متل په مصداق «میا بیوي راضي کیا کریگا قاضي!»

ستونزه همدغه ده چې امریکا د افغانستان تر ځمکې لاندې خزانو ته سترګې نیولې او د کابل واکمن چې د دوی تر احسان لاندې دي په دې کې ورسره راضي دي.

که د ولس د سیاسي مشرانو، مدني فعالانو او مسوولو او باضمیره روڼاندو اعتراض او چت نشي د امنیتي تړون د لعنت په څېر به له امریکا سره زموږ د طبیعي زېرمو د لوټ او تالان معامله شوې وي او همدغه به د کلونو کلونو لپاره بیا هم زموږ د ولس د وژلو او ځپلو د خونړۍ لوبې د دوام یو ستر لامل وي.

که د هېواد سیاسي او قومي مشران، مدني فعالان، رسنۍ او روڼاندې په دغسې برخلیک ټاکنو کې مسایلو کې چوپ پاتې شي معنا یې دا ده چې دوی هم له امریکا څخه تمې لري او د همدې ذیلانه تموله لامله د هېواد د ملي شتمنیو پر لوټ او تالان چوپ دي. بیا خو که ولس هم کوم غبرګون ونه ښيي، نو د افغانستان دې الله مل شي.

د امریکایي کمپنۍ بلک واکړه د افغانستان د کانونو د امنیت نیولو خبریو ځل بیا رسنیو ته راووت.

نوموړي د تېر زیږدیز کال په نیمايي کې د ترمپ حکومت ته د افغان جګړې په باب وړاندیز کړی و چې د رسمي پوځ پر ځای یې امنیتي کمپنیو ته وسپاري.

د دې کمپنۍ بنسټګر ترمپ ته وړاندیز کړی و چې د رسمي پوځ پر ځای که افغان جګړه امنیتي قراردادیانو ته وسپاري خو چنده به د جګړې لګښت را ټیټ کړي.

لږه موده وروسته د بلک واکړه د بنسټګر اېرک پرنس له لوري د امریکا حکومت ته د افغانستان د نادره کانونو د امنیت د خوندیتابه وړاندیز وشو، چې اوس دا دي بیا دغه خبرونه خپاره شول چې اېرک پرنس خپل د بهرنیو چارو وزارت ته د افغانستان د کانونو د امنیت په اړه پریزنټېشن ورکړی دی. داسې هم ویل کېږي چې بلک واکړه په کابل کې دفتر هم پرانیستی دی. پورتنیو واقعیتونو ته په پام ویلای شو چې هم د امریکا حکومت د افغانستان د کانونو په تېره د نادره فلزاتو د کانونو په اړه جدي فکر کوي او هم د بلک واکړه چارواکي.

راځو افغان اړخ ته، اشرف غني امریکا ته د لومړي سفر په مهال ډونالد ترمپ ته د افغانستان د کانونو د

د طالبان خط

ډاکټر جمال الدين پارسا

مگر د تازه ليک په شمول د هغوی وروستي سياسي مانورونه او ابتکارات په دې دلالت کوي چې دغه خوځښت پوخ سياسي بنياد او د حساب وړ فکري عقبه لري او هره خبره او مدعا يې د قوي منطق په پايو استواره ده. دا چې د طالبانو وروستی ليک په معاصر سياست بازار کې ولې دومره دروند وتلل شو ځينې ځانگړنې يې درشميرو. لومړی: د طالبانو د ليک مخامخ مخاطب او مرسل اليه د امريکا اولس دی.

هغه اولس چې کانگريس يې سياسي استازيتوب کوي. امريکا چې په اوس وخت کې د دموکراسۍ تر ټولو پخوانی او مشهوره بيلگه بلل کيږي، د واک اصلي محور يې د اولس رايه او نظر دی. په امريکا کې يو نيم ميلیون مدني ټولنې فعاليت لري چې دا د اولسي ځواک يو بې سارې بيلگه ده. په دغه وړ حکومتی سیستمونو کې د اولس د افکارو توجه سياستونه بدلولاى شي.

طالبانو د امريکا د اولس او ولسي استازو په مخاطب کولو سره په اصلي ځای وار وکړ نو ځکه يې پايله هم تر توقع لوړه وه. دوهم: طالبانو د خپل ليک لپاره خورا دقيق وخت انتخاب کړ، په داسې حال کې چې د ترمپ په ستراتيژۍ څو مياشتې اوږې. خو په افغانستان کې لا هم جگړه له بن بڼه نه ده وتلې او په امريکا کې د جگړې د دوام په اړه پراخې پوښتنې او انديښنې راپاريدلې دي.

امريکايي رسنيو کې لويه هنگامه ده. ته وایمېدايي سونامي راپاڅېدلې، له سي اين اين تر سي بي ايسه، له فاکس نيوز تر واشنگتن پوسټه او ها پلو له گارډين تر ټيلگراف او بي بي سي پورې. که د اخبار سرخط دی يا د ټيلويزيون گردی ميز، د هغه ليک داستان يې رانښلولی چې تېره ورځ د آسيا له يوه غريب هيواد افغانستان څخه د يوه ځوريدلي ملت په استازيتوب د امريکايي اولس په ادرس ليږل شوی دی. دا چې په ليک کې څه ليکل شوي، اندازه يې له دې پراخ انعکاس او ميديايي هنگامې څخه لگولی شئ. که د ليک په ټوله منځپانگه غږيږو، شايد دا مقاله يې د احتوا تاب ونلري. خو دا چې طالبان له منظم او پابدار نظامي مقاومت سره سره اوس داسې توپاني او په ټول پوره ليکونه هم صادروي، نو ماته يې هغه د پخوانيو ليکونو خبره راياده کړه چې ويل کيدل به:

چې خط دې نه و، خط دې نه و چې خط دې راغی، خط دې راغی د طالبانو لخوا په داسې حساس وخت کې، د داسې مستدل او منطقي ليک ليږل او د امريکايي دموکراسۍ اساسي ستون (گانگريس او عام خلک) ورباندې مخاطب کول له شک پرته د طالبانو په سياسي بلوغ او نبوغ گواهي ورکوي. پخوا طالبان د يوې سرسخته او نه ماتيدونکې جنگي ډلې په حيث پيژندل کيدل.

اوسي د دې ليک د انگرېزي متن د تشهير او نشر لپاره بايد دخپل توان په اندازه کار وکړي او په خاص ډول په امريکا کې بايد د ټولنيزو رسنيو له لارې سپانسر- او نشر- شي تر څو د امريکا ټولو خلکو ته ورسېږي او د افغانستان دستونږې په حل کې کومک کوونکي واقع شي.

د پلي گرځېدونوړې گټې

ژباړه: حميدالله حميدي

دا سمه ده چې ورزش کول روغتيا ته گټه لري، خو خلک دومره بوخت دي چې په منظم ډول ورزش کولو ته وخت نه مومي. د همدې لپاره غوره لاره دا ده چې پلي مزل وشي. پلي مزل ساده او اسانه فعاليت دی خو روغتيا ته ډېره گټه لري او د گڼو ناروغيو مخه نيسي- که مو له کاره زړه تنگېږي، نو د څو دقيقو لپاره پلي مزل وکړئ.

که هره ورځ ۱۵ دقيقې پلي تگ وشي، نو منفي احساسات وجود ته لاره نه شي موندلې. د پلي گرځېدو پر مهال انسانان د ستونزو پر هوارې فکر کوي او غوره حل لارې مومي. د پلي تگ پر مهال د انسان ذهن په استراحت پيل کوي او دغه راز د دې سبب کېږي چې د کارونو د ترسره کولو لپاره نوې او اسانه لارې وموندل شي. د پلي تگ بله نېټگنه دا ده چې د گرځېدو پر مهال بهر له بېلابېلو خلکو سره مخ کېږي، له هغوی سره پېژنې او ښايي داسې څوک ومومي چې يوه ورځ مو لويه ستونزه در هواره کړي. مطلب دا چې د پلي گرځېدو پر مهال ښايي داسې څوک وپېژني چې د موخو او يا کاروبار له اړخه ور سره ډېر نږدېوالی ولري، همدا د موخو او کاروبار نږدېوالی ښايي دواړو ته گټه وکړي.

طالبانو د دې ليک په استولو سره په امريکا کې د جگړه اړوند بحث نور هم تود کړ، او په قوي دلائلو سره يې امريکايانو ته وپوهوله چې د افغانستان په اړه د ټرمپ او نورو جنگ غوښتونکو محاسبات اساسي کمزورۍ لري.

درېم: د ليک بله څانگړنه داده چې طالبانو د جگړې له ډگره د منطق او استدلال ژبه کارولې، هغوی د ټرمپ په شان جنگ غوښتونکي لفاظي نه ده کړې او نه هم د احساساتو څپو په مخه کړي. د طالبانو ليک له سره تر پايه د منطق او استدلال په کرښه روان دی.

په اوس زمانه کې چې د خلکو ذهني سطحه لوړه ده، که د هرې موضوع اړوند قناعت ښوونکي استدلال واورې نو که په مخامخ يا شعوري توگه قناعت ونه کړي هم، لاشعور يې قانع کېږي او په ناخودآگاه ډول حقائقو ته د تسليم سر تيتوي. طالبانو په افغانستان کې د امريکا د اوولس کلنې بوختيا گټه او تاوان په خورا دقيق ډول ارزولې او بيا يې په قوي دلائلو ثابته کړې چې امريکا د افغانستان په جگړه کې يوازې تاوان کړی او که له دې جگړې ځان ټول نکړي نو تردې څو چنده نور زيانونه هم ورپېښيدلي شي. څلورم: طالبانو په افغانستان کې د جگړې د پای ته رسولو او د ستومانه اولس د هوساينې لپاره خپل موقف په روښانه ټکو وړاندې کړی دی. او دا يې ثابته کړې چې دوی کومه سطحي جنگه ډله نه، بلکې د يوه ملت استازی سياسي ځواک دی. طالبانو د افغان اولس د ديني او ملي ارادو د ممثل ځواک له موقفه له امريکا سره د داسې تفاهم لپاره امادگي ښودلې چې دافغانستان د ازادۍ او دلته د يوه معياري نظام د جوړيدلو سبب شي.

د طالبانو وروستی ليک او په هغه کې څرگند شوي مواقف د ډير اهميت وړ دي. تر دې که د سولې لپاره واقعي اخلاص موجود وي همدغه ليک د سولې د يوه رښتيني بهير پيلامه او لومړۍ څښتنه کيدلای شي. همدې اهميت ته په پام سره هغه افغانان چې په امريکا او دنړۍ په نورو هيوادونو کې

د بازار، کلینیک

اوسوونځي گناه خه ده؟

عبدالستار سعيد

خو د تخار ولايت له نورو ښارونو سره د دې ښارگوټي توپير په دې کې و چې دغه سيمه د طالبانو په واک کې وه، حکومتي قواوې چې د دې ښارگوټي د نيولو لپاره يې عمليات پيل کړي وو طالبانو ورسره خکه مقاومت ونکړ چې د خلکو شتمنيو ته د زيان اوسنو او د بازار د تخريب ويره وه. طالبان له دې سيمې په شا شول، اما کله چې حکومتي عسکر د شور عرب ښارگوټي ته ورسيدل، سم د واره يې د ښار په نړولو پيل وکړ. حکومتي ځواکونو له ځان سره گڼ شمير اسکوټورونو راوستي وو چې په وسيله يې د شور عرب د ښارگوټي د زر شاوخوا دوکانونه، مارکيتونه، مسجد، روغتون او نور عام تاسيسات په منظم ډول تخريب او يو ودان ښارگوټی په نړيدلې کنډواله بدل شو.

د شور عرب د ښارگوټي سيستماتيک او عمدي تخريب د دا

او شايد په محلي کچه يې اوزگارو ځوانانو ته کار پيدا او د اقتصادي انکشاف څرخ ته حرکت ورکړی وای. په کومه دښته کې چې د دغه ښارگوټي نقشه واپستل شوه د شور عرب سيمه ورته وايي. دا سيمه د درقد ولسوالۍ مربوط ده خو د پنگي قلعه او خواجه بهاء الدين ولسواليو اوسيدونکي هم ورته مساوي لاسرسی لري. د شور عرب ښارگوټي له بنسټ ايښودلو وروسته ډيره زر وده وکړه. د څو مياشتو په جريان کې په کې له زرو زيات دوکانونه په پاڅه ډول جوړ او پرانيستل شول، د گڼو نورو مارکيتونو کار هم په چټکۍ روان و، د مسجد، ښوونځي، کلينک، لوبغالي او نورو عامه تاسيساتو لپاره هم ځمکې تعين شوې او د ځينو د جوړولو کار پيل شوی و. په وروستيو کې ښار گڼه گڼه پيدا کړې وه او ورځ په ورځ د پراختيا او غوړېدو په حال کې و.

د فبرورۍ د مياشتې په ۹ مه نيټه د بي بي سي په گډون يو شمير رسنيو خبر ورکړ چې د امريکا له ملاتړه برخمن افغان ځواکونه د هيواد شمال تخار ولايت کې د درقد هغه ښارگوټي ته ورسيدل چې له دې وړاندې د طالبانو په واک کې و. خو رسنيو دا ونه ويل چې وروسته هلته څه پېښ شول؟ د

د افغانستان په شمال ختيځ تخار ولايت کې د پنگي قلعه، خواجه بهاولدين او درقد ولسوالۍ له يو بل سره پيوسته پرتې دي. د دې ولسواليو خلکو څه موده وړاندې د يوه مشترک اقدام له مخې فيصله وکړه چې د شور عرب په سيمه کې د درې واړو ولسواليو گډ بازار جوړ کړي. دا له بېکارۍ او اقتصادي ستونزو سره دمخ افغان اولس لخوا د خپل ډول نوی اقتصادي تشبث و چې له مخې به يې د دريو ولسواليو خلک د يوه گډ مارکيت او کارځای مالکان گرځيدل

ډول پېښو لومړنۍ نه ده، بلکې د افغانستان ټولې هغه سیمې چې د طالبانو تر واک لاندې دي عامه تاسیسات لکه بازارونه، ښوونځي، مدرسې او حتی روغتونونه یې د حکومتي ځواکونو لخوا د عمدي تخریب له گواښ سره مخامخ دي.

شومره سیمه د منظم تخریب له گواښ سره مخ ده؟

طالبان چې له تیرو ۲۳ کلونو راهیسې د افغانستان په سیاسي صحنه کې فعال دي او په افغانستان د امریکا له برید وروسته یې د تیرو ۱۷ کلونو په جریان کې د کابل د حکومت په وړاندې د یوه موازي نظام په حیث مقاومت کړی همدا اوس د افغانستان له نیمایي زیاتې سیمې تر واک لاندې لري.

د تېرې جنورۍ میاشتې په دیرشمه نیټه په افغانستان کې د بي بي سي دفتر په خپله خپره کړې سروې کې وویل چې د افغانستان په اويا فیصده اراضي طالبان ښکاره فعالیت لري بي بي سي وویل چې د دغې سروې معلومات یې د افغانستان په ټولو ۳۹۹ ولسوالیو کې له ۱۲۰۰ څخه زیاتو سرچینو نه ترلاسه کړي چې وروسته یې د هرې پېښې پوښتنه له ۲ تر ۶ سرچینو سره شریکه کړې چې د ټولو له لوري تائید شوې.

د بي بي سي د سروې په پایلو کې راغلي چې ۱۵۰۰۰۰ پنځلس ملیونه خلک په داسې سیمو کې پراته دي چې د طالبانو تر ولکې لاندې دي او یا طالبان پکې په ښکاره ګرځي او بریدونه ترسره کوي. راپور لیکلي چې طالبان په ګڼو ولسوالیو له مکمل تسلط تر څنګ په ۲۶۳ ولسوالیو کې چې دافغانستان ۶۶ سلنه خاوره تشکیلوي فعال او څرګند حضور لري.

د افغانستان دغه تر نیمایي زیاته جغرافیه چې د دې هیواد نیمایي نفوس (۱۵ ملیونه خلک) په کې اوسي زیاتره کلیوالي او اطرافي سیمي دي.

په دې سیمو کې ګڼ شمیر ښارګوټي هم شته چې واک یې د طالبانو په لاس کې دی او عام خلک په کې ورځنۍ کاروبار او تجارتي راکړه ورکړه ترسره کوي. خو په دې وروستیو امریکایانو او د هغوی ملګرو داخلي عسکرو د طالبانو تر واک لاندې ساحو کې د ښارګوټو او د نورو عام المنفعه تاسیساتو د منظم تخریب عملیه پیل کړې چې د تخار د شور اعراب ښارګوټي تخریب یې یوه بیلګه وه.

نړول شوي بازارونه د امریکایانو او کابل حکومت لخوا د طالبانو تر واک لاندې ساحو کې (چې د افغانستان تر نیمایي زیاته اراضي

تشکیلوي) د بازارونو تخریب په دې وروستیو کې زور اخیستی. په هلمند کې د سنگین بازار چې سل کاله پخوا ودان شوی و او په تیره یوه نیمه لسيزه کې یې ډیر انکشاف کړی و، کله چې په تیر پسرلي کې ترې حکومتي ځواکونه اود هغوی امریکایي ملاتړي وتل، نو له وتلو سمدستي وروسته یې د سنگین ټول ښار په منظم ډول بمبار او داسې تخریب کړ چې ددې ښار په زرګونو دوکانونه، مارکیټونه، مساجد، حکومتي ودانۍ او نور تاسیسات یې له خاورو سره برابر کړل. د سنگین بازار د منظم او قصدي تخریب په پایله کې د سنگین د قومندانۍ هغه تاریخي ودانۍ هم له منځه لاړه چې په افغانستان کې د نیمۍ پېړۍ پخوا شاهي نظام دوخت میراث و او تاریخي اهمیت یې درلود. امریکایانو په دې بمبار سره په سنگین بازار کې ټول هغه دیوالونه بیرته ونړول چې په تیرو څو کلونو کې یې دلته د ولایتي بیارغونې د پروګرام له مخې جوړ کړي وو. له سنگین څخه د شاتګ په تعقیب د دې ښار په مکمل تخریب سره امریکایانو افغان اولس ته پیغام ورکړ چې زموږ بیا رغونه او انکشافی کارونه په دې شرط مشروط دي چې دلته به واکمني هم زموږ وي او که په کومه ورځ موږ له افغانستان څخه وځو، نو دا مو حق دی چې خپل

انكشافې كارونه او جوړ كړې تعميرات هم بيرته په لوى لاس تخریب كړو.

د سنگين د بازار له تخریب وروسته امريكايي او داخلي عسكرو په تيرو مياشتو كې په هلمند كې څو نور بازارونه هم ړنگ كړل. په موسى كلا ولسوالۍ كې ښايسته بازار ته داخلي او امريكايي كومانډويان د هوا له لارې ورغلل او په شپه شپه كې يې په بمونو لوټه لوټه كړ، په ګرمسير ولسوالۍ كې دوشنبه بازار هم په ورته ډول ونړول شو. د هلمند په جنوب ديشو ولسوالۍ كې رباط بازار د امريكايي بي دوه پنځوس طيارو لخوا بمبار او ټول دوكانونه يې تخریب شول. ياد شوي ښارگوټي چې د اولس لخوا جوړ شوي او د سلگونو ميليونو ډالرو په بيه تجارتي اموال په كې پراته و له ټول هست او بود سره له منځه يووړل شو. د دې نړول شويو ښارگوټو يوازینی جرم دا بلل شوی چې دا په هغه نیم افغانستان کې واقع و چې د طالبانو تر واک لاندې دی.

تخریب شوي روغتونونه

د طالبانو تر واک لاندې نیم افغانستان کې يوازې بازارونه په تخریب نه دي محکوم، بلکې کلینکونه او روغتیايي مراکز هم د امریکایانو لخوا د اشد مجازات (تخریب) وړ بلل کیږي.

د وردگو ولایت د تنګي دره له تیرو لسو کلونو راهیسې د طالبانو تر واک لاندې ده، د دې سیمې خلک غریب بزگران دي. د سره صلیب موسسې د دې سیمې د خلکو لپاره کلینک جوړ کړ تر څو خلکو ته لومړنۍ مرستې، واکسینونه او طبي خدمات عرضه کړي. خو یوه شپه امریکایي او افغان کومانډويانو ناڅاپه په دې کلینک چاپه ووهله، د کلینک طبي سامانونه یې څه تخریب او څه چور کړل او د روغتون ودانۍ یې په بمونو والوځوله.

د وردگو ولایت په جلگه ولسوالۍ کې تیر پسرلی په ورته ډول یو بل کلینک هم ځکه ونړول شو چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې عامو خلکو ته یې طبي خدمات رسول.

د پکتیکا ولایت ګیان ولسوالي یوه له هغو غرنیو سیمو څخه ده چې واک یې د طالبانو په لاس کې دی. یوې خیریه موسسې په دې سیمه کې د اولسي خلکو لپاره روغتون جوړ کړ، خو امریکایي او داخلي عسکرو په سیمه کې د عملیاتو په مهال د سیمیز بازار دوه ساتونکي ووژل او کلینک یې په بمونو والوځاوه.

بادغیس ولایت د افغانستان یوه له هغو سیمو ده چې خلک یې تر نورو ډیر غریبانه ژوند لري. د دې سیمې خلک حتی لومړنیو طبي خدماتو ته هم لاسرسی نلري. یوې

خیریه موسسې د بادغیس، د غورماچ ولسوالۍ د تیز ناوې په سیمه کې د عامو خلکو د علاج لپاره روغتون جوړ کړی و چې د امریکایي الوتکو لخوا د نامعلومو دلائلو په اساس بمبار، یو ساتونکی یې قتل او کلینک په بشپړ ډول له منځه یووړل شو.

هاته چې له ښوونځیو پوستې جوړې دي

د افغانستان د نیمایي نفوس (هغه چې د طالبانو تر واک لاندې ساحو کې ژوند کوي) بله ستونزه دا ده چې کله حکومتي عسکر په دې سیمو کې عملیات وکړي او کومه سیمه نیسي، نو د سیمې ښوونځي، مدرسې او تعلیمي ادارې په پوستو بدلوي. د کندهار ښار په ګاونډ کې د پنجوايي، ژړی او ارغنداب ولسوالۍ چې پخوا د طالبانو تر واک لاندې وې، کله چې دا سیمې حکومتي ځواکونو ونیولې، نو خپل محلي پولیس (اربکیان) یې په هغو ښوونځیو کې ځای په ځای کړل چې پخوا په دې سیمې ماشومانو درس وایه.

په دې ولسوالیو کې تر ۳۰ زیات ښوونځي په امنیتي پوستو بدل شوي دي. د حکومت د امنیتي ادارو مشران دلیل وایي چې دوی په دې سیمو کې د نویو پوستو او پوځي تاسیساتو لپاره لازمه بودیجه نلري نو ځکه له ښوونځیو کار اخلي. دغه راز

دا حق خو لري چې دخپلو متوپه زور او خولو په تويولو ځان ته دوکان او بازار جوړ کړي تر څو ځان او خپل اولاد ته يوه گوله ډوډۍ پيدا کړي.

د اولسي خلکو د بازارونو نړول او د ژوند داساسي اسانتياو ترې اخیستل په دې علاوه چې يوه غیر ديني او غیر ملي کړنه ده بلکې د انسانیت په لحاظ هم نامشروع او حتی ظالمانه عمل بلل کيږي.

که د هیواد په لږ اوبر کې تر بیلابیلو تورو او عنوانونو لاندې د اولسي خلکو د دوکانونو، ښارگوټو او کلینکونو د تخریب عملیه ونه درول شي نو دا به د افغانستان د غریب اولس ستونزې نورې هم زیاتې او د سترو اولسي غميزو لامل به وگرځي.

دې چسې امریکایان او د افغان حکومت چاروکی د افغانستان د هغه نیمایي اولس حقوقو ته کومه اعتناء نلري او نه هم دهغوی لپاره د ژوند، رفاه او اقتصادي انکشاف هغه حقوق په رسمیت پیژني چې دوی ورباندې په خپلو اعلامیو او تبلیغاتو کې ټینګار کوي.

بازار، کلینک او ښوونځی که هر ځای او د هر چا تر واک لاندې ساحه کې وي، د اولس مال دی او د عام المنفعه تاسیساتو له جملې بلل کيږي. د ددا ډول تاسیساتو نړول په حقیقت کې د اولس په مړۍ پښه ایښودل او له اولس څخه د ژوند حق اخیستل دي.

د حکومتي واک له ساحې بهر د هیواد هغه نیمایي نفوس چې دنړیوالو د میلیارډونو مرستو له جملې ورته لږ اندازه هم نه ده رسیدلې، اقلاً

څرنګه چې د اکثره ښوونځیو ودانۍ پخې جوړ شوې او د سپکو وسلو د مرمیو په وړاندې مقاومت لري حکومتي عسکر د خامه ودانیو په نسبت د ښوونځیو پخو ودانیو ته ترجیح ورکوي. خو ددې کار منفي نتیجه دا ده چې له امله یې په لسگونو زره ماشومان له خپل اساسي حق (زده کړو) څخه بې برخې پاته کیږي. دا چې همدا اوس د هیواد په جنگي سیمو کې د بي سوادۍ کچه زیاته ده یو علت یې همدا بلل کيږي چې د ماشومانو ښوونځي حکومتي عسکرو او ملیشو اشغال کړي دي.

وروستی خبرهد حکومتي قواوو او د هغوی دامریکايي ملاتړو لخوا په منظم ډول د طالبانو تر واک لاندې ساحو کې د بازارونو او کلینکونو نړول او د ښوونځیو په وړاندې نامسئولانه چلند د دې ښکاره نښې

د آسیا نابغه

علامه شمس الحق افغاني رحمه الله

ژوند ته لنډه کتنه

ژباړه او راټولونه: عزت الله کوتوال

د ده په اړه د دارالعلوم دیوبند مهتم قاری محمد طیب رحمه الله فرمایلي: "ما په ټوله اسیاء کې د افغاني په خیر عالم ندی لیدلی".

شیخ افغاني په ۱۷ د رمضان المبارک ۱۳۱۸ هـ چې د ۱۹۰۰ء سره سمون خوري په کوزه پښتونخوا پېښور ته نیژدې د چارسدې په تاریخي علاقه ترنگزو کې د مولانا غلام حیدر بن مولانا خان عالم ابن مولانا سعد الله په کور کې چې یو علمي او پښتنه کورنی وه، وزیږید.

ابتدائي زده کړې:

ابتدائي تعلیم یې د خپل والد صاحب څخه حاصل کړی، په ۱۹۰۹ء کې یې په ښوونځي کې داخله وکړه او په ۱۹۱۳ء کې ترې فارغ شو، له دې ورسته یې د خیبر پختونخوا او د افغانستان له مختلفو

علماء کرامو څخه د اسلامي فنونو کتابونه وویل.

لوړې زده کړې:

په ۱۹۲۰ء کال د لوړو زده کړو لپاره یې د هندوستان سترې مدرسې (دارالعلوم دیوبند) کې داخله واخیسته او په ۱۹۲۱ء کې یې د دارالعلوم دیوبند څخه د دوره حدیث په کولو فراغت وشو او علم طب یې هم دارالعلوم کې زده کړ.

په ۱۹۲۲ء کې ورته د حج کولو سعادت هم په نصیب شو.

مشهور استادان:

د نوموړي له استادانو څخه مشهور عالم دین د وخت محدث علامه انور شاه کشمیری، علامه شبیر احمد عثمانی، سید اصغر حسین،

مولانا رسول خان هزاروي وغیره شامل دي.

تدریس:

په ۱۹۲۳ء کې په مدرسه مظهرالعلوم کراچي کې صدر مدرس مقرر شو.

په ۱۹۲۴ء کې په مدرسه ارشاد العلوم لاذکانه سند کې صدر مدرس و.

په ۱۹۴۸ء مدرسه قاسم العلوم لاهور کې د صدر مدرس په توګه تدریسي خدمات انجام کړل.

په ۱۹۳۲ء دارالفیوض سند کې صدر مدرس مقرر شو.

په ۱۹۳۳ء څخه تر ۱۹۳۹ء پورې دارالعلوم دیوبند کې د درجه علیا لپاره استاد او شیخ التفسیر وو.

۱۹۴۴ء جامعه ډابهیل کې د صدر مدرس په حیث مقرر شو.

۱۹۶۳ء په جامعہ اسلامیہ بهاولپور کې د شیخ التفسیر په منصب وټاکل شو او تقریبا ۱۲ کاله پورې یې تدریسي خدمات انجام کړل.

نوموړی د پاکستان له جوړیدو مخکې د قلات د قاضي او د معارف وزیر هم پاتې شوی او هلته دده او ملګرو په محنت د (وفاق المدارس العربیة) په څیر ستره اسلامي اداره جوړه شوه چې لومړی صدر یې افغاني وو او دده په کونښنونو یې ډیره کامیابي حاصله کړه.

بیعت او اجازت:

نوموړي د حکیم الامت علامه محمد اشرف علي تھانوي رحمه الله سره په تصوف کې بیعت کړی او د حضرت مفتي محمد حسن امرتسري (باني جامعہ اشرفیہ لاهور) خلیفه مجاز دی.

او ویل کیږي چې د افغاني لقب ورته د خپل استاد محدث العصر شیخ محمد انور شاه کشمیر رحمه الله له لورې ورکول شوی.

تصانیف:

علامه افغاني رحمه الله ډیر اهم او مفید کتابونه لیکلي چې یو څو مشهور یې دا دي:

۱ علوم القرآن (اردو، پښتو او دري ژباړه)

۲ سوشلزم اور اسلام
۳ معین القضاة و المفتیین (عربی)

۴ شرح ترمذي (عربی)
۵ عالمی مشکلات اور ان کا قرآنی حل

۶ تصوف اور تعمیر کردار

۷ اسلامي جهاد

۸ کمیونزم اور اسلام

۹ احکام القرآن

۱۰ مفردات القرآن

۱۱ مشکلات القرآن

۱۲ اسلام اور ساینس

۱۳ شرح دیوان ضابطه

۱۴ مکتوبات افغاني

او داسې نور د یادوني وړ دي.

ستري کارنامې:

① د دارالعلوم دیوبند له طرفه (شهر دهانند) ته د ارتداد د فتنې او (شدهی تحریک) لپاره چې کوم ۵۰ پنځوست مبلغین لیږل شوي وو، د هغو مشر او امیر علامه افغاني صاحب وو، دده تبلیغي هڅو رنگ راوړ؛ برآې نام مسلمانان د ارتداد څخه وژغورل شو او بې شمار هندوانو هم دلته اسلام قبول کړ.

د دوی مشهورو مناظرینو ته یې لویه ماتې ورکړه، کله چې یې د ارتداد د فتنې په ختمولو کامیابي حاصل کړه نو دارالعلوم دیوبند ته راستانه شول او په دارالعلوم دیوبند کې په همدې مناسبت یوه لویه اجتماع جوړه شوه چې د وخت ستر محدث علامه محمد انور شاه کشمیري نورالله مرقدہ او علامه شبیر احمد عثمانی رحمه الله هم تشریف راوړی وو.

ددې بزرگانو په غوښتنه علامه افغاني رحمه الله د خپل تبلیغي کارگزاری په اوریدلو سره یو داسې جامع تقریر هم وکړ چې ددې بزرگانو سینې پرې یخې شولې او علامه افغاني ته یې دعا وکړه.

نوموړي له دې څخه علاوه د عصري علومو طبقې ته هم په دعوت او اصلاح کې ډیر کونښن کړی.

د یو کال په موده کې یې د دارالعلوم دیوبند په کتابتون کې د نادر و کتابو مطالعه هم وکړه. همدارنگه د قیام حجاز په دوران کې یې هم د سلطان عبدالحمید خان په مکتبه (حمیدیه) کې پراخه مطالعه وکړه.

② دبخاري شریف تدریس:

کله چې د متحده هندوستان په ډابھیل دارالعلوم کې د وخت عظیم محدث او امام علامه محمد انور شاه کشمیري رحمه الله علیه وفات شو نو د احادیثو د تدریس لپاره علامه شبیر احمد عثمانی رحمه الله علیه د بخاري شریف تدریس په ۱۹۴۴ء کې افغاني رحمه الله علیه ته او د ترمذي شریف تدریس یې علامه محمد یوسف بنوري رحمه الله علیه ته ورکړل.

په دغه وخت کې د شبیر احمد عثمانی رحمه الله دوه نور مشهور علماء کرام نائبان وو، دوی دواړو شبیر احمد عثمانی صاحب ته وویل چې موږ ستا نائبن یو او بهتره به وي چې د بخاري شریف د تدریس منصب موږ ته وسپارلی شي.

علامه شبیر احمد صاحب ورته وویل:

آیا تاسو یې له افغاني صاحب ښه تدریس کولی شئ؟

دوی وویل هو!

علامه شبیر احمد صاحب ورته وویل راځئ چې هلته ورشو.

کله چې دوی ډابیل دارالعلوم ته راغلل نو د افغاني رحمه الله درس پای ته ورسید، خو علامه افغاني صاحب په دوی پوه شو نو شاگردانو ته یې وویل نور درس هم کوو.

شاگردانو ته یې د دوی په وړاندې درس پیل کړ او په درس کې یې ښه په پوره ډاډ او اطمینان کلام شروع کړ، تر دې چې د لاندې علماء کرامو په رایو یې واضح کلام وکړ لکه:

د کرمانی رایه او دده تردید،

د ابن منیر رایه او د ده تردید،

د ابن بطلال رایه او د ده تردید،

تر دې چې د حفاظ ثلاثه ابن حجر، قسطلانی او عینی رایې او د دوی تردید آن تر انور شاه کشمیري رحمه الله او دده ځیني رایې او د هغوی تردید، یعنی ښه په پوره قوت سره یې د دوی رایې سره وڅیړلې او بیا یې له دې څخه وروسته نوي دلایل قایم کړل.

ځکه چې دی په مضامینو کې د خپل وخت امام وو او داسې وضاحت به یې په مضامینو کې کاوه چې بلکل به یې په مضامینو کې کوم شک نه پاتې کیدل. تردې چې پوره دوه گینتي یې نور هم درس وکړ.

د درس تر ختمیدو څخه وروسته علامه شبیر احمد عثمانی وفرمایل:

چې په خپل ژوند کې مې د افغاني په څیر د بخاري شریف مدرس نه دی لیدلی. بیا یې افغاني رحمه الله د مدرسینو مشر هم وټاکه.

③ د افغاني رحمه الله کتاب علوم القرآن:

په اسلامي نړۍ کې د عظیم الشان کتاب قرآن لوی لوی مفسرین تیر شوي او هر یو په خپل ځای د علم ستر ستر بحر دی د دوی تفاسیر د اسلامي علومو او کتابونو سرچینه ده لکه لاندې تفسیرونه:

تفسیر طبري، تفسیر قرطبي، تفسیر ابن کثیر، تفسیر کبیر، تفسیر روح المعاني او نور...

د تفاسیرو څخه علاوه ځینو علماو د قرآن کریم په علومو هم کتابونه لیکلي لکه:

د علامه جلال الدین السیوطي رحمه الله کتاب (الاتقان فی علوم القرآن)، د امام زرقاني رحمه الله کتاب (مناهل العرفان فی علوم القرآن) او داسي نور...

د معاصرو علماو څخه علامه شیخ القرآن شمس الحق افغاني رحمه الله هم د عظیم الشان کتاب په علومو یو منل شوی او مفید کتاب د اوسني عصر په نظر کې نیولو سره لیکلی، په دې کتاب کې پر لاندې مضامینو تحقیقي بحث شوی دی:

□ ضرورة القرآن:

انسانانو ته د قرآن عظیم الشان او وحی الهي په ضروریاتو عقلي او فلسفي دلایل.

او نقلیه کې کتاب په عقلي او فلسفي رنگ کې مرتب کړی او هم یې د غرب څخه متاثر و خلکو ته د هدایت او لارښود پر بناء قلم اوچت کړی دی.

④ د علامه شمس الحق افغاني رحمه الله عليه په هکله مفتي محمد زرولي خان صاحب فرمایي چې ده رحمه الله تفسیر کبیر (د امام فخرالدین الرازي رحمه الله) مکمل څلور جلدونه حفظ کړي وو. (دوره تفسیر القرآن، ۲۰۱۶_ رمضان المبارک، مقدمه د تفسیر).

علامه افغاني صاحب د نړیوال شهرت خاوند او د بزرگانو یادگار دی چې د خپل وخت لوی عالم، مفسر، مدیر، محقق او عارف وو. شیخ د پیرو دیني مجلسونو او مدارسو سرپرستي کړې.

وفات:

بل آخر د اسلامي نړۍ دغه ځلانده ستوری په ۱۶ اګست ۱۹۸۳ء نیټه له دې فاني نړۍ څخه رحلت وکړ او په چار سده کې خاوروته وسپارل شو. الله جل جلاله دې پرې رحمتونه نازل کړي.

قرآني معلوم شي او د جدید خیالو لیکوالانو خامیاني واضحه شي. لومړي پنځه بابونه د علوم القرآن په موضوع نومول شوي، نور گټور او مفید معلومات هم په کې زخیره شوي دي.

دغه کتاب په اردو ژبه دی، پښتو ته مولانا سیف الحنان حقاني په پېښورۍ لهجه ژباړلی چې په ۳۳۷ صفحو شامل دی، فارسي ته شیخ محمد انور بدخشاني صاحب ژباړلی دی.

شیخ افغاني رحمه الله په دې کتاب کې د اصطلاحي تعبیراتو څخه کمه استفاده کړې. ډیر یې د جدیدو نظریاتو پر بناء داسې قلم اوچت کړی چې د اسلافو د اسلوب څخه هم بهر ندی او کوم معارف او حقایق چې یې تشریح کړي هغه یې هم په خپل ځای کې د سلفو د مسلک د تایید پر بناء لیکلي نه د تحریف.

ددې نه علاوه لکه څنګه چې اوس د عقلیت او فلسفې عصر دی، نو ددې وجې یې په مقاصدو شرعيه

□ صداقة القرآن:

د الله جل جلاله له طرفه د قرآن عظیم الشان د نزول اثبات او په معجز کیدو یې عقلي دلایل او د اروپا د مستشرقینو تردید.

□ تنزيل القرآن وتدوينه:

د قرآن د نزول او د قرآن د راټولیدو او جمعې تحقیق.

□ محفوظية القرآن:

د قرآن د حفاظت دلایل او د مستشرقینو د شبهاتو تردید.

□ مهمات القرآن:

د قرآن د مهمو مقاماتو حل، حکم او اسرار یې او د شبهاتو ازاله.

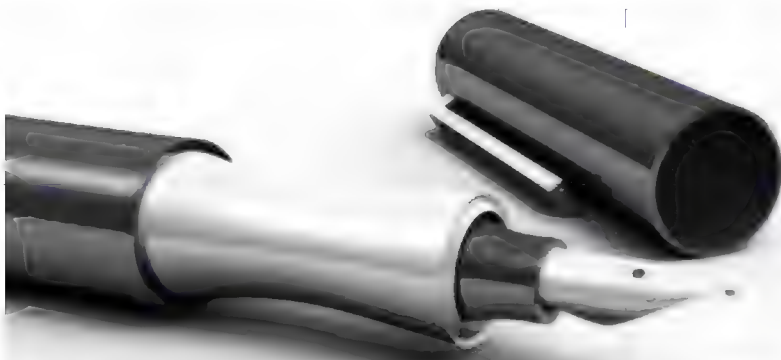
□ احکام القرآن:

د قرآن عظیم الشان فقهي احکام، حکمت یې او د وخت د شبهاتو جوابونه.

□ تعبیرات القرآن:

د قرآني تعبیراتو حقیقي حل، پداسې ډول چې صحیح مطالب

د سيکولرانو د اعتراضونو ځينې ځوابونه

ليکنه: ع عزام ||

ځينې مفسدين او فتنه گر خلک چې نه اصلاح کېږي، او په ځمکه کې فساد کې د هغوی ختمول اړين دي، دا ډول مفسد وگړي الله جَلَّ جَلَالُهُ کله په خپلو عذابونو باندې له منځه وړي او هلاکوي يې، او کله يې د خپلو ځينو نورو صالحو او مؤمنو بنده گانو لخوا د مقدس جهاد په ترڅ کې ختموي او ټولنه ورڅخه پاکوي.

يو څو بېلگې يې په لاندې ډول دي:

① د نوح - عليه السلام - زوی يې په طوفان کې هلاک کړ.

② د لوط - عليه السلام - ښځه يې له نورو کفارو سره په داسې عذاب کې هلاکه کړه، چې په ټولو يې ځمکه په بل مخ واړوله.

③ رسول الله چې خپل تره ابو طالب نه واژه، هغه ځکه چې نوموړي د اسلام او مسلمانانو په وړاندې نه خنډونه نه جوړول، او مسلمانانو ته يې کوم زيان نه و اړولی، که څه هم هغه وخت جهاد نه و فرض شوی، خو نوموړي د اسلام د پرمختگ هيڅ مخنيوی نه و کړی.

همدارنگه د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يو تره ابو لهب چې د اسلام او مسلمان لپاره هر ډول ستونزې او مشکلات جوړول، او ډېر مضر - او خطرناک و، نو الله جَلَّ جَلَالُهُ پرې مرض ولگاوه او مړ شو.

اکثره وخت سيکولران زموږ په مقدس جهاد اعتراضونه او نيوکې کوي، ترڅو زموږ عوام الناس وروڼو ته ذهنو کې شکوک کړي، چې يې په لاندې ډول دي:

① هغوي وايي د نوح عليه السلام زوی کافر و، خو نه يې واژه!

② دا هم وايي چې د لوط عليه السلام ښځه کافره وه، خو نه يې وژله!

③ دا هم وايي چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم تره ابو طالب کافر و، خو نه يې واژه!

④ او دا خبره خو يې بيخې لا گرمه کړي ده وايي محمد صلى الله عليه وسلم ټول منافقين پېژندل، خو نه يې وژل!

⑤ اوس په دې نه پوهېږم چې ولې طالبان حکمتي چار واکي وژني؟

ځوابونه:

اول خو دی ته راشه چې هغوی ولی هغه دغه کسان نه وژل؟

د جهاد مطلب او مقصد دا دی، چې په ټولنه کې د فساد او فتنه ختمه شي، او د الله جَلَّ جَلَالُهُ بندگان په ارامه او سوکاله په فضاء کې ژوند وکړي.

له قرآن کریم څخه دلایل:

(۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ [سُورَةُ الْمَائِدَةِ: ۵۱]

ژباړه: اې مؤمنانو! يهوديان او عيسويان خپل ملگري مه نيسئ، دوی په خپلو منځو کې سره ملگري دي. او که له ستاسي څخه څوک هغوی خپل ملگري نيسي، نو بيا هغه هم په هماغو کې شمېرل کېږي. په دې کې شک نشته چې الله ظالمان له خپلي لارښوونې څخه بې برخي کوي!

نو ځکه يې وژني چې:

(۲) لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ: ۲۸]

ژباړه: مؤمنان دي هيڅکله داسې نه کوي چې مؤمنان پرېږدي او له کافرانو سره ملگرتيا او دوستي وکړي. څوک چې داسې چلند وکړي، د هغه له الله سره هيڅ اړيکه نشته. او داهم نقلی او عقلي دلایل:

(۱) طالبان ځکه حکومت چارواکيز وژني چې دوی د هیواد په اشغال کې له کفارو سره مرسته وکړه نو په دې ظلم کې شریک او همغږي او دهیواد پر اشغال باندې راضي دي.

تاسو وینئ چې د دوی مرسته اوملگرتيا له کفارو سره د دې باعث ده چې د هیواد اشغال او پرافغانانو باندی ظلم وحشت او بمباري دوامداره شوه.

(۲) طالبان ځکه حکومتي چارواکی وژني چې دوی اشغالگر ځواکونو سره یو ځای د مجاهدینو په وړاندې جنگېږي، او په هیواد کې غربی کلتور او عنعنات رائج کوي او د اسماني قانون پر ځای کفري قانون پلي کوي.

(۴) او دا خبره چې رسول الله ﷺ خو منافقین پېژندل خو نه یې وژل، د دې وجه په لاندې ډول وه:

(اول) هغه وخت کې اسلامی نړۍ تازه پیل شوې وه د جهاد حکم نه و راغلی.

(دویم) امام مالک رحمه الله په دې اړه فرمایي: په هغه وخت کې د مسلمانانو کمی وه که چرته رسول الله ﷺ هغه منافقین وژلی وای نو بیا به کفارو او مشرکینو هغه کسانو ته ویل چې هغوی تازه اسلام قبلاؤ چې گورئ اسلام مه راوړئ ځکه چې رسول الله ﷺ هغه نورو خپلو ملگرو پوری تنگ راغلی او وژني یې، نو که تاسو هم ایمان راوړئ کیدای شي چې تاسو هم ووژني.

(۵) اوس په دې نه پوهېږو چې ولې طالبان حکومتي چارواکی وژني؟

د دې لپاره خو بی حده زیات دلایل دي، که زه یې په لیکلو پیل وکړم، نو پرې ستړی به شم، او ته به یې په لوستلو ستړی شي، خو صرف له قرآن کریم څخه به درته دوه واضحه دلایل ذکر کړم او همدارنگه به درته دوه نقلی اوعقلی دلایل هم ذکر کړم، نو که په سر کې دې لک شانتې عقل وي، نو ورباندې پوی به شي!

بهرنۍ سفارتخونې؛

د بدمرغيو ځالې

□ احمد ياسر

لاسپوڅي حکومتونه او د اسلامي خاورو چارواکي ځان غربي چارواکو ته د ژمن نبودلو لپاره په هر ډول ظلم او وحشت خوله پټوي. سره له دې چې د بي گناه خلکو د وژلو چغې په خلاصو غوږونو اوري، خو لاسپوڅي چارواکي اوږه په اوږه د بي گناه خلکو په وژنه کي له بنکيلاکگرو سفارتخونو سره مرسته کوي.

داعش او نورې ډلې چې د مسلمانانو ويني تويوي او د مسلمانانو په وژلو يې زړه نه يخېږي، د امريکا د پروژې يوه برخه ده چې د سفارتونو لخوا ورسره مرسته کوي او د دوی د مرستو او مديريت په پايله کې هره ورځ سلگونه مسلمانان د دوی په وحشيانه بريدونو کې وژل کيږي.

له امريکا سره د افغان دولت امنيتي تړون او د امريکا نوې امنيتي تگلاره په افغانستان کي د افغانانو په گټه نه، بلکي د امريکايي گټو د خونديتوب لپاره دي، ترڅو وکولای شي چين او روسيه چې امريکا يې خپل سيالان بولي، مهار کړي، او دوه سيمه ييز اتومي قدرتونو په پاکستان او هند په سيمه کي په جگړو کې بنکيل او يايې تر کنترول لاندې ولري.

ترڅو چې په اسلامي خاورو کې بنکيلاکگر ځواکونه، د هغوی پوځي اډې او استخباراتي ځالې شتون ولري، د شته بدمرغيو لړۍ به دوام لري وژنې بمي بريدونه او بمبارۍ به ورځ تر بلې مخ پر ډيريدو وي.

غربي ځواکونه چې د امنيت راوستلو په بهانه په افغانستان کې پراته دي، په حقيقت کې نا امنی د دوی له شتونه سرچينه اخلي.

دوی يواځې هغه امنيت ته ژمن دي چې په ترڅ کې يې د بنکيلاکگرو سفارتخونې، ډيپلوماټيک مرکزونه، د جاسوسۍ مراکز او پوځي اډې خوندي وي. خو دا چې افغانان دې په سوله او امن کې ژوند وکړي، دا يواځې يو خيال او خوب دی چې د بهرنيو ځواکونو په شتون کې يې هيڅ تعبير شتون نه لري. ځکه همدغه استخباراتي ځالې دي چې په دغو بدمرغيو کې مستقيم لاس لري.

عسکره!

ترڅو به وژل کېږي!

ليکونکي: عبدالله عزام

نو اوس د خپل ځواب؛ ځواب هم واوره!
 اول خو ته ترهگر هم نه پيژنې، ترهگر هغه څوک دی چې له ما او تا څخه
 يې د حکومت حق وړی وي،
 ترهگر هغه څوک دی چې د اسلام مقدساتو ته توهين کوي،
 ترهگر هغه څوک چې له کيلو مېړونو- کليو مېړونو لرې هيوادو څخه راځي
 او بې گناه افغانان وژني.
 او بله دا چې د وطن دفاع خو د پرديو څخه کېږي، چې په وطن يې يرغل
 کړي او اشغال کړی يې وي.
 زه او ته خو د يو وطن، يو ولايت، يوې ولسوالۍ او د يو کلي يو.
 د وطن دفاع خو له پرديو څخه کېږي نو خلاصه به يې درته ووايم چې ته د
 ترهگرۍ پر ضد نه، بلکې د اسلام پر ضد جگړه کوي،
 ته د وطن د دفاع په خاطر نه، بلکې د يو څو ډالرو په خاطر جگړه کوي.
 سرتېريه! ترڅو به وژل کېږي؟ يو ځل نه، په سل هاوو ځله نه، بلکې په زر
 هاوو ځله ووژل شوي.
 که دې په ياد شي، ستا تر ۵۰۰ ملگرو دې په شاهين قول اردو کې ووژل شول.
 که دې په ياد شي، ستا تر ۴۴۰ ملگرو دې د پکتيا په گردېز کې ووژل شول.
 که دې په ياد شي، د قندهار ميوند او خاکريز په ولسواليو کې دې د يو
 کنډک او د يوې قرارگاه ملگري ووژل شول چې شمېره يې تر ۱۳۰ تنو پورې
 رسېدله.
 که دې په ياد شي ستا تر ۵۰ پورې خارجي او داخلي مشران، د کابل په
 انټرکانټېننټل هوټل کې ووژل شول.
 دا خو مې د بېلگې په ډول درته د ځينو پېښو يادونه وکړه چې ستا ملگري
 پکې وژل شوي دي، نو گوره! ضرور به يوه ورځ ته هم وژل کېږي!
 زاری هم نه درته کوم، نو که غواړې چې ونه وژل شي او دنيا او اخيرت
 دواړه دې خراب نه شي، نو زما دا دوه خبرو ته غوږ کېږده!

سرتېريه که خبرې مې اورې
 نو په سره سينه او د زړه په
 غوږو يې واوره!
 گوره دا ۱۷ کاله کېږي چې په
 جگړه کې راسره ښکېل يې.
 ۱- ستا جگړه د چا لپاره ده؟
 ۲- ته د چا لپاره قرباني
 ورکوي؟
 ۳- ته د چا په مقابل کې
 جگړه کوي؟
 ۴- او دا جگړه ولې او د څه
 په خاطر کوي؟
 ۱- زه پوهېږم چې د چا لپاره
 جگړه کوي. ۲- په دې هم پوهېږم
 چې د چا لپاره قرباني ورکوي. ۳-
 په دې خو مې بېخي سر خلاص
 دی چې د چا په وړاندې په جگړه
 بوخت يې.
 خو دا د ۴ مې پوښتنې ځواب
 به ته راته وايي چې جگړه ولې او
 د څه په خاطر کوي؟
 نو ستا ځواب به ضرور داوي
 چې د ترهگرۍ په ضد او د وطن د
 دفاع په خاطر جگړه کوم.

(۱) راشه د اسلام لارويانو ته تسليم شه، هغوی به تا ته ښه راغلاست ووايي او ستا گرم هرکلي به وکړي او که دا نه شي کولی،

(۲) نو دا کار خو وکړه چې دا کوم ټوپک دې چې په لاس کې دى، چا چې درکړى دى، هغه ته يې ورخطا کړه، الله ﷻ ته توبه وباسه او په کور کښېښه.

او که دا دريم کار دې وکړ، نو څومره خوند به وکړي:

هغه دا چې دا کوم ټوپک دې چې په لاس کې دى، شپېلى يې په هغه چا ور واړوه چا چې درکړى دى.

نو بيا به ستا کار نامه او ستا مېړانه موږ تر مرگه هېره نه کړو، او د تاريخ په زرينو کرښو به وليکل شي.

لکه څنگه چې ستا ځينو ملگرو خپلې د ټوپک شپېلى په وحشي يرغلگرو ورواړولې او مردار يې کړل.

هغه مو د تاريخ په هنداره ليکلي او تر مرگه به يې هير نه کړو!

زه پوهېږم چې زما خبرو به لږ غوسه کړى يې، خو له غوسې نه کار مه اخله، زما په خبرو کې لږ فکر او سوچ وکړه، بيا ته پخپله قضاوت وکړه!

د ښځو د حقوقو ستر ملاتړي، که پر ښځو تېری کوونکي؟

احمد م

ټرامپ د امریکا لومړی ولسمشر نه دی چې پر ښځو د جنسي تېري په تور تورن دی.

بلکې تر دې مخکې د امریکا نور ولسمشران لکه بل کلنټن د خپل دفتر پر یوې کارمندی او پلار جورج بوش پر یوې فلمي لوبغاړې باندې د جنسي خورونې په اړه هم تورن شوي دي.

څنگه شونې ده چې هغه هېواد چې ولسمشران یې پر ښځو جنسي تېری کوي، د بشر

او ښځو د حقوقو ملاتړ دې وکړي؟

د بشر حقوق او ښځو حقوق هغه درواغجن شعارونه دي چې ښکېلاکگر غرب ورڅخه د ښکېلاک د وسیلې په توګه استفاده کوي؛ که نه په اصل کې همدغه هېوادونه او د دوی په واسطه لېږدېدونکې ایډیولوژي ده چې د بشر-اخلاق فاسدوي او پر ښځو د جنسي تېري لپاره زمینه برابروي.

پانګواله ایډیولوژي چې نړۍ یې له ډول ډول ناخوالو سره مخ کړې، له اقتصادي ډګره نیولې تر سیاسي او ټولنیز ژوند یې بشريت په ستونزو کې ښکېل کړی. د ډیموکراسۍ تر چتر لاندې حاکمو نظامونو نه یوازې اقتصادي او امنیتي ستونزې زېږولې، د دې سربېره یې د ښځو او کوچنیانو ژوند هم له خطر سره مخ کړی.

د جنسي-خوړونو په اړه د سروې ګانو شمېرې ښیې چې پر ښځو او کوچنیانو د جنسي تېري تر ټولو ډېرې پېښې په هغو هېوادونو کې کیږي چې ډېموکراسۍ ته تر ټولو ډېر ژمن دي، لکه امریکا، هندوستان، بریتانیا، فرانسه او نور.

د اسلامي خاورو مشران هم په لوی لاس د اخلاقي، ټولنیز او اقتصادي فساد جرړه (پانګوالي نظام) له غرب څخه اخلي او په اسلامي خاورو کې یې پر مسلمان ولس باندې د تعمیل او تحمیل په هڅه کې دي.

دوی هڅه کوي چې مسلمانان د ښځو او بشر د حقوقو په درواغجنو شعارونو باندې وغولوي؛ سره له دې چې پوهیږي چې د غربي هېوادونه مشران چې د دغې ایډیولوژۍ حامیان دي، پخپله تر ستونې پورې په اخلاقي فساد کې ډوب دي او پر ښځو باندې د جنسي تېري په اړه تورن دي.

هغه درې تنو ښځو چې ډونالد ټرامپ یې له ټاکنو مخکې په جنسي خوړونو تورن کړی و، د روان میلادي کال د ډسمبر په (۱۱مه) نېټه یې په نیویارک کې خبري کنفرانس دایر کړ او له کنگرې څخه یې د ټرامپ جنسي خوړونو په اړه د څیړنې غوښتنه وکړه.

د بشر او ښځو د حقوقو په ستر مدافع هېواد امریکا کې د جنسي خوړونې ګراف ورځ تر بلې مخ پر لوړېدو دی.

خو حیرانوونکي دا ده چې د ښځو د حقوقو د دغه ملاتړي هېواد مشران هم د ښځو په جنسي خوړونه روږدې دي.

له سیاسته تر سینما پورې د امریکا او نورو غربي هېوادونو مشران د جنسي خوړونو په پېښو تورن شوي دي.

جهاد د انساني عاطفې غوښتنه نه؛

بلکې د الله تعالى امر دی!

افغان غازي

جهاد د فرضيت او په دې لاره کې د زړه نازړه نه کيدو په اړه داسې فرمايي: (كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كَرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿البقرة: ١٦٧﴾). ژباړه: پرتاسو جهاد فرض کړل شوی، په داسې حال کې چې دا جهاد تاسو ته بد (نافوښه) ښکاري، (خو) ډير ښه تاسو يو شى بد ايسوئ، په داسې حال کې چې هغه ستاسو په ګټه وي، او ډير ښه بيا تاسو يو شى خوښوئ خو هغه بيا ستاسو لپاره شر او بد وي. (په دې اړه يواځې) الله تعالى پوهيږي او تاسو نه پوهيږئ. په پورته آيت شريف کې د جهاد په اړه الله تعالى بندگانو ته وايي چې تاسو د جهاد په عاقبت او خیر نه پوهيږئ بلکې الله تعالى چې دغه جهاد يې پرتاسو لازم کړی هغه په هرڅه ښه پوهيږي، يعنی جهاد د الله تعالى په علم کې ستاسو په خیر ده، او که مو جهاد ونه کړ بيا به تاسو په زیان کې واقع شئ.

نور که دلته له اضافه جزئياتو تیر شو، د يو مسلمان په ډول چې د الله تعالى ټولو امرونو ته امتثال لرو او پرځان يې بې له چوڼ او چړا څخه منو بايد جهاد له خپلو ټولو مشقتونو او تکالیفو سره ومنو او وپې کړو.

د جهاد د انجام، بریا او يا ناکامۍ په اړه موږ الله تعالى نه يو مکلف کړي، او نه هم په دې مکلف يو چې جهاد به تر يو معين وخت پورې کوو که ډير وځنډيد بيا به بله لاره نيسو. نه، که څوک ځان مسلمان بولي، د شريعت څخه خبر وي، په الله تعالى او د هغه په عالميت، قادريت، نصرت او وعدو يقين لري د هغو لپاره د جهاد په دوام او مشقاتو کې هيڅ باک نشته، هغوی جهاد د مسئوليت د رفعې لپاره کوي، په جهاد کې د هغوی نيت صرف د اعلاء کلمه الله او د الله تعالى رضا وي.

د اوسني دور ډير مسلمانان د جهاد غوندې مسئلو سره عاطفې برفورډ کوي. مثلاً وايي نوره جگړه بس ده، تر څه وخته به وژل کيږو؟

تر څه وخته به بې کوره يو، تر څه وخته به غمونه کالو او او دا ټولې خبرې د انساني عاطفې څخه سرچينه اخلي، ځکه خو د (اصول الفقه) علماء وايي چې جهاد قبيلې لىفسه او مسن لغيره عمل دی، يعنی د خپل ذات او اصل له مخې بد او د غير يعنی د اعلاء کلمه الله له وجهی ښه او غوره عمل دی. د دې لپاره چې د جهاد په اړه په لنډ ډول پوه شو، لازمه ده چې په دې اړه صرف د الله تعالى حکم ته غاړه کيږدو. لوی الله چې ټول مخلوق يې عيال بلل شوی، له هرچا زيات په خپل مخلوق مهربانه دی له هرچا زيات د امورو په عاقبت عالم او خبير دی. هغه ذات مؤمنانوته د

داچې نن سبا طالبان د جهاد په لاره کې تر بل هرچا زیات سترې شوي، مېل شوي، زمانمن شوي، بې کوره شوي، بنديان شوي، د کورنۍ غړي او خپلوان یې له لاسه ورکړي، د کفارو له سفتو بې رحمۍ بمبارونو، چاپو، ومشتونو او تعدا سره مخ شوي، بل څوک نه دي مخ شوي، نو داچې بیا همدا مېل شوې ډله د جهاد په دواړو ټینګار کوي او یو بلیست له خپل موقف څخه پر شا نه شي، علت دادی چې د دوی د جهاد هدف او غایه معلومه ده.

دوی د جهاد په جريان سره له مفلوق سره کومه معامله نه لري.

بلکې د خالق جل جلاله سره یې معامله ده، د هغه سپمانه و تعالى رضا یې هدف او هیله ده، د الله تعالى لپاره ځان، مال، خپلوان او ټول ژوند قربانون یې آرمان دی. نو ځکه یې څوک له خپلې ارادې نشي راگرځولی. زما د پورته خبرو په مطلب هغه خلک په آسانۍ سره پوهیدلی شي چې د الله تعالى په ذات او صفاتو باندې ایمان ولري او د الله تعالى په اطاعت ځان ملتزم وېولي. البته د نفاق مریضان چې نه غواړي د الله تعالى امر ته غاړه کېږدي، هغوی بیا په ښکاره او له ډاره نشي ویلي چې (العیاذ بالله) نه الله منم اونه یې مکم منم بلکې صرف ژوند کول غواړم او د گیدې مړول او نفس سرول مې مقصد دی. هغوی نو دلته تاویلات کوي، خبرې اروي را اروي، دلائل تراشي او غواړي لمر په دوو ګوتو پټ کړي.

که تاسو دقیق شئ دا ډول خلکو په تیر اوولس کلن جهاد کې هیڅ ډول ځان نه دی ستومانه کړي، بلکې له هغه اول سر څخه د جهاد مخالف وو او بیابانه هم وي، ځکه دوی متمردين دي او نه غواړي د الله تعالى تابع او مطیع بنده ګان ووسي. نو ځکه د داسې خلکو، خبرې، وړاندیزونه، عاطفي غوښتنې او هیلې د شریعت له امکامو سره تضاد لري او باید ارزښت ورنه کړل شي.

د اسلامي نظام او عدالت بیلګه!

خلیفه عمر بن عبدالعزیز په عراق کې خپل والي ته ولیکل چې: "له بیت المال نه خلکو ته عطیې ورکړه." والي ولیکل: "ټولو ته مې عطیات (تحفې) ورکړلې خو بیا هم ډیر مال موجود دی." خلیفه ولیکل: "وګوره که څوک پورورئ وي پور ئې اداء کړه." والي ولیکل: "د قرضدارانو تر پورونو تر اداء کولو وروسته بیا هم مال ډیر دی." خلیفه ولیکل: "د هر ځوان چې د واده اهل وي واده د حکومت په پیسو وکړه." والي ولیکل: "د هر لائق او وړ ځوان واده مې وکړ خو بیا هم مال ډیر موجود دی." خلیفه ولیکل: "وګوره چې داسې کوم غیر مسلمان په نظر درشي چې پر ذمه ئې جزیه پاته وي او دئ ئې په خپل زمکه او فصل سره نشي اداء کولای، نو د زمکې په کړلو کې ئې مرسته وکړه." د خلافت عدل و انصاف یوازې د مسلمانانو لپاره نه وي بلکې غیر مسلمان هم ترې ګټمن وي... لاندینی تصویر د دمشق د اموي مسجد سره د "بیت المال" د خزانه د هغه وخت د عمارت دې. مصدر: [تاریخ دمشق / ټوک نمبر: ۴۵ پاڼه: ۲۱۳/آبن عساکر]

بې باکه قلم

تر مایوسه شېبو

صفی الله "رائد"

نه خو چا کې هاغه احساس پاتې
او نه هغه ضمیر.

هو! خلکو تېر تاریخ ته شاګرې، له
خپلو اسلافو تېر دي، خپل کتاب ته یې
شاګرې، اوس خلکو کې هغه کمال ندی
پاتې، اوس خلک هغه ښکلا نه لري، هغه
احساس نه لري.

هو! دلته په ښکلا او وفا سودا وشوه،
دلته ډالرو ایمانونه
ورک کړل، اف! دلته ډالرو کمالونه
ورک کړل

احساس څه شی دی؟ له څه شي
راتوکيږي؟ چېرته وي او له څه شي پېدا
کېږي؟؟؟

احساس یوه روحي اخستنې ته ویل
کېږي، احساس په حقیقت کې د یوې
واقعي یو جز دی (دا په دې معنا چې
احساس هیڅکله یواځې مینځته نه
راځي)، احساس د وجود یوه فوري او
عاجل خواب یا عکس العمل دی چې د
یوې حادثې او یا واقعي په وړاندې
منځته راځي.

ځېني خلک په دې اند دي چې
احساس د انسان له پېداېښ سره یو ځای

هو د یو وینې ضمیر د احساس
کیفیت ورته له ورايه برېښېده؛

ځکه چې و، څه یې نه ویل، څه
یې نه پرې لیکل.

قلم ویل: د احساس انځورول په تش
کاغذ زما کار نه؛ بلکې د انسان کار دی
چې باید په سینه کې یې انځور کړي،
د اوښکو له لارې یې خلکو ته
وښيي او د حال په ژبه یې نورو ته درس
کړي، خپله د احساس انځور وگرځي او
نوروته احساس ورکړي،

د احساس درس ورکړي، تر ځان
وروسته خلکو ته یې داسې درک کړي؛
چې احساس څه شی دی؟ او څنگه
پیدا کېږي؟

بې احساسه سړی څه وي؟ یا
احساسه انسان څه وي!!!

خو له بده مرغه چې داسې نده؛
اوس هغه وخت، هغه دنیا نده.

اوس د پخوا په څېر نه خالد بن ولید
شته، نه عمر بن عبدالعزیز.

اوس هغه وخت نه دی، موسم بدل
دی، خلک اوس لکه مرغان د هوا بدلون
سره سم دستي بدلېږي.

غوښتل مې په قلم یې انځور کړم،
خو د قلم نوکه مې د احساس په انځور نه
نڅېده.

زړه نازړه و، سم پرې نه تاوېده.
هو! نن مې قلم احساس نه
انځور اوه.

پوه شوم چې قلم مې تش په سپین
کاغذ د احساس له انځور کېلو سترې
شوی، نور له تش لیکلو مایوسه شوی، نور
نه غواړي د کاغذ پرمخ د احساس تش
ظاهري توري انځور کړي؛ چې بیا یې
خلک هسې په خوله ووايي، نور ترې تېر
او بیایې هېر شي.

هو! قلم مې د یویشتمې پېړۍ
خلکو ډېر مایوسه کړی، ددوی ویدو
ضمیرونو او مړو احساساتو نور مات
کړی؛

ځکه قلم مې احساس درلود،
د احساس اهمیت ورته معلوم و، په
احساس کې نغښتی اساس ورته معلوم وه.

قلم ته په سینه کې نغښتی پټ
احساس معلومیده چې څومره لوړ
حیثیت لري؟ څومره اهمیت لري؟

پېدا کېږي خو داسې نه ده بلکې احساس د ژوند په اوږدو کې پېژندل کېږي / زده کېږي. دا په دې معنا چې ټولنيز، دوديز او رواني ژوند د احساساتو په پېژندلو کې ټاکلی رول لري.

طب پوهان وايي: احساس د يوې روحي اخستنې تر څنګ يو بيولوژيکي عملیه هم ده. دا په دې معنا چې کله په مغز کې د اندورفين هورمون ازادېږي، نو انسان ته د خوشحالي احساس ورپه

برخه کېږي. همداسې د ادريپالين، نورادرپالين، کورټيزون، او پرولاکتين هورمونونه هم درد کموي او يا دا چې وجود د استراحت حالت ته راولي. کله چې د مغز حجرات ونه شي کولی زگنالونه ترانسپورت کړي، بيا د غم او عصبانيت احساسات پيدا کېږي.

احساسات ډير ډولونه لري؛ ځنې خلګ يې په څلورو برخو وېشي/ تقسيموي. خوشحالي، غم، قهر او ډار.

ځينې نور بيا د مايوسۍ، وياړ، حسادت، ناپېرزوينه يا بغالت، ملګرتيا، مينه، په زړه پوروالي، اړيکې، نفرت، او بې ارزښتۍ هم د احساساتو په جمع کې حسابوي. خو په عمومي ډول احساسات په منفي او مثبت تقسيم شوي خو داسې احساسات هم شته چې هم منفي دي او هم مثبت، لکه هيجان، خواخوږي، بې تفاوتې او داسې نور...

ابن سيرين رَحْمَةُ اللَّهِ وَايِي چې څلويښت کاله مي ددې گناه د جزاء انتظار وکړ

مشهور معبرالرؤيا او پرهيزگاره شخصيت امام محمد بن سيرين رحمه الله د مالداره او اصحاب الغنى او شتمنو تابعينو څخه وو، خو ټوله هستې او جايداد يې غسل وه، ويل کيږي چې شپږسوه تيمه غسل يې لرله چې ډير غټ قيمت يې لاره او د روغو په حساب يې ډيري روغې جوړولې. يوه ورځ يې د غسلو و يوه تيم ته مورک ولويد، شرعې مسئله داده چې کله مورک و بهيدونکې شي ته "چې جامد يعنې يخني نوي" ولويږي هغه به ټوله چپه کيږي، او که جامد وو بيا مورک او د هغه شاوخوا غورځول کيږي او د پاته حصې څخه استفاده کيدلای شي. د ابن سيرين رحمه الله خادمانو هغه مورک له تيم څخه وکاره او بيا يې و غورځاوه، خو هغوی دا ونکړه چې هغه تيم معين او نېسانې کړي، وبالاخره هغه تيم ورڅخه ورک شو کوم چې مورک پکښې لويدلی وو.

د ابن سيرين رحمه الله ورع او تقوی بيا دا وه چې امر يې وکړ چې ټول تيمان بايد چپه شي، او د تيمانو په چپه کولو سره مفلس شو وروسته له دې چې دی د اغنياؤ او شتمنو کسانو څخه وو، چا ورته وويل چې دا خو دي غټه خساره او تاوان وکړ، ده ورته وويل چې دا مي جزاء د هغې گناه وه چې ما يې څلويښت کاله د عقوبة انتظار کاوه، هغه ورته وويل چې دا څنگه گناه وه؟ ده ورته وويل چې هغه گناه مي دا وه چې يوه ورځ مي يو مسکين ته د هغه د مسکنت پيغور ورکړ او ورته ومې ويل اى فقيره. اوس نو راسه زموږ پر اغنياؤ گز کښيږده، مسکين ته د حقارت په سترگه کتل خو يې پيشه گرځيدلې ده، خو دوی به هم ددې گناه حساب ورکوي يا په دنيا يا په آخرت کې. ان شاءالله سبحانه وتعالى رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي:

(من أعار أخاه بعيب كان حقا على الله أن يوقعه فيه) که چا و خپل مؤمن ورور ته د هغه د يو عيب پيغور ورکړ پر الله جل جلاله حتمي ده چې دی به هم په هغه عيب مبتلاء کوي.....

[الطريقة المحمدية للامام البرکوي رحمه الله]

ژباړن: حیدر

د سي ای ای د وحشتونو یوه بېلگه

عبدالولي بايد له امريکايانو سره وگوري او خبره ورسره سپينه کړي.

عبدالولي له امريکايانو ډارېده. ده والي ته وويل: «ما اورېدلي چې په پوځي مرکز کې امريکايان خلک شکنجه کوي، ډبوي يې، خوب ته يې نه پرېږدي او آن چې بې ستره کوي يې.» والي ورته وويل: «دا ټول چټيات دي، زه خپله په امريکا کې اوسېدلی يم، امريکايان دا کارونه نه کوي.»

خو عبدالولي بيا هم ډارېده او پوځي مرکز ته نه ته. بالاخره والي ورته وويل: «زما زوی به درسره لاړ شي، ده په امريکا کې مکتب لوستی، په انگليسي پوهېږي او ستا ترجماني به وکړي.» له دې سره د عبدالولي زړه يو څه تکیه شو. په پيک اپ موټر کې دواړه د امريکايانو پوځي مرکز ته لاړل. په لار کې عبدالولي له ډاره پرېږدېده، حیدر ډاډ ورکاوه.

د مرکز دروازې ته خېرمه کوټه کې امريکايانو له دوی سره وکتل. د پوځي مرکز د امنيت مسوول «براين هالستېډ» پوښتنې په ارامو اعصابو پيل کړې، يادښتونه يې ليکل. ده عبدالولي وپوښت: له طالبانو سره پېژنې؟ القاعده او حزب اسلامي څنگه؟ عبدالولي د نه ځواب ورکړ.

په دې پسې يې له عبدالولي بله پوښتنه وکړه چې په وروستيو کې پاکستان ته تللی او که نه؟ عبدالولي وويل چې پاکستان ته د پورونو د ورکولو لپاره تللی و. خو دا يې هر وو چې څومره وخت هلته و او کله تللی و.

په کونړ کې چا جنټري نه ساتله آن چې اکثريت خلکو ته خپل عمرونه معلوم نه وو. آن حیدر لا په دې پوهېده. خو بيا هم

د کونړ په اسعداباد کې سي ای ای له ځانگړو امريکايي ځواکونو سره په يوه پوځي مرکز کې اړولي وو. تر دې نظامي مرکز کابو درې متره لوړ خټين دېوالونه راگرځېدلي وو. وخت ناوخت پر مرکز توغندويي بريدونه کېدل. امريکايانو به د توغندي غږ له لرې اورېده، ځکه په اسعداباد کې له دې دوو غبرونو، چې يو د نښترو د ځانگو شعار چې باد ته رپېدلې او بل د مرغانو چغار، نور شور او ځوړ نه وو.

راکتونو هدف ډېر کم وېشته، خو د امريکايانو غوسه يې ډېره راپاروله. د اسعداباد د پوځي مرکز اصلي ارتباطي کس د کونړ والي سيد فضل اکبر و. ده په امريکا کې د کاليو دوکان درلود. افغانستان ته چې راغی، نو د کرزي وياند شو او بيا کرزي د کونړ والي کړ. والي کونړ ته خپل اتلس کلن زوی «حیدر» هم له ځان سره راوست. حیدر په کاليفورنيا کې رالوی شوی و او په روانه انگليسي يې خبرې کولې.

د سي ای ای يو مامور د پوځي مرکز د امنيت مسوول «فرانک ارکي بالډ» ته وويل، څوک چې پر مرکز راکټونه راتوغوي، لارې گودرې ورته «عبدالولي» نومي کس سيده کوي. امريکايانو په دې اړه والي ته وويل. د عبدالولي کليوالو ته خبره ورسېده چې امريکايان په عبدالولي پسې گرځي.

د جون په نيمايي کې عبدالولي له خپل ورور او قومي مشرانو سره د والي دفتر ته ورغی. هغه د کونړ والي ته وويل چې امريکايانو ته چا د ده په اړه ناسم معلومات ورکړي دي. والي ورته وويل، که دی پر خپله بريږه خس نه وينې او واقعاً بې گناه وي، نو د امريکايانو ضمانت يې دی کوي. والي وويل چې

امريکايان له دې امله، چې عبدالولي ته پاکستان ته د تگ دقيق وخت نه و معلوم، شکمن شول.

د سي آی اي کارکوونکي له غوسې تک شين واوښت. پر عبدالولي ور تپت شو، بد بد يې ور وکتل، غبر يې ډډ شو. عبدالولي ته يې گواښ وکړ: «که ما ته دروغ ووايې، نو ته، ټوله کورنۍ او اولادونه به دې ژوندي پرې نه ږدم.»

حيدر اکبر خوابدۍ شو، په خوله گونگۍ شو، نور يې ترجماني نه شوای کولی. بل ترجمان را مخته شو. د سي آی اي د کارکوونکي له غوسې سترگې سرې واوښتې. ده وويل چې له عبدالولي به دلته څو ورځې تحقيقات کوي.

حيدر سرې تپي ونيو. دی نوی له مکتب څخه فارغ شوی و، امريکايي تبعه و او د خپلو نيکونو جنگ خپلي هېواد ته د مرستې لپاره راغلی و. اوس يې د سر په سترگو د خپلو امريکايي هېوادوالو هغه ظلمونه ليدل چې يو وخت شورويانو له افغانانو سره کړي وو.

حيدر په راوتو کې د عبدالولي پر اوږه لاس کېښود، ډاډ يې ورکړ. عبدالولي ته يې وويل: «رينتيا، رينتيا ورته ووايه. گوره، رينتيا، رينتيا ووايه.»

سرتېرو د بندي لاسونه ولچک کړل، سر ته يې د سيمينتو خالي بوجۍ ور واغوسته، توقيف خونې ته يې بوت او هلته يې په ځمکې پسې وتره. يو سرتېري به څلور ساعته پر عبدالولي پيره کوله. په اوله شپه د «متيو جانسن» په نوم سرتېري د پيرې نوبت و، د سي آی اي مامور «ډيويد پاسرو» را پيدا شو. ده سرتېري ته وويل چې عبدالولي د سي آی اي زندانې دی او دی بايد اوس ترې تحقيقات وکړي. ده جانسن ته وويل، که په زړه نرۍ وي، نو له دې ځايه دې لاړ شي، ځکه د سي آی اي تحقيقات د پوځ له تحقيقاتو سره توپير کوي.

له دې سره د څنگ کوټې ته ننوت. چوکۍ يې ماتې کړې او څو سوتي يې ترې جوړ کړل. د خونې دروازه يې په لغته خلاصه کړه. عبدالولي ته يې کوتکونه ونيول. د بندي سر يې له دېوال سره وواهه، بيا به يې پر ځمکه وويشت، داسې چې د

عبدالولي مخ به پر ځمکه لږېده. د عبدالولي لاسونه تړلي وو او لا يې سر ته د سيمينتو بوجۍ ور اغوستې وه.

ډيويد پاسرو په عبدالولي لار ورکه کړې وه. د سي آی اي بندي پرمخې پروت و، لاسونه يې شا ته تړل شوي وو. د سي آی اي مامور يې پر ملا وړ ناست و. له عبدالولي يې تحقيقات دغسې کول. له هرې پوښتنې سره به يې عبدالولي ته لغتې ونيولې، د سوتي گوزارونه به يې پرې وکړل او سر به يې له ځمکې، ځمکې وواهه.

د سي آی اي مامور ده ته وويل: «زه چې څه غواړم هغه بايد را ته ووايې، که نه نو حالت به دې له دې هم بدتر کړم.

په کونړ کې د سي آی اي د مامور کړنې د دې ادارې د اخلاقو په کچ او مېچ برابرې وې. ده ته خپل کړه وړه سم ښکارېدل، ځکه په بگرام کې يې د بنديانو تحقيقات هم ليدلي وو. په ۲۰۰۳ کال کې په افغانستان کې له مجازاتو معافيت کلتور حاکم و. د سي آی اي د کارکوونکو چې څه زړه غوښتل هغه يې کول، د قانون لاس د دوی گرېوان ته نه رسېده. په همدې کال کې د سي آی اي د کابل دفتر خپل مرکزي دفتر ته ليکلي وو: «موږ دې پايلې ته رسېدلي يو چې د ځينو بنديانو په اړه ډېر کم معلومات لرو. له ځينو بنديانو په مياشتو مياشتو تحقيقات نه دي شوي آن چې د ځينو بنديانو دوسيو ته په يو کال کې لاس نه دی ور وړل شوی.»

د تحقيقاتو په سبا ماښام د سي آی اي مامور «ستيفن جونز» خپلې مېرمنې ته وليکل: «بندي له موږ سره په تحقيقاتو کې همکاري نه کوي، خو ده له موږ نه کړۍ شپه سترگه نه ده پټه کړې، خوب ته مو نه دی پرېښی. ښه مو سابه ور په مالگه کړي، گومان نه کوم چې تر څلور ورځو دې په پښو ودرېدلای شي.»

عبدالولي چې په اوله شپه شکنجې ولېدې، پوځي ساتونکو ته يې په اشاره وويل چې د تومانچې په ډزو يې ووژني، خو ساتونکو د ده په خبره غوږ و نه گراوه. د سي آی اي د مامور په امر يې عبدالولي تر شکنجې لاندې ونيوه.

د ترجمان په خوله يې عبدالولي ته وويل، که زړه يې وغوښتل چې پر پوځي مرکز د راکټونو د راتوغولو په اړه څه

ووايي، نو بايد «ډېف، ډېف، ډېف» نارې وکړي، ترڅو د سي آي اي مامور يې خوا ته راشي.

د جون په ۲۰مه شپه د «کېوين گېټين» په نوم سرتېری نوکريوال و. دی وروسته کيسه کوي: «عبدالولي يو شواروز (۲۴ ساعته) خوب نه و کړی، ډوډی او اوبه يې پر خوله نه وو اېښي، پرلپسې شکنجه شوی او چا دمې ته پرېښودی نه و.»

دا سرتېری وايي: «بندي د لېونیانو چمونه کول، سر به يې له دېوال سره وواهه، له ځان سره بونگېده، لاسونه به يې پر زړه کېښودل، له درده به لکه د مار تاو را تاو شو.» گېټين لا په پيره ولاړ و چې عبدالولي د ترجمان په خوله غږ کړ: «ډېف، ډېف، ډېف.»

سرتېرو وپوښت: «ډاډه يې چې د سي آي اي مامور را غواړې.» «شېبه وروسته ډېويد پاسرو په موټر کې را ورسېد. د موټر څراغونه لگېدلي وو. پروتوکول دا و چې د شپې له مخې به په پوځي مرکز کې موټرونه په مړو څراغونو گرځي. پر سرتېرو دا ښه و نه لگېده چې د سي آي اي مامور د پوځي مرکز امتیاتي اصول تر پښو لاندې کوي. ډېويد پاسرو له موټره را کوز شو، په لاس کې يې پلاستيکي پياله نيولې وه. د ده له خولې او پيالې څخه د شرابو بوی لټېده. د سي آي اي مامور پياله يو سرتېري ته ورکړه. ساتونکي ته يې وويل: «دا درسره وساته.» گېټين ته يې په اشاره وويل چې د عبدالولي خونې ته پسې ورشي.

ډېويد پاسرو بيا له بندي پوښتنې پيل کړې: «بريدونه د چا په امر کوي؟ سلاکوټونه مو چېرته دي؟» عبدالولي ورته بيا، بيا وويل: «نه پوهېږم.»

د بندي د «نه» ځواب له اورېدو سره به ډېويد پاسرو لاسي څراغ مړ کړ، په کوټه کې به تياره خپره شوه. گېټين ته به څه نه ښکارېدل، خو دڅپېرو او سوکانو غرونه يې اورېدل. د عبدالولي غږ يې اورېده چې ژړل يې او زگېروي يې کول.

بندي د سي آي اي له مامور څخه وپوښتل چې ولې ډېول کېږي. د عبدالولي له سره يې کڅوړه لا تراوسه لرې کړې نه وه. «خبرېمه کوه، ته اصلاً د وجود په خوږېدو خبرېږې نه. تا ته څه پته ده چې زه دې وهم، کېدای شي چې ساتونکي به دې وهي يا

هم بل څوک؟» گېټين دې خبرې خواږدی کړ، دی وايي هغه ما نه وه.

نږدې يونيم ساعت يې بندي ډېاوه او پوښتنې يې ترې کولې. پاسرو له خونې ووت او ساتونکو ته يې امر وکړ: «فشار پرې نور هم زيات کړئ، گورئ چې خوب ته يې پرېږدئ.»

گېټين د جون په ۲۱مه بيا وظيفې ته راغی. دی وايي: «عبدالولي داسې ښکارېده تا به ويل چې تازه يې له چا سره جنگ کړی دی، مخ او لاسونه يې گرېدلي وو، له حرکت نه لوېدلي و، مازې زنگېده، له ځان سره بنگېده، ته وادهوال ته يې خبرې کولې، له خپلو پوتانو سره غږېده.»

سټېفن جونز، په مرکز کې د سي آي اي مشر، په خپل دفتر کې و چې يو ساتونکی راغی، ده ته يې وويل چې يو ځل دې بندي وگوري. جونز چې راغی، عبدالولي په يو اړخ پروت و، زگېروي يې کول. دی وايي: «رنگ يې سپين اوښتی و، له اخ او توخه لوېدلی و.» د پوځي مرکز ډاکټرانو ورته اکسيجن ولگاوه او سيروم يې ورته چالان کړ، خو ساعت وروسته په عبدالولي کې ساه نه چلېده.

ماسپېنين مهال يې والي «فضل اکبر» پوځي مرکز ته را وغوښت. د پوځي مرکز قوماندان «مارک مېلر» ورته وويل: «متأسفانه يو بد خبر درته لرم. عبدالولي مړ شوی دی.» والي سر وښورواه، په انگرېزي يې وويل: «دا خو ډېر بد شوي.» ډېويد پاسرو ورته وويل: «بندي کوښښ کاوه چې زولنې خلاصې کړي او خپل سر به يې له دېواله سره واهه.»

والي او زوی يې مړی وليد. «مارک مېلر» ويل لوړ پوړي چارواکي غواړي چې مړی عدلي طب ته ولېږل شي، خو والي ورته وويل، طبي څېړنې به د کونړ خلکو ته ثابته کړي چې امريکايان وحشي شکنجه کوونکي دي.

والي په ډېر ټينگار په امريکايانو دا ومنله چې د عبدالولي له مړ جسد سره غرض و نه کړي. د قرباني کورنۍ د خپل عزيز په مړي پسې راغله. امريکايانو دوی ته دوه زره ډالر ورکړل.

عجیبه کیسه

(من کان لله کان الله له)

مفتی محمد گل سعید

یوه کڅوړه ورکه شوې که چاموندلې وي نو پنځه سوه دیناره انعام ورکوم. زه نزدې ورغلم او پوښتنه مې ترینه وکړه چې په کڅوړه کې دننه څه شی دي؟ هغه شخص وویل: دملغلرو یوگران بیه غاړه کی ده، بیا مې ترپنه دغاړه کی نښه وپوښتله، کله ئې چې ټولې نښانې صحیح وښودلې نو کڅوړه مې پرته له کوم ځنډه ورکړه. دکڅوړې خاوند پنځه سوه دیناره راوويستل او ماته یې دانعام په توگه ونيول. نوموړي دروپیوله اخیستلو څخه ډډه وکړه او ویې ویل: ماته نه ښايي چې دیوموندل شوي شي په بدله کې روپی واخلم، ماداکڅوړه په دې تمه ساتلې وه چې خپل څښتن ته ئې وسپارم او دخپل رب رضاپرې ځانته حاصله کړم، نه ددې لپاره چې کومه جایزه پرې ترلاسه کړم، نو دپیسو اخیستلو نه مې انکار وکړ، په داسې حال کې چې دلورې دختمولو لپاره مې دوچې دودې یوه ټکره هم له خان سره نه لرله. دکڅوړې خاوند راڅخه ولاړ او ماته یې دخیر دعا وکړه. قاضی محمد بن عبد الباقي الأنصاری البزار مکه مکرمه کې بیا دیوڅو ورځو لپاره پاتې شو، او په پای کې یې پرېکړه وکړه چې بایدبیری کې سپور شم او یوې خواته لاړ شم کیدای شي یو څه مال ترلاسه کړم او خپلې اړتیاوې به پرې پوره کړم. دی په کشتی کې ناست ؤ، چې یوتیز توپان راولوت او ددوی بیړی ئې یو اړخ او بل اړخ ته

دحلب نامتو عالم شیخ عبدالفتاح ابوغدة متوفی سنة (۱۴۱۷هـ) په خپل تالیف (صفحات من صبرالعلماء علی شذائدالعلم والتحصيل ص ۲۲۲) کې دحافظ ابن رجب حنبلي دذیل طبقات الحنابلة په حواله دحدیثو د نامتو عالم قاضی ابوبکر محمد بن عبد الباقي الأنصاری البغدادي البزاز دمارستان په قاضی مشهور چې په ۴۴۲هـ کال زیږیدلی او په ۵۳۵هـ کال کې وفات شوی، یوه عجیبه له پنداونصیحت نه ډکه قیصه ذکرکړې ده.

شیخ ابوالقاسم الخزازالصوفی البغدادي ویلي دي چې ماله قاضی ابوبکر محمدالبغدادي څخه اوریدلي دي چې هغه فرمایلي دي: یووخت څه موده په مکه مکرمه کې اوسیدم، او ډیر مفلس شوی ووم، یوه ورځ راباندې لوږه ډیره زیاته شوه، نوله کور نه بهر لاړم ترڅو یوه ټوټه دودې راپیداکړم اووې خورم، نو په همدې کوښښ کې اخته ووم، چې ناڅاپه مې د ورېښمو څخه په جوړه شوې کڅوړه سترگې ولگیدلې، چې مې وکتله نو گورم چې دملغلرو یو قیمتي هار (غارکی) په کې پرته ده چې په ټول ژوندکې مې داسې ښایسته او ارزښتناکه هارچیرته نه وټرسترگوشوی. کڅوړه مې راواخیستله او بیرته راروان شوم، زه لا په لاره روان ووم چې دیوسري غږ مې واورید چې په لوړاواز سره وایی: له ما څخه دورېښمو

پورې وهله تردې چې بېړۍ ئې ټوټې ټوټې کړه او دوبه شوه. نوموړی دبېړۍ ديوې ماتې تختې پورې ونښت او څو ورځو پورې دسمندر څپو يو طرف او بل طرف ته پورې واهه تردې چې يوه ورځ ئې دسمندر غاړې ته راوويست، په داسې حال کې چې ډير زيات سترې شوی او تکليف شوی ؤ. په ډير تکليف سره ئې خان يو نژدې جومات ته راوړساره او هلته جومات کې پريوت. څه موده وروسته جومات ته يو سړی راننوت اودده نه ئې دحال پوښتنه وکړه، ده ورته ټوله کيسه وکړه، بيا هغه سړي ورته خوراک څښاک راوړ، او جامې يې ورته راوړې چې خان پرې وساتي. سړي ورته زياته کړه چې ددې کلي خلک دې جومات ته ديوامام په تلاش کې دي ترڅو دوی ته لمونځ ورکړي اوځوانانو او ماشومانو ته درسونه ورزده کړي. ده ورته وويل: چې زه دالله تعالى دکتاب قران عظيم الشان عالم اودنبوي احاديثو مدرسو يم. دکلي خلکو ورسره په دې خبره اتفاق وکړ چې ته به زموږ دجومات امام شي، نو فوراً ئې دجومات امام وټاکه. قاضي صاحب وايي چې دسيمې خلکو ته به مې ليک اولوست وربښوده اوهرچاپه راڅخه استفاده کوله تردې پورې چې څه موده وروسته مې اقتصادي حالت ښه شو، نويوه ورځ راته کليوالو وويل: چې زموږ کلي کې يوه يتيمه انجلۍ ده غواړو چې درته په نکاح ئې کړو، دوی پر ما ډير زور راووست بيا مې ددوی دغه وړاندیز ومانه اوبالاخره مې نکاح ورسره وکړه. کله مې چې له دې انجلۍ سره نکاح وتړله اوزه يې کوټې ته ورغلم نو ما دناوې په سينه دملغلرو ښکلې غاړه کې وليده، بې اختياره مې دغاړه کې په کتو کې سترگې ښځې کړې او په حيرانتيا کې شوم چې دا څو هماغه غاړه کې ده چې ما مکه مکرمه کې موندلی وه. زه لا په دې غور او فکر کې وم چې انجلۍ له کوټې بهرته لاړه، او هلته يې خلکو ته

ويلي وچې نوموړی زما مخ ته نه وگوري، اونه راسره مجلس کوي بلکه هغه خپلې سترگې يوازې زما په هار باندې ښځې کړي دي.

کله چې ما کليوالو ته د سهار لمونځ ورکړ نو خلکو دانجلۍ شکايت رايا د کړ، (فقالوا يا شيخ! کسرت قلب هذه اليتيمه من نظرک الى هذا العقد ولم تنظر اليها، فقصصت عليهم قصة العقد)، ما دوی ته وويل: چې دغه غاړه کې ما څه موده مخکې د ورېښمو په يوه کڅوړه کې دالله په کور (مکه مکرمه) کې پر ځمکه پرته وموندله، بيا مې خان سره وساتله چې خاوند ته ئې وسپارم او بيا مې خاوند ته وسپارله، کله چې ده دغه قيصه خلکو ته وکړه نو خلکو په جومات کې په يوه خوله تکبير او تهليل اوازونه په دومره لوړ غږ پورته کړل چې جومات ئې ولرزاوه، تردې پورې چې داقيصه دټولې جزيرې په خلکو کې مشهوره شوه. قاضي صاحب وايي: چې دکلي خلکو ماته وويل چې دغاړه کې خاوند ددغې يتيمې انجلۍ پلار ؤ، او همدغه يوه لور ئې درلودله او دغه جومات کې به ئې خلکو ته لمونځ ورکاوه، څه موده مخکې وفات شو، مگر دهغې ورځې نه چې دی دحج څخه راستون شوی اوبيا تر مرگه پورې به ده دا دعا کوله: چې ای الله! زه به هيڅکله دهغه غاړه کې موندونکي شخص په خير څوک پيدا نه کړم، ای الله! ته ئې راته ليدل اسانه کړې ترڅو خپله يوازينۍ لور ورته په نکاح ورکړم.

اوس الله پاک دهغه دعا دمرگ نه وروسته قبوله کړه او تاسو ئې دلته راوستلی او دهغه لور مو تاته په نکاح کړه. قاضي صاحب وايي چې له دې ښځې څخه مې دوه زامن پيداشول او دپيروخت يې راسره تېرکړ، بياد اوقات شوه او هغه هاريې ماته په ميراث کې پاتې شو او ما په يولاکه ديناره خرڅ کړ. من کان لله کان الله له

د بشار الاسد رژیم

د پریزو څخه څوک ژغوري؟

بشیر

ځینې یواځې تش په غندلو ځانونه دمسئولیت نه خلاص بولي خو د ظلمونو دمخنیو لپاره هیڅوک هم عملي گام نه پورته کوي دملگرو ملتونو نړیواله اداره اخر دکومې ناروغۍ دوا ده؟ هم داشان اسلامي هېوادونه دمسلمانانو دخوندیتابه په اړه هیڅ قسم مسؤلیت نه احساسوي

شام ته په عربي [سوریا] او په انگریزي کې [SYRIA] وایي، دمنځني ختیځ یو پخوانی هېواد دی چې داسیایې لویې وچې په وروستیو حدودو کې پروت دی اوسنی نوم یې (عرب جمهوریه شام) دی چې غرب ته یې لبنان، جنوب غرب ته یې فلسطین او اسراییل، جنوب ته یې اردن مشرق ته یې عراق او شمال ته یې ترکیه پرتله ده

پخوا زمانه شام هغې ټولې سیمې ته ویل کید په کومه کې چې اوس د لبنان، سوریه، اردن فلسطین او اسراییل په نومو جلا هېوادونه جوړ دي

داسلام لومړي راشد خلیفه حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دهجرت په ۱۳ کال خالد بن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته حکم وکړ چې دعراق فتح څخه له وزگاریدو وروسته دشام په لور حرکت وکړه، هغه هم داسې وکړل، دعراق وروسته یې دشام په لور حرکت پیل کړ او په دي توگه شام کې دفتوحاتو لړۍ پیل شوه

دتیرو ځواونیو راهیسې مسلسل په خواله رستیو کې دسوریې [غوطه] ښار دمظلومو سني مسلمانانو کوم زړه پورنوونکي انځورونه او دردوونکې ویدیوگانې نشرشوي، باور وکړئ زما په څېر ډیر خلک یې دلیدو تاب نلري!! په خاصه توگه هغه ویدیوگانې چې خلک لگيادي دنازولیو، تنکیو او گلانو پشان ښایسته ماشومانو مړي د نسکورو شویو کانکریټي کورونو دپریوتو ملبو څخه راباسي او دراویستونکو د سترگو نه داوښکو په ځای وینې ځاځي... اخر ولې...؟ او په کوم جرم دا ښایسته ماشومان او ښکلي ځوانان دروسیې، ایران او بشار الاسد د گډو وحشي پوځیانو لخوا په دومره بې رحمۍ او بیدردۍ وژل کېږي؟ یقین وکړئ کله نه کله ځان سره ووايم چې د چنگیزخان او هلاکوخان دور خو به بیا راگرځیدلی نه وي؟ هو! نني متمدن وحشیان او ظالمان د هغو سحرایې وحشیانو څخه په څو واړه ډیر وحشیان او ظالمان دي ...

دسوریې ختیځ ښار (غوطه) دبشار الاسد ځواکونو سربیره دایراني او روسیې پوځیانو له لوري کلانددی، دزمکې او هوا دواړو نه پر مظلومو خلکو بریدونه کوي او هغه هم داسې وحشیانه بریدونه چې دجنگونو په ټول تاریخ کې ساری نلري، ددینه وړاندي په ودانیو او دخلکو نه په ډکو کورونو داسې ړنده بمباردونه هیڅ ظالم نه ظالم رژیم هم ندی کړي

انځورونه ښیي بسته ښار نریدلی او ودانۍ یې ړنگ بنگ پریوتې، دتنکیو ماشومانو جسدونه د دیوالونو او بامونو لاندې سوزیدلي پراته دي، دخبري سرچینو له قوله: تردا مهاله د۷-۸ سوه زیات خلک په غوطه کې شهیدان شوي اوهم دومره شمیر نور تپیان شوي ایراني، روسي او اسدي څوگونه غوطې ته هیڅ قسم بشري مرستي وړل نه پریکدي اونه دتپیانو د درملنې لپاره درملو وړو ته اجازت ورکوي او هم یې دخوراکي توکیو په لیږد هم یومخ بندیز لگولی

په خواله رستیو کې کوم زړه پور نوونکي انځورونه او دردوونکې ویدیوگانې خپریږي، بیا هم نړیواله ټولنه او خلک چوپه خوله دي، دملگرو ملتونو سازمان چیرته په کوم غاړکې ننوتی او ورته دغوطې دمظلومانو فریادونه، نه رسي، اسلامي کانفرانس، اسلامي هېوادونه او دحقوق بشر درواغجن ډنډورچیان یواځې دغوطې ټولوژنې په ننداره بوخت دي

کومه چې د هجرت په ۱۴ م کال بشپړه شوه دغه مهال حضرت عمر رضي الله عنه د مسلمانانو خليفه شوی و.

د مسلمانانو څخه دمخه شام د [بازنطيني] واکمنۍ تر واک لاندې و، د شام اوسنی پلازمینه (دمشق) نږدې اتيا کاله د بنو امیه خلفاوو دارالخلافه پاتې شوی او په دې علاوه شام ته د پیغمبرانو وطن هم ویل کېږي چې لويشت لويشت خاوره یې دانييا عليهم السلام په مبارکو قدمونو ښایسته او دهغوی په منورو قبرونو بختوره ده

په ۱۹۴۶ زکې په سوريا کې حافظ امين واکمن شو دهغه په حکومت کې د ټولو فرقو او قومونو استازو گډون لاره، خواصل واک د پوځ په لاس کې و داوسني ظالم پاچا بشار الاسد پلار حافظ الاسد د دفاع وزیر و په ۱۹۷۰ زکال کې هغه پوځي بغاوت وکړ او په واک یې قبضه وکړه هغه پوره دیرش کاله د شام ولسمشر یا پاچا څوک چې سرسخته شيعه و او په شيعه گانو کې د علوي نصیري فرقې څخه و، کومه چې د مسلمانانو او اسلام په دینممنۍ کې ډیر بد تاریخ لري او همیش یې د اسلام او سني مسلمانانو په خلاف داغبارو په ملگرتيا کې مسلمانانو ته نه جبرانیدونکې زیانونه رسولي

حافظ الاسد واک ته درسيډو سره سم په شام کې ستیان څنډې ته کړل د پوځ دننه یې په لویو کلیدي پوستونو نصیري شيعه گان او گومارل او په دې سره سوريا د حافظ الاسد شخصي ملکیت او گرځیده که هرچا به دهغه د ظلمونو په ضد غږ پورته کړ، هغه یې د څنډ پرتله مخې لري کاوه په دې توگه یې د شل زره نه زیات سني عالمان شهیدان او بندیان کړل په ۱۹۸۲ ز کال کې خلک چې د هغه د ظلمونو څخه زیات په تنگ شول په (حماه) ښار کې پاڅون وشو هغوی د ظلمونو د پای غوښتنه کوله لیکن د حافظ الاسد پوځیانو دهغوی په لور دخپلو توپونو خولې تاو کړې او له لس زره څخه زیات ستیان یې په شهادت اور رسول او ټول ښار یې په کنډواله بدل کړ په ۲ زره م کال حافظ الاسد ومړ په خای یې خوی بشار الاسد واکمن شو هغه دخپل ظالم پلار په قدم، قدم ایښودو سره په ظالم او جبرکې دخپل پلار څخه سبقت وکړ.

پنځه کاله وړاندې چې په عربي نړۍ کې د عربي بهار په نوم د بدلون کومه څپه پورته شوه په ترڅ کې یې سوريا کې هم د بشار الاسد په ضد پاڅون پیل شو په ۲۰۱۱ ز کال کې خلک د ښارونو واټونو ته ووتل او په سوريا کې د تیرو څلویښت کلونو نه د مسلط بېړنۍ حالت د پای غوښتنه کوله خو د بشار الاسد پوځیانو په هغو دوسلو او توپونو خولې ور تاوکړې چې په سبب یې حالت بېخي ترینګلی شو، کورنی جنګ پیل شو، نوې جنګې ډلې جوړې شوې هغوی ټولو پریکړه وکړه چې څو بشار الاسد له واکه لاس په سرنشي ترهغه موږ دخپلې مبارزې لاس نه اخلو، د بشار الاسد پوځ هم تقسیم شو

له یونیم لک نه ډیر خلک اووژل شول اونور په لکونو گاونډیو هېوادو (ترکیې، لبنان او اردن) ته مهاجر شول اوس هم په سوريا کې نږدې اتلس ملیونه خلک پاتې دي چې په هغوی کې لوی شمیر دنصیري علوي شيعه گانو دی، نږدې وه چې بشار الاسد له واک را او پرځوي خو په ۲۰۱۲ ز کال کې د ایران په مرسته حزب الله د لبنان څخه سوريې ته جنګیالي ولېږل هغوی هلته د شام خلک په ډیره بې دردی سره په نښه کړل په ۲۰۱۳ زکال کې روسيې د بشار الاسد رژیم په ملاتړ سوريه کې عملیات پیل کړل اوسنی حالت دادی چې روسیه او ایران په گډه سوريه کې د بشار الاسد رژیم په ملاتړ عملیات کوي موږنې وسلې کاروي او لگيادي شام کې د مسلمانانو نسل نیست و نابودگرځول غواړي

اوس پوښتنه داده: چې روسیه او ایران به ترڅو د بشار رژیم ژغوري؟ ایا روسیه به ترهغه عملیات کوي چې څو د بشار الاسد یوتن مخالف هم پاتې نشي؟ بله پوښتنه داده چې: امریکا ولې دروسيې د بريدونو په مخنيوي کې ځان پاتې بولي؟ ایا ددې ناکامۍ نه بریښي چې د بشار الاسد واک د اسرائيل د بقا لپاره اهمیت لري په دې وجه امریکا غواړي د بشار حکومت ژر او نه پرځوي دکتونکو په نظر: د سوريې اوسنی حالت د سیمې دهغو هېوادو لپاره هم د خطر زنگ دی له کومو څخه چې اسراییل خطر محسوسوي ... پای

د طالبانو ۲۳ کلن غورځنگ، ملت او ملي کټي

د بېلوماتیکو اړیکو د پراختیا په لټه کې یې په ملگرو ملتونو کې د استازولې هڅه او... له هغو لاسته راوړنو څخه وې چې بې پنا اوږده څپړنه غواړي.

طالبانو له خپل پروژ سره سم په لیر وخت کې ترواک لاندې سیمو کې خپل غورځنگ ته د یو مجسم اسلامي خلافت بڼه ورکړه، چارواکي یې دیني عالمان و، دین او سیاست یې بیا رابوځای کړل، د ښې حکومتولۍ او د امنیت د تأمین ترڅنگ د ځینې هیوادنیو اوملې پروژو په رغونه یې هم لاس پورې کړ چې په نږدې کې به یې پکې گڼ پرمختگونه رامنځته کړي وای.

دا هریو په خپل ځای لویه لاسته راوړنه وه، خو غربي نړۍ ونشو زغملای او ویره یې څرگنده کړه چې داسې نه په نورو اسلامي هیوادونو کې هم د دوی په تعقیب غورځنگونه او اسلامي حکومتونه رامنځته شي او د غرب موخې وگواښي.

د یرغلګرو دعوې د بلها پوچو تبلیغاتو په سیوري کې وې چې له دې اړخه یې د طالبانو د لاسته راوړنو د روڼو

که طالبان، او د هغو د دروېشت کلن خونړي غورځنگ پېښې او لاسته راوړنې په نورو امتونو یا د اسلام په پیل کې رامنځته شوې وای نو قرآن کریم به د کهنه اصحابانو (أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا/ او-۱۰-۱۳م-۱۴م ایتونه)، د بدر، احزاب او نورو پېښو ترڅنگ به یې د دوی او د دوی د غورځنگ د پېښو یادونه هم هرو مرو کړې وه.

د طالبانو راښکاره کیدل له لومړي سره په روانه یوې پېړۍ کې یوه لویه پېښه وه، د دې پېښې حجم یواځې د اسلام دښمنانو ته له هغې څخه د ورپېښو ژورو اندېښنو په اثر مالومیدو چې پروړاندې لویډیځ یو والي رامنځته کړ، فکر کوم مسلمانانو او بیا زموږ مظلوم ولس ته له دوو دغه پېښه په خپل اصلي جسامت کې نه بلکې له هغه وړه مالومه شوې وي:

یو داچې زیاتر یو چاته خپلې ښکلاوې په خپله نه مالومېږي، اوبیا د دوی ښکلا (طالبان او د هغو لاسته راوړنې) خو د اسلام د دښمنانو له لوري له پیله بیا تراوسه کمزور بلکې لا بدرنگه او پیکه کیږي.

بل داچې هغوی د طالبانو په راتللو له نامطلوب لوري مطلوب ته په راستنېدنه باوري و، نور یې د هغوی د ظهور زمانې او مکاني ارزښت ته هیڅ پام نه و چې په مت به یې دوی ته دغه هرڅه مالوم شوي وای.

د طالبانو د راپورته کیدو دغه پېښه په واقع کې که د لومړي جهاد د ریښتونو مجاهدینو دوینو رنگ، ریښتونولې او سرښیندو برکت، د هغو د سپیڅلتیا کرامت و، همداسې د ډیرو لپاره یو ازمیښت هم و چې د طالبانو د ځینې لاسته راوړنو په استناد یواځې هغوی پکې بریالي بریښي اویس.

خپل غورځنگ ته ملي بڼه ورکول، د هیواد پینځه اتیا سلنه واک ته یې پر بریالیتوب سره رسول، دریو هیوادو له لوري یې په رسمیت پیژندنه، د

حقائقو پله هم سپکوله، خو په وړاندې يې د طالبانو چوپتيا شاپد له دې وجې وه چې واقعيتونه هرچا په سترگوليدل له هغو سره سم به پريکړه هم دوی کوله، تبليغاتو ته نه طالبانو خپله پوره پاملرنه درلوده او نه يې هم د نورو په تبليغاتو ډير سر خوراوه، خو دا يو داسې وخت و لکه چې وليدل شول تشې اوازې او گنگوسې له نقدو لاسته راوړنو درنې ختلې.

خرنگه چې دا اوس هرچاته مالومه ده چې د يرغلگر دښمن او د هغه د گوداگيانو خوږې او غولونکې دعوي او وعدي د طالبانو له برحقې داعيې او لاسته راوړنو څخه په مفلوج او گونگ تقليد ولاړې دي، موږ يې د هغو دريو اساسي بهانو څخه لنډ اوپر يوه يوه بيلگه غږيږو چې د طالبانو دلاسته راوړنو په توگه ځمکنې حقائق و.

(۱): د تروريزم له منځه وړل: په دې برخه کې طالبان دومره مخکې لاړل چې (له تروريستي عبارت) د روسانو او شوروي وروسته يې د هغوی لاسپوڅې او حتي د هغو په وړاندې د جنگيدلو جهادي قوماندانانو هغه تروريستي ډله ماري اوټوپک سالاري هم له منځه يو وړې چې پيپلې يا خپل سرې را منځته شوې وې او ۸۵ سلنه هيواد يې ترې تصفيه کړ، خو له يرغل سره سم تروريستي بيرته د هيواد په کچه نه بلکې د نړۍ په کچه پراختيا وموندله.

(۲): د نشيې تو کو په وړاندې مبارزه: طالبان په داسې وخت کې راپورته شول چې سيمه ايزو ملایانو د تاريخو کرکيله روا بلله، ځينې له طالبانو سره اړيکې لرونکې هم د تاريخو کو د کښت، پير اوپلور کاروباريان و، او بل خوا په بدخشان، هلمند، ننگرهار او... کې د اپيمو د توليد هتۍ جوړې شوې وې، د قاچاق له لاري يې په پاکستان او تاجکستان کې بازار هم موندلی و او د کروندگرو يوه مالي سرچينه گرځيدلې وه.

نو په داسې وخت کې يو ناڅاپي بنديز کروندگر له ناڅاپي ستونزو او طالبان هم د هغو له ناڅاپي خواږدۍ سره مخ کول چې له امله يې ځينې چارواکو مشر- ملاصاحب (رح) ته د کرار کرار بنديز قناعت ور کړ چې له مخې به يې لومړی درېيمه، بيا نيمه او وروسته به ټوله له منځه وړله کيږي.

خو وروسته بيا د دې پروسې څنډه مشر ملاصاحب د هغې په پرمختگ بې باوره کړ، له عالمانو سره د هغې له ښې ارزونې وروسته ملاصاحب دا وار وچ بنديز و لگاو او ويې ويل ((د کوکنارو کرکيله، بير او پلور د يو شرعي منکر په توگه له هراړز قيد او شرط پرته د خپل مسئوليت له مخې بندوم، په تير له خداي (ج) څخه د عفوي تمه لرم)).

له دې وروسته د څو مياشتو په دننه کې له هر ډول سر غړونې پرته د غه بنديز له پوره برياليتوب سره پلی او تاريخاک بند شول، هغه سيمې چې طالبانو په

واک کې نه درلودې د تاريخو کو کرهڼې ورکې دوام درلود چې له امله يې د هيواد ځينې مافيايي خلک او قاچاقيان هم هلته تلل، يرغلگرو له راتلو سره سم بيرته را غبرگه او ۸۰ سلنې ته يې لوړه کړه.

(۳): په هيواد کې د يو ښه او پر اسوده حکومت رامنځته کول: د طالبانو له لوري په هيواد کې د شريعت د نفاذ په مټ پورته دوه لاسته راوړنې ترسره شوې، له هغه وروسته ورته په هيواد کې د يو ښه او پر اسوده حکومت رامنځته کولو لپاره ډيرڅه نه و پاتې.

د طالبانو له لوري د کابل له نيولو څو مياشتې وروسته، له ترکمنستانه د گازو د نل ليکې راواردولو په اړه د دې هيواد، پاکستان، او د طالبانو په نمائندگي د افغانستان ترمنځ په پلازمينه کابل کې درې اړخيزه ناسته وشوه او له طالبانو سره پرې مخامخ خبرې وشوې.

افغانستان يواځې د يو ترانزيت هيواد په توگه د خپلو پام وړ ملې گټو په نظر کې نيولو سره هغو ټولو کړيو ته د همکاري ډاډ ورکړ چې ترکمنستان او له هغه څخه راواردونکې شرکتونه ورسره همغږي ولري، هغه و چې د ۱۹۹۷ ز د مۍ په مياشت کې د ارجنټاين هيواد برلاس شرکت مشر- کارلوس بلغیروني (carlos bulgheroni) له طالبانو سره د دې نل ليکې په اړه قرار داد ته ورسيد چې له مخې به يې له ترکمنستانه د دوه نيم مليارد ډالرو په لگښت د طبيعي گاز دولس سوه متره اوږده نل ليکه غځوي.

له دې کابلو لس ورځې وروسته د ترکمنستان په پلازمینه عشق اباد کې د افغانستان په گډون د لسو هیوادونو په غړیتوب د ایکو غونډه رامنځته شوه، د هغې له پریکړه لیک سره سم د دې هیوادونو ترمنځ به پاڅه سرکونه، د اورگاډو پتلی، له عشق اباد ایران او پاکستان ته د تیلو او غازو نل لیکې غځول کیدې، بریښنا به را واردیدله، او د غونډې غړو هیوادونو ترمنځ به د خپلمنځي صادراتو وارداتو ترانسپورتونه ترسره کیدل.

په دې ارتباط د هیوادونو او کمپنیو سیالي ښه په زور کې وه، هغه و چې په سبا امریکایي سرچینو د امریکا له یونپکا او د سعودي له دلتا شرکتونو سره د پاکستان او ترکمنستان لخوا د یادې نل لیکې تړون اعلان کړل.

له هغه وروسته چې د یونیکال شرکت له عربستاني دلتا، جاپاني هوندا او کوریایي هوندايي شرکتونو سره په یو کیدو له نوښت سره را وړاندې شو د ۱۹۹۷ز د اکتوبر په وروستی لسیزه کې د طالبانو د معادن او صنایع وزیر مولوي احمد جان ترکمنستان ته د هغه له خارجه وزیر شیخ مرادوف سره لیدنې ته لاړ، هغه طالبان د شرکتونو له دغې اتحادیې سره گډ کار ته را وبلل، طالبانو هم د بدیلې لارې د نه لرلو له امله ورسره هوکړه وکړه، او بیا د اکتوبر په ۲۵مه د ترکمنستان لخوا له یادې اتحادیې سره د تړون لاسلیک اعلان شول، د هغه ځینې لاندې بندونو ته په کتو د افغانستان لپاره بیخي گټور و.

۱- په دې پروژې کې به له مسلکې کسانو پرته نور ټول زموږ هیواد وال وي چې له برکته به یې شپيته زرو وگړوته کاروبار وموندل شي، خو له بده مرغه د غه هیواد وال ځینې (حامد کرزی، خلیل زاد، عبدالسلام عظیمي او...) غوندې د سي آئی اې کسان و چې دې پروژې ته یې هم د سي آئی اې رنګ ور کړ.

۲- نل لیکه به تر دیرشو کالو د پروژې د تطبیقونکې شرکت او له هغه وروسته به د افغانستان ملکیت وي، په دې دیرشو کالو کې به یاد شرکت افغانستان ته د هر متر مکعب پر سر ترانزیت فیس ورکوي چې کلنې عوائد به یې ۳۵۰ میلیون دالروي.

۳- له نل لیکې سره په دیرش کیلومتري کې پرتو سیمو ته به گاز ورکوي، د اړتیا وړ ځایونو کې به د انرژي د پیدا کولو لپاره توربینونه فعال او په مرسته به یې نږدې سیمو ته انرژي و ویشله شي، او کولای شو له هیواده د دې نل لیکې له لارې گاز د باندې صادر کړو.

۴- له شیرغانه به یوه نل لیکه له دې عمومي نل لیکې سره لگوله کیږي، له هغې څخه د داخلیدونکې گاز په اندازه گاز به د کندهار مربوط سیمو کې د وړو نښلول شویو نل لیکو له لارې د هیواد نورو ښارونو ته ور کول کیږي.

۵- د شیرغان د گازو پاک خونې به رغوي، د هیواد د نفتو او تیلو د څاگانو په ترمیم او پاکولو کې به مرسته کوي او... دا ډول ډیرې نورې ملي پروژې به په کار اچوي.

د ۱۹۹۸ز په لومړیو کې یونیکا شرکت د دې پروژې لپاره په کندهار او کابل کې دفترونه پرانیستل او د هغې د تطبیق تصمیم یې پیل کړ، خو د دې کال په اگست میاشت کې د امریکا د کروز توغندې له برید سره یې بیرته د پروژې د خنډولو اعلان وکړ او په هیواد باندې د امریکا د بندیزونو په لړ کې یې دفترونه هم بیرته وتړل.

دا وخت طالبانو بیرته برداس شرکت ته مخه کړه، د ۱۹۹۹ز د اپریل په پای کې د معادن او صنعت وزیر مولوي جان محمد صیب، د پاکستان د تیلو او طبیعي زیرمو وزیر نثار علي خان او د ترکمنستان د مشر مرستیال په اسلام اباد کې یوه ناسته درلوده، او د همدې کال په سپتمبر کې طالبانو له یادو دوو اړخو سره د یوې چنایې شرکت سره د دې پروژې د ممکن توافق خبر هم ور کړ، او له بل لوري د مالیزيا له پیتروس شرکت سره هم لاس په کارو چې بیا د نړیوال ملي امنیت د بندیز په لړ کې دواړه ودرول شول.

له دې پرته د معادن او صنعت له وزارت سره د ۱۹۹۹ز په می میاشت کې یو چنایې شرکت په پلخمری، هرات او کندهار کې د سیمنتو د تولید د څو پابریکو قراردادونه وکړل، د عامه

ترانسپورتي او رغښیزو چارو په قراردادونو یې هم له اړوندو ادارو سره بحثونه وکړل. همداراز د مخابراتو په برخه کې هم د طالبانو خارجه وزارت له یوې امریکایي شرکت سره قرارداد کړی و چې د هغه له مخې د اتصالات شبکه بیا د کرزي په واکمنۍ کې فعاله شوه، دپته ورته د افغاني پیسو پولۍ قرار داد هم له تاجکستان سره تر سره شوی بلکې د افغانۍ سیکه چاپ ته تیاره شوې وه د طالبانو د واکمنۍ له ښکېلو وروسته کرزي د اسلامي امارت نوم په اسلامي دولت/جمهوریت بدلولو سره چاپ کړه.

تراوسه که څه هم د طالبانو ډیر ترکیز په وسلوانه جگړه

هرڅه ولیدل او وینې یې چې د طالبانو د پخوانیو هڅو په مټ رامنځته شوي هره رغول شوې برخه یې بیرته ویجاړه کړې او لا دوام ورکوي، کلي او ابادي یې وړانې کړې، باغونه او پټې یې له منځه یوړل، عمري ښارگوټۍ یې وړان کړې، په پکتیکانکه کې یې ۱۲۰ بابه بازاروران کړې، مدرسي-مکاتب او کلييکونه یې وړان او ولوتل او همدارنډ

د سنیو خبر ورکړ چې اجیر دولت د کندوز هغو خلکو ته

برېښانه وړکړي چې د طالبانو تر واک لاندې سیمو کې اوسېږي بنکې لا هلته ملي عدم المنفعه پروژې هم له منځه وړي.

نو په داسې حال کې څنگه لاندو هم ولس په طالبانو باور ونکړي، د هیواد اصلي بچیان یې ونه بولي او څنگه د هغو په وړاندې له یرغلګرو او د هغو له فاسد رژیم سره ودیږي؟ لري نه ده چې د همدې ولس په لاریات ملاتړ به طالبان په هر ډگر کې د نړۍ برخلیک ټاکونکې ثابت شي. وماذک علی الله بعزیز.

باندي دی، خو ملت او مني گټو ته یې هم د پام وړ توجه کړې ده چې د خیریه مرستو څانګه، په کونړ کې یو کلینیک جوړول، په کندوز کې د برېښنا د رغولو پروژه، ترخپلې سلطې لاندې سیمو کې د مکاتبو څارنه، د ولسۍ خلکو د شخړو اوارولو لپاره شرعي محکمې، په تخار کې ۱۲۰۰ بابه عمري ښارگوټې په بنسټ ښو دلوسره خلکوته د کار زمینه برابرول، د زړمت او غزني ځینې سرکونه رغول، د گازو د نل لیکې د پروژې ملاتړ او ولس ته د هغې د ساتنې داد ورکول او..... یې یوڅو ښکاره بیلګې دي.

خو اشغالګرو له لومړي سره هم د گواښونو او بندیزونو له لارې د هیواد ملت او ملي گټو د پرمختګ مخه نیوله او بیا چې په هیواد کې د یو ښه او پر اسوده حکومت رامنځته کولو په نوم دلته دننه راغلل بیاخو نو هر وګړي په خپلو سترګو

شام او غوطه

سيف عادل

زمانه کې. نبي کریم صلی الله علیه وسلم د شام په ځمکه کې د اوسیدو ترغیب لئ دې امله ورکړی چې دا ځمکه د محشر او د مسلمانانو مرکز دی. یوه صحابي لئ رسول اکرم صلی الله علیه وسلم څخه مشوره وغوښته چې دی د کومې علاقې پر لور هجرت وکړي او چیرته اوسیدل اختیار کړي؟ نبي کریم صلی الله علیه وسلم د شام پر لوري د هجرت او هلته د اوسیدو مشوره ورکړه.

حضرت بهز بن حکیم لئ خپل پلار څخه او هغه لئ خپل تره څخه روایت کوي چې هغه فرمایلي: ما عرض وکړ: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! ما ته په کوم ځای کې د اوسیدو حکم کوي؟ نبي کریم صلی الله علیه وسلم د شام لور ته اشاره وکړه چې هلته. [جامع الترمذي، الفتن حدیث ۲۱۹۲ وقال حدیث حسن صحيح وصححه الحاكم]

د قیامت لئ راتلو د مخه به د مؤمنانو اکثریت هلته هجرت کوي بلکې هر مؤمن به هلته لاړ شي.

حضرت عبدالله بن عمرو رضي الله عنهما ويلي: يوه داسې زمانه به راشي چې هر مؤمن به د شام پر لوري ولاړ شي. المصنف لابن ابي شيبة موقوفه ۲۱۷/۴

د کتاب نوم _ د نړۍ پای

مخونه: ۱۶۴_۱۶۵_۱۶۶

لئ همدې حدیثونو څخه د غوطه اهمیت معلومولی شو چې څومره مهم ځای او د مؤمنانو تمگاه ده. طواغیت لئ همدې امله پر همدې سیمه وحشت کوي تر څو اهل حق ترې سر راپورته نه کړي خو هغه څه (د کفارو او مسلمانانو تر منځ ستر جنگ په همدې سیمه کې) به خامخا پېښېږي د کوم څه چې په احادیثو کې وړاندوینه شوې ده او بری به هم د مؤمنانو وي.

بإذن الله، والله المستعان

د «شام» اطلاق نن پر سوريه او د هغې پر گاؤنډيو هېوادونو لبنان، اردن او فلسطين باندې کېږي. د شام ځمکه د حشر او نشر ځمکه ده. په دغه ځمکه کې ډېر انبياء عليهم السلام راغلي دي. شام او د شام اوسیدونکي یو خاص منزلت او مقام لري. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: ((کله چې د شام په اوسیدونکو کې خرابوالی راشي، نو په تاسو کې به هیڅوک د خیر رسوونکی نه وي. زما په امت کې به یوه ډله تر قیامته پورې فاتحه وي. هغوی ته به رسوا کوونکي هیڅ ډول زیان نه شي رسولی تر دې چې قیامت راشي.)) همدا وجه ده چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم په شام کې د اوسېدو پر اختیارولو وصیت کړی ځکه چې لئ قیامت سره به نږدې زمانه کې شام د اهل اسلام (مسلمانانو) قوي او مضبوط مرکز وي.

المعجم الأوسط للطبراني، ۷/ ۴۴۱ و سلسلة الاحاديث الصحيحة، ۵/ ۳۶۶، حدیث ۲۲۹۲

حضرت ابوالدرداء رضي الله عنه بيان کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: د فتنو په ورځو کې به د مسلمانانو مرکز (قوطه) وي کوم چې د دمشق نامي ښار په یوه لوري کې دی او هغه د شام بهترین ښار دی.

مسند احمد ۵/ ۱۹ وسنن ابوداؤد، الملاحم، حدیث ۴۲۹۸ وصححه الالباني في صحيح ابي داؤد

د حدیث په عربي متن کې د (فسطاط) لفظ راغلی دی، په اصل کې خیمې ته وايي خو دلته مراد ترې د مسلمانانو مرکز او د راجمع کیدو ځای دی. مسلمانان به په هغه لوی جنگ کې چې د مسلمانانو او يهودانو تر منځ کېږي، همدلته سره راجمع کېږي. غوطه د یوه ښار نوم دی کوم ته چې نن سبا غوطه دمشق ویل کېږي او دمشق یو مشهور ښار دی کوم چې اوس د سوريې (شام) د دولت دارالحکومت دی.

په حدیث کې مذکور جنگ به یا د مهدي لئ ظهوره وړاندې کېږي، یا به د مهدي په زمانه کې کېږي او یا به هم په کومه بله

زما د نوم پوښتنه به نه کوي!

دکتور کفایت الله وردگ

مجاهد يوازې پاڅېدو او پدې فکر باندې يې کار شروع کړو په پټه پټه به د شپې ورتلو او کار به يې کولو تردې چې يو وخت داسې راغلو چې سوري يې تقريبا پوره کړو او بيا ورڅخه را وگرځېدو.

بله ورځ چې د عادت مطابق مجاهدينو جنگ ته تياري وکولو دا مجاهد منډه کړه او هغه پاتې سوري يې مکمل کړو او هغه لور ته ورڅخه ووتلو او مسلمانانو ته يې دروازه را خلاصه کړه.

ډېر وخت نه وو تېر شوی چې مجاهدينو ورباندې سخته حمله وکوله او په دروازه ور ننوتل پداسې حال کې چې روميان په بيغمۍ سره په لوړو برجونو کې ناست وو د قلا د ننه يې د مجاهدينو تکبيرونه واورېدل او ماتې پکې گډه شوه الله تعالی مسلمانانو ته فتح ورکړه.

تر فتح وروسته حضرت مسلمة بن عبد الملك رحمه الله مجاهدين را ټول کړل او په لوړ اواز يې پکې اواز وکولو: هغه مجاهد څوک وو چې دا سوري يې کړی وو او دروازه يې را خلاصه کړه؟

هېچا اواز ونه وکولو.

بيا يې وويل: چا چې دا سوري کړی وي هغه د را ووزي.

حضرت مسلمة بن عبد الملك رحمه الله هغه مسلمان مجاهد امير وو چې په اموي دولت کې دده په مټو اسلام تر ډېرو ځايونو خپور شو او چې کوم لور ته به يې مخه کړه الله تعالی به ورته فتح ورکوله او له کاميابۍ سره به بېرته راگرځېدو ډېر فتوحات يې کړي دي د هغې له جملې نه قيساريه (قيصريه) ښارگوټی هم دی چې په اوسنۍ نقشه کې د اسرائيلو په علاقه کې په لواء حيفاء نومې ځای کې دی کله يې چې محاصره کړ و ددې د لوړو تعمیرونو، سختو ديوالونو او په سر باندې د امنيتي برجونو له امله مسلمانانو ته سخته وه چې دا ښار گوټی فتح کړي ددې امله ډېر وخت مسلمانان ورته همدلته پراته وو او عزم يې کړی وو چې بغيز له فتح به لدې ځای څخه نه گرځي.

د ورځې په اوږدو کې به جنگ کېدو لکن مسلمانانو نشوای کولی چې په قلا ور وخيږي.

د شپې په تياره کې چې ټول خلک به ویده کېدل نو د يوه مجاهد ذهن ویده نشو او پدې اړه يې فکر کاوه چې څنگه به دا قلعه فتح کړل شي نو يې ذهن دې لوري ته لاړ چې بايد تر ديوال لاندې سوري وويستل شي او د هغه سوري له لارې څوک تر قلا تېر شي او مسلمانانو جنگياليو ته دروازه را خلاصه کړي.

لډې خبرو سره يې
حضرت مسلمة بن عبد الملك
رحمه الله حيران كړو ...
مجاهد په تياره كې په شا
لاړو او بېرته د مجاهدينو په
خيمو كې له مسلة بن عبد
الملك رحمه الله څخه ورک
شو ...

حضرت مسلمة بن عبد الملك رحمه الله حيران
ودرېدو له سترگو يې اوښكې راغلې او دا آيت يې
تلاوت كړو چې الله تعالى فرمايي: **مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ
صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا (۲۳)**. سورة الاحزاب
ترجمه: ځينې له مؤمنانو څخه (داسې) سړي دي
چې رښتيا كړې يې ده هغه خبره چې عهد كړى وو دوى
له الله تعالى سره په هغه باندې (چې ثبات، استقامت
دى په جهاد كې) پس ځينې له دوى هغه دي چې تر
سره يې كړ نذر خپل (چې شهيدان شول) او ځينې له
دوى هغه دي چې انتظار كوي (دغه مرگ يا شهادت
ته) او بدل يې نه كړ (عهد خپل يوه ذره هم) بدلول.
كابلې تفسير

لډې وروسته به مسلمة بن عبد الملك رحمه الله
كله كله په دعاء كې سوال كولو چې ما له هغه كس سره
د قيامت په ورځ پاڅوه چې دا سوري يې كړى وو.
د هغه له اخلاص نه متاثر شوى وو ...

مراجع:

عيون الاخبار للامام قتيبه رحمه الله
مختصر تاريخ دمشق

هېڅوك را ونه وتل.

صبا يې بيا همداسې خبرې ټولو مجاهدينو ته
تكرار كړې لکن هېچا اواز ونه كولو چې دا كار ما
وكولو.

په دريمه ورځ حضرت مسلمة بن عبد الملك
رحمه الله پاڅېدو ويې ويل: زه قسم كوم چې چا دا
سورى كړي وي هغه به ماته د ورځې يا شپې په كومه
برخه كې راځي او ځان به راته ښكاره كوي.

كله چې شپه شوه په خيمه كې ناست وو په تياره
كې يو كس راغلو سلام يې واچولو.

حضرت مسلمة بن عبد الملك رحمه الله ورته
وويل:

سورى تا كړى وو؟

هغه كس وويل: هغه كس چې سوري يې كړى وو
ددې لپاره راغلى چې د محترم امير قسم پوره كړي او د
خير امير لپاره درى شرطونه لري...

څه شرطونه؟

شرطونه دا دي چې ...

د نوم پوښتنه به يې نه كوي.

د مخ ښكاره كولو غوښتنه به ورڅخه نه كوي.

څه انعام به نه وركوي.

ولس باید نور

دغفلت له خوبه راپاڅي!

نابض

مداحانه لهجه يې ورته وويل چې ستا ژوند په خطر کې دی او د ټولې کورنۍ ژوند په خطر کې دی، په دې توګه يې هغه چې هسې هم رواني ناروغ و تخويف کړ او دې ته يې راضي کړ چې معاهده لاسليک کړي. همدارنګه عبدالرحمن خان څلوېښت ورځې په چهلستون ماڼۍ کې له مارتيمر ډيورنډ سره ناندري ووهلې او اوس مؤرخين پر دې باوري دي چې عبدالرحمن ورسره شفاهي هوکړه کړې وه؛ خو ليکلي معاهده يې ورسره نه ده لاسليک کړې. افغان مورخ ارواښاد پوهاند دوکتور حسن کاکړ خو ويل چې د عبدالرحمن خان په لاسليک کومه معاهده نه ده موجوده. البته په دې ټولو کې يو ګډ ټکی موندلی شو او هغه دا چې پر دې ټولو باندې له حده زيات فشار موجود و. پر هغه بې ننگه شاه شجاع هم د لاهور په معاهده کې د فشار ټکی موجود و (۱۸۳۸) او تر هغې د مخه په (۱۸۳۴) کې له رنجيت سنگ سره په معاهده کې د تشويق تر څنګ، فشار ملګری و، ان چې رنجيت ترينه د کوه نور الماس په زوره واخستل.

عجيبه ده چې له امريکا او ناټو سره په شوې امنيتي لوزنامه کې دومره عجله ملګرې وه چې په څلرويشتو ساعتو کې دننه دننه لاسليک کړای شوه.

زه ځان د تاريخ يو ډېر کوچنی شاګرد؛ خو مينه وال ګڼم. ما به يقيناً د تاريخ هغومره پانې نه وي اړولي، لکه څرنګه چې يې د تاريخ د مطالعې يو شاګرد بايد وپروي؛ خو د تاريخ هغه ډېره لږه مطالعه مې هم چې کړې؛ نو دا راته څرګنده شوې چې دا اوسنی کوم حالت چې روان دی، دا به د تاريخ په مختلفو پړاوونو کې بې ساري وي. تر ټولو نه مزدور ترينې څېرې شاه شجاع د مجاهدينو مشرانو ته د خپل نيکه توره را واخيسته او مخې ته يې ورته کېښوده او هغوی يې پرې وپوهول چې که دوی څه و نه کړي؛ نو زما لاسونه او پښې تړلې دي. پر يعقوب خان هم چې کله انګريزانو د گندمک تړون لاسليکاوه؛ نو دوه خيمې يې ودرولې چې پر يوه د انګريزانو او پر بله د افغانستان بيرغ ودرول شو، کله يې چې د گندمک د معاهدې متن ورته د لاسليک له پاره مخې ته کېښوده؛ نو هغه په ترڅه لهجه ورته وويل چې تاسې څه حق لرئ چې يو دغسې معاهده راباندې لاسليک کوئ؟ د انګريزانو کسان ورو له خيمې نه ووتل او د يعقوب خان خسر سردار يحي خان ته يې وويل چې اوس نو ستا وار دی چې ورشې او زوم دې قانع کړې. هغه چې له انګريزانو سره توده راشه درشه درلوده، د يعقوب خان خيمې ته ننوت او

زما په اند د یوې دغسې لوزنامې له پاره که ډېره بې ایماني هم کېدله، باید د ملت په کچه یو رفرانډم شوی وای. بیا چې حکومت دا لوزنامه لاسلیک کړه ملي شورا چې هر وکیل غټې غټې ادعا کوي چې د ولس نماینده دی، په دې کار کې لوټه په اوبو کې کېښوده او پرې تېره شو. اوس لا کله کله دا درواغجن غېر هم پورته کړي چې باید دا لوزنامه لغو شي؛ خو دا غېر هم هغه یو څو د گوتو په شمار وکیلان کوي چې هغه هم د دې لوزنامې د تأیید مخالف وو، یا یې هغه وکیلان کوي چې غواړي له دې لارې کوم امتیاز ترلاسه کړي. واقعاً د یوې دغسې لوزنامې لاسلیک هم زموږ حکومت ته د شرم خبره ده او هم زموږ هغو وکیلانو ته چې پر دې معاهده یې د تأیید مهرونه ولگول. دوی به خدای ته څه ځواب وایي او تاریخ ته به څه ځواب وایي، ورڅه پر دې خوبولي ملت خو یې هسې هم چورت نه دی خراب؛ ځکه که دنیا ورانه شي؟ که ودانه شي ملت په خواږه خوب ویده دی او یوه ورځ یې هم یو داسې مدني حرکت و نه کړ چې سړي ته دا هیله پیدا شوې وای چې یاره که خیر وي، ملت نور را وینن شوی. دلته ته سړي ته د عبدالرحمن بابا هغه خبره ور یاده شي چې:

غرونه غرونه خوب په څاڅکي اوبه درومي
یار په سیند زما د اوبښکو بیدار نه شو

د افغانستان ولس کرار ناست دی؛ خو گاونډیان او نړیوال یې د برخلیک خبره کوي، افغانان خبر هم نه دي چې بلک واک یې د معدنونو د برخلیک خبره کوي، افغانان خبر هم نه دي چې دنیا څو بغړۍ ده؛ خو معدنونه یې په یوه پلمه او بله چلول کېږي. اخر دا څه حال دی.

حکومت خو بل چا ټاکلی، بل چا راوستی، طبعاً به هغه څه کوي چې بهرني ملاتړي یې غواړي، که ملت په دې تمه وي چې اوس به بابا غوښې ډوډۍ راوړي، زه فکر کوم دا هسې د خوب لیده دي او خوب شرط نه دی چې خامخا عملي تعبیر ولري.

امریکا یو ځل د تروریزم د ټکونې په پلمه ۱۲۰۰۰۰ پوځ راوست، ناتو یې راوسته بیا یې د انتقال پروسه شروع کړه او هغه یې سر ته ورسوله او بیا یې له یو محدود شمېر ور اخوا خپل پوځونه و ایستل او اوس هغه دی ولسمشر ترمپ بېرته افغانستان ته د خپلو پوځونو د را استولو لړۍ پیل کړې ده. همدارنگه یوه ډله له پښو غورځوي او بله راولي او په دې توگه خپل پلان غځوي. امریکا د افغانستان له پاره کوم داسې پلان نه لري چې دا هېواد له دې اوسنیو غموونکیو حالاتو نه وژغوري، یوه ورځ وایي له طالب سره سوله کوم، بله ورځ وایي ورسره خبرې نه کوم، درېیمه ورځ وایي راځئ دکابل له حکومت سره خبرې وکړئ، یوه ورځ په قطر کې دفتر مهم بولي او بله ورځ یې تړي. له دې نه دا معلومېږي چې امریکا هسې وخت تېروي او فقط په افغانستان کې خپل حضور ته پلمه پیدا کوي، همدا وجه ده چې د افغانستان قضیه اوس پر کورني سربېره، سیمه ییزه او نړیوال بعد هم لري. په افغانستان کې د امریکا له حضوره هم د افغانستان گاونډیان اندېښنه لري او هم د سیمې په کچه هېوادونه، خصوصاً چین او روسیه چې دا دواړه هېوادونه بیا پر سیمه ییزې کچې سربېره نړیوال وزن هم لري؛ ځکه د امریکا اندېښنه اصلاً له همدغو دوو هېوادونو نه ده، چین هم په اقتصادي برخه کې او هم په نظامي برخه کې چټک پرمختگ کوي. همدارنگه روسیه اوس په نظامي ځغل کې امریکا ته په یوه داسې قوت بدله شوې چې امریکا ته یې اندېښنې پیدا کړي دي ان چې ترمپ د ۲۰۱۸ کال په ستراتیژۍ کې دا دواړه هېوادونه خپل سیالان وبلل. دا په حقیقت کې پر دې خبره اعتراف دی چې امریکا پر دې باور شوې چې نړیوال حیثیت ته یې جدي اندېښنې پیدا شوې دي؛ ځکه امریکا خو گنډه چې نړۍ یو قطبي شوه او دا کار د امریکا په گټه وشو؛ خو اوس چې گوري یو قطبي توب یې ننګول کېږي؛ نو طبیعي خبره ده چې اندېښنې ورته پیدا کېږي.

امریکا د چین او روسیې د مهارولو لپاره افغانستان د ځان له پاره ارزانه اواسانه سنگر بولي.

افغانستان د (۲۰۱۸) ميلادي کال د فروري په مياشت کې

ليکنه: احمد فارسی

لغمان په قرغه ولسوالي کې له درنې مرگ ژوبلې سره مخ شول. خو متاسفانه چې دروغجن دښمن په پوره بې شرمۍ په دې ټولو تلفاتو سترگې پټې کړې او د يو عسکر په وژنه يې هم رسمي اعتراف ونکړ، چې په دې سره د هغو وژل شوو اشغالګرو شمېر چې په ۲۰۱۸ کال کې يې په وژل کېدو اعتراف شوی تر يو تن پورته نشو.

اشغالګر دښمن ته اوبستې مالي زيان:

د فروري په مياشت کې د مجاهدينو بريدونه کورني او بهرني دښمن ته د نه جبرانېدونکي مالي زيان لامل شول. د همدې مياشتې په اوږدو کې د دښمن ۴ الوتکې را نسکورې کړل شوې او شاوخوا ۱۶۸ ټانګونه او نور ډوله نظامي و سائط يې له منځه يو وړل شول. د راپورونو له مخې د څرخکو د راغورزولو په لړ کې د شنې په ورځ، د فروري په ۱۰مه د تخار په درقد ولسوالي کې د هندي اشغالګرو يو هليکوپتر د مجاهدينو په ډزو را نسکور شو.

مزدور دښمن ته اوبستې ګاني زيان:

څنگه چې وړاندې وويل شول د فروري په اوږدو کې ۱۱۸۹ تنه اجيران د مجاهدينو په بيلا بيلو بريدونو کې وژل شوي چې دلته ترې د بېلګې په توګه د څو وژل شوو يادونه کوو:

د شنې په ورځ د فروري په ۳ مه د فراه ولايت د پشت کوه ولسوالۍ څارنوال، ورپسې د جمعې په ورځ، د همدې مياشتې په ۹ مه د غزني په ښار کې د مزدورو عسکرو د ټولي قومندان د يو چريکي بريد په ترڅ کې

يادونه: دغه ليکنه يواځې له هغو پېښو او زياتږونو جوړه ده چې دښمن په هغوی اعتراف کړی. دا هم د يادونې وړ ده چې بهرني او مزدور دښمن ته د بيلابيلو تلفاتو او خساراتو اوښتلو او په هغوی د ترسره شوو بريدونو او نورو پېښو په اړه کره خبرونه او معلومات د افغانستان اسلامي امارت له رسمي پاڼې څخه ترلاسه کولای شئ.

د ۲۰۱۸ ميلادي کال د فروري په مياشت کې د اسلامي امارت مجاهدينو په ګډ دښمن ټول ټال ۶۱۹ عمليات تر سره کړي چې پکې د دښمن ۴ تياري را غور زول شوې او ۱۶۸ عرادي او نظامي وسائل له منځه تللي دي. د همدې مياشتې په اوږدو کې ۱۶ تنه اشغالګر او ۱۱۸۹ تنه مزدور عسکر وژل شوي. په دې برسېره ۲۴ اشغالګر او ۷۲۴ تنه اجير عسکر تپيان شوي هم دي.

د دې ټولو په اړه د اسلامي امارت په رسمي پاڼه الاماره کې ځانګړي راپورونه شته، دلته يواځې د نمونې په توګه څو پېښې په لنډيز را اخلو:

اشغالګر دښمن ته اوبستې ګاني زيان:

د فروري په مياشت کې کابو ۱۶ تنه اشغالګر مړه او ۲۴ نور تپيان شول. د راپورونو په اساس د چهار شنې په ورځ د همدې مياشتې په ۲۱ مه د فراه په بالا بلوک ولسوالي کې ۱۴ اشغالګرو ته د مجاهدينو په بريد کې مرګ ژوبله واوښته. شپږ ورځې وروسته همدا ځواکونه يو وار بيا د

ووژل شو. د پنجشنبې په ورځ، د فروري په ۱۴مه د لوگر په ولايت کې د اربکيانو د قومندان مرستيال ووژل شو. د فروري په ۲۰مه د پوليسو يو قومندان د ننگرهار په مرکزي محبس کې ووژل شو. يوه ورځ وروسته د جوزجان په ولايت کې د بدنامو دوستمي مليشو يو قومندان د خپل بد عمل په سزا ورسول شو. د همدې مياشتې په ۱۸مه نېټه د پروان په مرکز کې د ملي امنيت يو کار کوونکی ووژل شو. درې ورځې وروسته د کاپيسا ولايت د امنيت مدير هم ووژل شو. د يکشنبې په ورځ، د فروري په ۲۵مه د مزدوري ادارې د اجرائيه رئيس مشاور د بڼابل په ښارکې ووژل شو، او ورپسې د دسې شنبې په ورځ، د فروري په ۲۷مه د اشرف غني يو ساتونکی د بلخ په ولايت کې ووژل شو.

د ګډ دښمن لخوا د اولس ځورونه:

د بې کسه اوبې وسه اولس ځورول چې د مغلوب دښمن لپاره يوه وړيا غچ اخيستنه ده د فروري په مياشت کې هم د پخواپه څير روانه وه CPAG بيا د ملکې خلکو د ساتني او عدالت ډلې د راپور له مخې په تېره مياشت کې کم تر کمه ۶۰۰ تنه ملکي افغانان وژل شوي او ټپيان شوي دي. د فروري مياشتې لومړۍ پېښه چې پکې بې درېغه ملکي خلک شهيدان او ټپيان شول د فارياب د خواجه سبز پوښ په ولسوالۍ کې را منځته شوه. په دغه بمبار کې چې د فروري په لومړۍ ورځ ترسره شو د يادې سيمې لسگونه اوسېدونکې پکې شهيدان او ټپيان شول. په همدې ورځ د کندهار په ميوند ولسوالي کې هم کم تر کمه ۲۷ تنه ولسي خلک د سپيشل پورس په بريدونو کې په شهادت ورسول شول. ورپسې د شنبې په ورځ، د فروري په ۳مه اشغالګرو د هلمند په رباط ولسوالي کې د ديش بازار په ټوليزه توګه بمبار کړ.

د چهار شنبې په ورځ، د فروري په ۷مه نېټه د غزني ولايتي شورا وويل چې د هغو عملياتو په ترڅ کې چې په دې وروستيو کې د مزدوري ادارې د عسکرو لخوا ترسره شوي يواځې ملکې خلکو ته زيان رسېدلی او هغه څوک پکې هيڅ نه دي په نښه شوي چې حکومت يې ادعا کوي.

په دې لړ کې د پنجشنبې په ورځ، د فروري په ۸مه رسنيو وويل چې د خوست په علي شير ولسوالي کې د اشغالګر دښمن او د دوی د مزدورانو د عملياتو په ترڅ کې د يوې کورنۍ ۷ تنه په شهادت رسېدلي.

د بيارغونې د مدعيانو په لاس د عمري ښارگوټي وړاندېدل:

تېره مياشت د تخار په ولايت کې د عمري په نوم ښارگوټي ودان او د خلکو استفادې لپاره اولس ته وسپارل شو، مګر د پنجشنبې په ورځ د فروري په ۸مه د ياد ولايت اجيرو ځواکونو په دغه ښارگوټي حمله وکړه او کاملاً يې وران کړ. سره له دې چې دغه ښار د سيمئيزو خلکو ملکيت و خو دوحشت او نفرت کرونکې ادارې ټوپکيانو په ډېره بې رحمۍ ونړاوه او د هغو خلکو مالونه يې هم لوټ کړل چې په لس او شل روپۍ قرضه يې د لږڅه ګټې وټي په اميد را يو ځای کړي ول.

منصوري عمليات:

د فروري په اوږدو کې د مجاهدينو لخوا ۶۱۹ لوی او واړه عمليات تر سره شوي دي چې دلته د نمونې په ډول د څو عملياتو يادونه کوو:

د شنبې په ورځ د همدې مياشتې په ۱۰مه د اسلامي امارت مجاهدينو د هلمند په ناوه کې سنگوريان چې د خلکيانو مهال جباري مليشو څخه تشکيل شوي په نښه کړل چې له امله يې لسگونه لار ورکې ټوپکيان ووژل شول. يوه ورځ وروسته دغه د تاريخونو بدنامه مليشه يو وار بيا د مجاهدينو د کلک ګوزار په نتيجه کې له درنو ځاني او مالي زيانونو سره مخ شوه او يو نفوذي مجاهد پکې ۱۶ تنه سنگوريان په خپل پټنځای کې ووژل. له بلې خوا د شنبې په ورځ، د فروري په ۱۰مه د درقد په ولسوالي کې مجاهدينو يوه هندي څرخکه را نسکوره کړه. ورپسې د سې شنبې په ورځ، د همدې مياشتې په ۱۳مه د کندهار په نېش ولسوالي کې د مجاهدينو او مزدورو عسکرو تر منځ سخته نښته را منځته شوه چې له امله يې د صليب مزدوري ادارې ګڼ کسان مړه او ټپيان شول.

په مزدوره اداره کې د مجاهدينو نفوذ:

تر دې له مخه هم په دې اړه ډېر اعترافونه شوي چې اسلامي امارت توانېدلی د دښمن په لیکوکې نفوذ وکړي. په دې لړ کې د یکشنبې په ورځ د فروري په ۴مه د اجیري ادارې رئیس وویل چې: په حکومت کې دننه داسې خلک شته چې له طالبانو سره یې مرسته کړې او اوس هم له هغوی سره په هدفته رسېدو کې همکاري کوي.

د دې تر څنګ د شنبې په ورځ، د فروري په ۱۷مه د کابل ادارې مشرتابه ویلي چې: اوضاع دومره ترینګلې شوې ده چې موږ نشو کولای له ارګه د باندې یوه عادي غونډه لا هم وکړای شو. له بلې خوا په همدغه نېټه الماني استخباراتو وویل چې طالبان دومره زورور شوي چې که د کابل په هره برخه کې وغواړي عملیات تر سره کړي کولای شي.

همداراز په دې وروستیو کې موسسو او مختلفو سازمانونو په خپلو سرویو او څېړنو کې هم د اسلامي امارت بریا او غښتلتیا ډاګزه کړې او هغه سیمې یې یادې کړې دي چې اوس پرې اسلامي امارت حاکم دی. په دې لړ کې د سې شنبې په ورځ، د فروري په لومړۍ نېټه د سیګار موسسې اعلان وکړ چې د ۲۰۱۷ کال په نسبت سړ کال د حکومت په لیکو کې د طالبانو نفوذ دوه برابره زیات شوی. راپور زیاتوي چې تېر کال طالبان وتوانېدل چې د هیواد زیاتي سیمې د اجیرو ځواکونو له وجوده پاکې کړي.

د مزدورې اردو لخوا له مساجدو او مدارسو سوء استفاده او د هغو تخریب:

پخوا هم څو څو واره له پخوا شواهدو سره دا حقیقتونه رابرسېره شوې چې مزدوره اردو او پولیس له مکاتبو او مدارسو څخه د مجاهدينو په ضد د سنگر په توګه استفاده کوي. دا ځل هم دپنجشنبې په ورځ، د فروري په لومړۍ نېټه پڅواک خبر ورکړ چې د مزدورې اردو عسکرو د لوګر د برکې برک ولسوالي په یو جامع مسجد کې پوسته جوړه کړې او لمونځ کوونکې یې په مسجد کې له لمانځه کولو منع کړي دي.

همدا راز د شنبې په ورځ، د فروري په ۱۷مه د فراه په بالا بلوک ولسوالي کې د نظم عامه یو مهم مرکز سقوط کړل شو، په بل ځل عملیاتو کې چې د همدې ولسوالۍ په پوستو ترسره شول د سې شنبې په ورځ، د فروري په ۲۰مه کم تر کمه ۳۵ پولیس ووژل شول. او ورپسې په همدې ورځ د مزدورو عسکرو په درېو نورو پوستو هم د همدې ولایت په نادعلي ولسوالي کې د اسلامي امارت د واکمنۍ بیرغ و درول شو.

د چهار شنبې په ورځ، د فروري په ۱۲مه د مجاهدينو په یوه برید کې د بالابلوک په ولسوالي کې ۵ تنه اشغالګر عسکر مړه او ۲ نور تپیان شول. د پنجشنبې په ورځ، د همدې میاشتې په ۲۲مه د هلمند په ګریشک ولسوالي کې په پولیسو یو استشهدادي برید تر سره شو چې له امله یې لسګونه پولیس مړه او تپیان شول. دوه ورځې وروسته د شنبې په ورځ یو وار بیا د نادعلي په ولسوالي کې د عسکري کنجک په اسمان د استشهدادي بریدونو لوڅرې پورته شوې او دښمن ته یې ستر ځاني او مالي ټکان ورکړ. په همدې ورځ د لشکرګاه په دوومه حوزه هم د مجاهدينو لخوا بریدونه وشول چې پکې یو لوی شمېر استخباراتي کارکوونکې مړه او تپیان شول. همداراز د فروري ۲۷مه ورځ د فاریاب په خواجه سرپوش ولسوالي کې د یو قومندان په ګډون د ۱۱ اړیکیانو د وژل کېدو شاهده وه.

د نویو ځواکونو لېږد:

په تېرو میاشتو کې د امریکا د نوو سراتېږیو له مخې یو شمېر اشغالګر عسکر افغانستان ته راوستل شول، مګر د یکشنبې په ورځ، د فروري په ۴مه پښتګان اعلان وکړ چې د نورو عسکرو د لېږلو اراده نه لري. په دې اعلان برسېره د شنبې په ورځ، د همدې میاشتې په ۲۴مه د امریکا ۸۰۰ په نظامي برخه کې ځانګړي مشاورین افغانستان ته راغلي دي. دا په داسې حال کې ده چې له یوې خوا دومره لوی شمېر عسکر دلته راوړل کېږي او له بلې خوا بیا هم ایټالوي عسکر ونه توانېدل چې په فراه کې له مجاهدينو سره مقابله وکړي چې بالاخره یې د فروري په ۲۶مه نېټه دغه ولایت پرېښود او اوتښتېدل.

له بلې خوا د امريکا مزدورو عسکرو د سپې شنبې په ورځ، د فروري په ۶مه د ننگرهار په شېرزادو ولسوالي کې يوه دېني مدرسه تخریب او شاگردان يې ووهل. دېته په ورته يو بله پېښه کې د مزدورې ادارې ځواکونو د دوشنبې په ورځ، د همدې مياشتې په ۱۹مه د لغمان په الينگار ولسوالي کې هم يوه مدرسه له خاورو سره خاورې کړه.

د سولې په اړه خبرې:

ارگ او امريکا وروسته له هغه چې په نظامي او سياسي ډگر کې له تاريخي ماتې سره مخ شول خبردارۍ ورکړ چې له طالبانو سره يې د خبرو او مذاکراتو دروازه تړلې ده او په راتلونکې کې به يې د جگړې په ډگر کې ورسره معلوموي. په دې لړ کې د چهارشنبې په ورځ، د فروري په ۷مه د امريکا سياسي څېړونکو وويل چې دا څرگندونې داسې مهال کېږي چې ارگوال او امريکايان د پرله پسې ماتيو له امله په غوسه دي. خو له دې گواښه لا ډېر وخت تېر نه و چې په ۲۵مه نېټه د امريکا د بهرنيو چارو وزارت مرستيال اعلان وکړ چې: طالبانو ته اوس هم دا فرصت شته چې د افغانستان کښاله د مذاکراتو له لارې حل کړي. ورپسې د کوڅه واکې ادارې مشر- غني هم دا خپل بادار پرېکړې ته په درنښت خپله خبره بدله کړه او د چهارشنبې په ورځ، د فروري په ۲۸مه يې د سولې په اړوند جوړې غونډې ته په وينا کې وويل چې: تيار دی بې له کوم شرطه اسلامي امارت د يو سياسي گوند په توگه ومنې.

اسلامي امارت د امريکا د بلني په غبرگون کې وويل چې که دغه هيواد رښتيا هم په خپله خبره کې رښتونی وي، نو په قطر کې د طالبانو له رسمي دفتر سره دي اړيکه ونيسي.

مزدورې ادارې ته د روسيې خبردارۍ:

په افغانستان کې د روسيې سفير د چهارشنبې په ورځ، د فروري په ۷مه د ملي امنيت د مشاور حنيف اتمر د هغو څرگندونو په جواب کې چې ويلې يې و، روسيه او ايران له طالبانو سره مرستې کوي اتمر ته په خطاب وويل چې: د خپلې ناکامۍ پرته په بلچا مه وراچوئ! ده زياته کړه

چې امريکا او په کابل کې د دوی ادارې له طالبانو سره په جگړه کې ماته خوړلې او اوس د دې پرځای چې نوروته گوته ونيسي بايد د ناکامۍ پرته په خپله غاړه واخلي.

د ښوونې په برخه کې همکاري:

سره له دې چې دښمن مجاهدين د مکاتبو، مدارسو او ښوونيزو مرکزونو په تړلو تورنوي، مگر مجاهدينو نه يواځې دا چې په عمل کې د دوی دا ادعا غلطه ثابته کړې، بلکې د سپې شنبې په ورځ، د فروري په ۱۳مه د اسلامي امارت مطبوعاتو د اسلامي امارت د ښوونې او روزني د کميسيون او د هلمند د پوهنې د مسؤلينو تر منځ له يو بل سره د پوهنې د پراختيا په برخه کې د همکارۍ د توافقنامې لاسليکېدلو خبرونه خپاره کړل. په دې موافقتنامه کې دواړو لوريو د مکاتبو په ځلامون او د اسلامي امارت له لورې د ښوونې بهير په پرمخ بيولو موافقه شوې ده.

امريکايي اولس ته د اسلامي امارت ليک:

د چهارشنبې په ورځ، د فروري په ۱۴مه اسلامي امارت د امريکا اولس ته ليکل شوی يو ليک خپور کړ چې پکې د امريکا خلک په افغانستان کې له روانو پېښو او واقعيتونو خبر کړل شوي او ترې غوښتل شوي ول چې خپل حکومت او جنگ غوښتونکې واکداران دي له جگړې ورو وگرزوي تر څو جگړې ته د پای ټکی کېښودل شي او د سولې او خبرو اترو لپاره لاره هواره شي. پاته دي نوي چې يوه مياشت له مخه اسلامي امارت د امريکا د جمهور رئيس په نوم هم يو سرخلاسی ليک لېږلی و. دغو ليکونو د امريکا په اولس ډېر زيات اثر اچولی او هلته له خپرېدونکو مطبوعاتو په ډاگه کېږي چې اوس حکومت د اولس تر سخت فشار لاندې دی. په دې لړ کې د دوشنبې په ورځ، د فروري په ۲۶مه نېټه د امريکا نېشنل انټرست مجلې وليکل چې امريکا هيڅکله نشي- کولای په افغانستان کې جگړه وگټي. همدارنگه دوه ورځې وروسته واشنتن پوست هم وليکل چې امريکا بايد همدا اوس له افغانستانه را ۹۹زي.

ښځينه مامورينې اوله دوى څخه د لوړ پوړو چارواکو غوښتنې:

څه موده وړاندې داسې وېډيو گانې خپرې شوې چې پکې په څرگنده معلومېږي د حکومت لوړ پوړي چارواکي له هغو ښځو څخه چې غواړي په دولتي ادارو کې دنده ترلاسه کړي جنسي استفاده کوي. په دې لړ کې د فروري په ۶مه په جوزجان کې ښځينه مامورينو وويل چې په دې ولايت کې هم د تقررې پر مهال د حکومتي چارواکو لخوا له ښځو څخه د ناوړه کارو غوښتنه کېږي.

د کابل ادارې د بدنامۍ يوبل وياړ:

صليبي جگړې ته په کرايه نيوله شوې دغه اداره د پيل له ورځې تر اوسه د نړۍ د فاسد ترينو هيوادونو د سرپه کتار کې راځي. دا ځل هم د پنجشنبې په ورځ، د همدې مياشتې په ۲۲مه د نړيوال شفافيت ادارې اعلان وکړ چې افغانستان په نړۍ کې څلورم ترټولو فاسد هيواد دی.

له ټاپي پروژې څخه د اسلامي امارت ملاتړ:

د جمعې په ورځ، د فروري په ۲۳مه د څلورو هيوادونو د مشرانو لخوا د ټاپي د گاز پروژې پرانسته وشوه. اسلامي امارت دا عام المنفعه پروژه خپله لاسته راوړنه وگڼله او ويې ويل چې د افغانستان له لارې د دغې ليکې د تېرېدلو لومړنۍ خبرې او مذاکرات د اسلامي امارت د حاکميت پر مهال پيل شوي ول. په دې برسېره اسلامي امارت له يادې ټولگټې پروژې د ملاتړ اعلان وکړ او هيله يې څرگنده کړه چې د دې گټه به نېغ په نېغه د افغانستان اولس ته ورسېږي او دښمن به ترې سو، استفاده ونکړي.

له خبريالانو سره د اجيرې ادارې چلند:

سره له دې چې په افغانستان کې ډېری مطبوعات د اشغالگرو او يا موسساتو لخوا را منځته شوي او دنده يې د مجاهدينو پر ضد دروغجن تبليغات خپرول دي، خو په دې برسېره هم گڼ شکايتونه شته چې خود سري حکومتي چارواکي يې د معلوماتو را ټولولو ته نه پرېږدي. په دې لړ کې د فروري په ۶مه د ارزگان ولايت خبريالانو وويل چې

ولايتي چارواکي ورسره په دغه ولايت کې د پېښېدونکو حوادثو په اړه هيڅ ډول معلومات نه شريکوي. تر دې خبر خپرېدو وروسته له جורنالستانو د ملاتړ ادارې هم وويل چې د دوه سري ادارې له رامنځته کېدو تر اوسه ۱۵۰ رښتۍ له کاره لوېدلې دي.

غوسه مه کوه

ابو هريره رضي الله عنه وايي: يوه سري رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وويل: وصيت راته وکړه، هغه ورته وويل: غوسه مه کوه، هغه سري بيا بيا ورته وويل: وصيت راته وکړه، هغه همدا ورته ويل: غوسه مه کوه. عن أبي هريرة رضي الله عنه: أن رجلا قال للنبي صلى الله عليه وسلم أوصني قال: لا تغضب، فردد مرارا قال: لا تغضب. أخرجه البخاري في صحيحه كتاب الأدب/ باب الحذر من الغضب ۵/ ۲۲۶۷.

امام الخطابي رحمه الله د دې حديث په شرحه کې ليکي: د (لا تغضب) يعني غوسه مه کوه جملې مطلب دا ده چې له هغو اسبابو څان وژغوره چې غوسه راپاروي او له نفس غوسې نه منعه نه شي کيدلې، ځکه غوسه طبيعي شی ده له طبيعته نه شي ليري کيدلې، او رسول الله صلى الله عليه وسلم به چې کله چاته وصيت کاوه د هر سري حالت ته به يې کتل او د هغه له حالت او مزاج سره سم به يې هغه ته وصيت کاوه، داسې برېښي چې دا سري غوسه ناک و ځکه يې څو ځله همدا يوه خبره ورته وکړه چې: غوسه مه کوه. فتح الباري شرح صحيح البخاري

حسن زوی

د حوثیانو ستر و هست او د یمن مظلوم ولس

په یمن کې ایران او سعودي د یوبل په مقابل کې د جنگ ډگر کې دي پدې سره د شيعه گانو او سنيانو ترمنځ د بنسټي لاسپس زياتېږي؛ کورنۍ جنگ لاسپس اوږدېږي او بهرنۍ زبرځواکونو ته د مداخلو لار برابرېږي.

ددې لپاره چې مذهبي تعصبات ښه زيات شي او هم دنړيوالو زبرځواکونو لپاره د مداخلې ټولې دروازې خلاصې شي نو د حوثيانو پر ضد د سعودي په مشرۍ کې د جوړ شوي اتحاد له لورې که په روانو بمباريو کې بې گناه يمانيان وژل کېږي او که د حوثيانو له لورې پرېې دفاع يميني مسلمانانو سخت ظلمونه کېږي نړيوال زبرځواکونه پرې سترگې پټوي او پر ضد يې نه څه او از پورته کوي او نه هم څه اقدام کوي.

د بشر د حقوقو نړيوالې ادارې هيومن رايتس وچ وايي چې حوثي وسلوالو له پيل نه ترننه مرسته کونکې نړيوالې ادارې دې ته ندي پرېښي چې په جنگ کې محاصره شويو کوچنيانو ته په

۳ کاله وړاندې چې په یمن کې حوثي باغيانو دولتي اداره ړنگه او په زور پرواک قابض شول نو پدې اړه په ليکلي مضمون کې ما ليکلي و چې دبل په اشارو اولمسون راپورته شوي او دنورو داهدافو دتحقق لپاره جنگېدونکي حوثيان هيڅکله هم ټول هېواد ته دخپل واک پرغزولو؛ دټول هېواد دقبضه کولو او دمنظمې ادارې په جوړولو نه شي توانېدای بلکې دا هېواد چې ترډېره حده د مذهبي تعصباتو او منافرت نه خوندي پاتې و اوس به پکې د مذهبي منافرت او تعصباتو ريښې خپرې اوږدېږي مضبوطې شي چې همدا به پدې هېواد کې داوږد کورني جنگ لامل او ورسره به دسيمې دوه مهم اسلامي هېوادونه ايران او سعودي عربستان هم په جنگ کې رابنکېل شي چې دابه دشام نه پس ددې دواړو هېوادونو يو بل ته دمخامخ کېدو دوهم ډگروي؛ ورسره به په ټول منځني ختيځ کې د شيعه اوسني تعصبات او د بنسټي زياتېږي او دلته به هم دشام په څېر بهرنو مداخلتونو ته لار برابرېږي.

نن په یمن کې همدا حالت دی او ټول هغه څه پکې رامنځته شوي دي چې د کومو په باره کې اندېښنې ښکاره کېدې. حوثيانو دولتي اداره ړنگه کړه خو په مقابل کې يې منظمه دولتي اداره رامنځته نکړای شوه؛ نو يولوی انارشيزم رامنځته شو؛ ددې هېواد گڼ اوسېدونکي له خپلو سيمو او کورونو بې ځايه شول؛ لسگونوزرو انسانانو خپل ژوند له لاسه ورکړ خلک د سخت فقر سره مخامخ شول؛ د خلکو د ځان، مال او عزت مصئونيت د سخت خطر سره مخامخ شو؛ د شيعه اوسني د بنسټي نه خوندي دا هېواد اوس پدې جوړې د بنسټي اخته دی؛ ايران او د لبنان حزب الله د حوثي شيعه گانو سره په څنگ کې ولاړ دي او هر ډول نظامي او مالي مرستې ورسره کوي او د یمن دولت چې په سنيانو يادېږي د مرستې لپاره يې د سعودي په مشرۍ کې اتحاد جوړ شوي دي او په حوثيانو هوايي بریدونه کوي چې پکې گڼ بې گناه انسانان هم وژل کېږي؛ بس

سمه توگه غذايي مواد ورسوي او ورباندې يې تقسيم کړي چې له امله يې ډېرې سيمې دغذايي موادو درسد نه بې برخې پاتې شويدي.

د ۲۰۱۷م کال دمۍ مياشت کې دنړيوالو ادارو له لورې په خپرو شويو اعدادو او ارقامو کې راغلي وو چې دسختې ولگې او قحط سره مخامخ شويو سيموته دراستول شويو غذايي مواد ۲۳ سمندري جازونه او ۵۵۰ قافلي حوثي باغيانو لوټ کړيدي.

هېواد ته دراوړل شويو همدې غذايي موادو دلوټولو له امله دغذايي موادو راورودول ډېر کم شويدي چې په نتيجه کې يې دهېواد ۷۸ سلنه برخه دسختې قحطۍ سره مخامخ ده.

دملگرو ملتونو ادارې دکوچنيانو دصحت ځانگې ويلي دي چې ددې ادارې له لورې دالحديه ښارکوچنيانو او لويانو ته ددوا رالېږلې شوې لارې په داسې حال کې حوثيانو لوټ کړي چې پدې ښار او نېږدې نورو سيمو کې خلک دهیضي په بيمارۍ اخته وو.

په يمن کې د w.H.O مشر په جينوا کې دويينا په ترڅ کې وويل چې ديمن په ۳۵ ولسواليو کې دهیضي بيماري خپره شويده او ۸ مليونه يمنيان ددې بيمارۍ دخطر سره مخامخ دي.

همداراز د Savethe children نومې ادارې له لورې په يوتازه خپور شوي راپور کې راغلي دي چې ديمن ۳ سوه زره کوچنيان دخوړو دکمي له امله دهیضي بيمارۍ دلوۍ گواښ سره مخامخ دي؛ دا په داسې حال کې ده چې ددې مرض له امله ۱۵۰۰ کوچنيانو خپل ژوند له لاسه ورکړی او نېږدې يو مليون کوچنيان دسخت غذايي قلت ښکار دي.

د u.n.o له لورې په خپور شوي راپور کې راغلي دي چې ديمن ۲ مليونه او ۴ سوه زره اوسېدونکي دطبي اسانتياوو دسخت قلت سره مخامخ دي.

دې ادارې ويلي دي چې حوثي باغيانو دصنعا ديو روغتون نه دټوپک په زور ټول مريضان وويستل؛ همدا راز يې دنجران يو روغتون په ډزو وويشت چې له امله يې دروغتون ټول مريضان دروغتون نه تېښتې ته اړ شول.

د حوثيانو دحملو په نتيجه ديمن په مختلفو برخو کې ۲ زره ښوونځيو ته کوچنيان دتللو نه بند شويدي.

الحديد او گورنري ښارونو کې حوثيانو زندانونه جوړ کړيدي چې دمخاليفينو په نوم پکې دسني مسلمانان سړو ترڅنگ گڼې مسلمانې مېرمنې هم زنداني شويدي او دحوثي وسلوالو له لورې دسخت وحشت ښکار دي.

دنړيوالو ادارو له لورې په خپرو شويو راپورونو کې راغلي دي چې د ۲۰۱۷م دجنورۍ نه تردهمې کال دمۍ پورې حوثيانو ديمن دجلا جلا ولايتونو نه ۱۵۰۰ سني مسلمانان چې پکې گڼ شمېر مېرمنې او کوچنيان هم شامل دي تښتولي او سخت يې سکنجه کړيدي.

دثبت شويو اعداو او ارقامو له مخې يواځې دبيضاء ولايت په زندانونو کې دحوثي وسلوالو دتشدد په نتيجه کې ۱۵۰ تنانو خپل ژوند له لاسه ورکړيدي؛ دحوثيانو دهمدې تښتونو او تشدد له وېرې له ټولو هغو سيمو سني مسلمانان کډه شويدي په کومو کې چې سنيان دشمېر په لحاظ کم او دخپلې دفاع نه عاجز دي؛ يواځې دتبرکال په ستمبر مياشت کې دالحور، الضباب او خو نورو سيمو نه ۱۵ زره تنان دخپلو کورونو پرېښودلو ته اړ شويدي.

په تېرو کلونو کې دايتوپيا او صوماليا نه يمن ته راکډه شوي مهاجرين هم حوثيانو مسلح کړيدي او په زور يې دخپلو مخالفينو پرضد جنگوي چې د ۲۰۱۷م په ستمبر کې حوثيانو هم پدې اعتراف کړی.

دحوثي وسلوالو ظلم يواځې ترسنيانو هم محدود ندی بلکې خپل شيعه گان يې هم دظلم او وحشت نه په امن کې ندي پاتې؛ دخپل واک لاندې ټولو سيمو نه په زور ځوانان جنگ ته راولي، له ځوانانو ترڅنگ کوچنيان هم

جنگ ته په زور راوړي؛ دا زادو منابعو له لورې دخپرو شويو راپورونو له مخې تراوسه حوثيانو د ۱۰ کلونو نه تر ۱۲ کلونو عمر لرونکي د ۱۰ زرو نه زيات کوچنيان په زور د جنگ ډگر ته راوستي دي چې گڼ کوچنيان پکې وژل شوي هم دي.

همدا راز دخپل واک لاندې سيمو کې د غريبو کورنيو انجونې هم استخدماوي؛ د صنعاء په جنوبي جانب کې واقع د ذمار په نوم ولايت ته د غريبو کورنيو پېغلې راوستل کېږي او دلته ورته د ايران، لبنان او عراق فوځي روزونکي استاذانې فوځي روزنه ورکوي او د فراغت نه پس يې حوثيان په فوځ کې استخدماوي؛ د رسنيو له لورې دخپرو شويو راپورونو له مخې تراوسه د حوثيانو له لورې ۵ سوه انجونو ته روزنه ورکړل شوې او په فوځ کې استخدام شوي دي.

حوثي و حشيانو چې د مسلمانانو عزتونه ترېښو لاندې کړيدي نو ترڅنگ يې د الله تعالی د کورنو يانې جوماتونو تقدس هم ترېښو لاندې کړيدی؛ او دا کار يې همدا سې روان ساتلی دی.

د بشرد حقو د نړيوالو ادارو له لورې په خپرو شويو راپورونو کې راغلي دي چې د يمن د ۲۲ ولايتونو پر ۱۳۰ جوماتونو او ۱۴۷ ديني مرکزونو حوثيانو بريدونه کړيدي او ورته يې زيات تاوان وررسولی دی؛ ۸۰ جوماتونو ته يې بمونه ايښي او وران کړي يې دي؛ ۴۱ جوماتونو ته يې دورانولو په اراده بمونه ايښي دي خو پرورانولو يې ندي توانېدلي البته شديد تاوان يې ورته وررسولی دی.

۱۲ دارالحفاظونه يې هم وران کړيدي او ۱۵۷ جوماتونه يې دخپلو وسلوالو لپاره په فوځي مرکزونو بدل کړيدي.

خو د يمن دارشاد او واقافو وزير دوکتور عطيه احمد دا شمېره زياته ښايې او وايې چې حوثي وسلوالو تراوسه د مسلمانانو ۳ زره جوماتونه قبضه کړيدي او په فوځي مرکزونو او ډيپوگانو يې بدل کړيدي.

په يمن کې د بشرد حقو مسئول محمد عسکر رسنيو ته ويلي دي چې حوثي وسلوالو تراوسه ۲ سوه امامان او واعظين د نيولو نه پس سخت سکنجه کړيدي چې ډېرو يې خپل ژوند هم له لاسه ورکړيدی.

د حوثيانو مشر عبدالمالک حوثي تېرې روژې کې د يمن د ټولو امامانو پر نوم يو اعلاميه خپره کړې وه چې پکې يې ټول امامان د تراو نه منع کړي وو.

ديمن د حج او عمرې وزارت مرستيال نړيوالو رسنيو ته ويلي چې تېر کال حج ته تلونکي په زرو نو مسلمانان حوثيانو د حج نه منع کړل او د څه د پاسه ۲ زرو تنانو نه يې پاسپورټونه هم اخستي دي.

د سعودي عربستان په مشرۍ کې د اتحادي فوځ او د يمن د دولت د فوځ د پرمختگ د مخنيوي په موخه حوثي ملېشو د يمن په مختلفو سيمو کې ۵، ۲ سوه زره ماينونه ځای پر ځای کړيدي چې تراوسه ترې په سونو يمانيانو خپل ژوند له لاسه ورکړيدی.

اتحادي فوځونو اعلان کړيدی چې تراوسه يې ۳۲ زره ماينونه ويستلي او خنځی کړيدي.

حوثي وسلوالو تراوسه ۸۵ توغندي پرسعودي ويشتلي دي چې د ۲۰۱۲ م په اکتوبر مياشت کې يې په مکې مکرمې هم توغندي فايړ کړي و.

د ملگرو ملتونو ځانگړې استازې جمال بن عمر هم وايې چې د يمن د امن لپاره د ملگرو ملتونو په امنيت شوری کې په منظور شوي ۲۲۱۲ يم پريکړه ليک باندې تراوسه حوثيانو عمل ندی کړی او هرځل رامنځته شوی اوربند هم همدوئ مات کړی.

د مظلومو يمانيانو پر ضد روان د اټول وحشت د نړۍ سترځواکونه گوري خو پر ضد يې ځکه هيڅ هم نه کوي چې همدا د دوئ غوښتنه ده او په همدې کې يې شوم اهداف نغښتي دي.

د شیشو اوبښان ورو وله

انس رضي الله عنه وايي: رسول الله ﷺ په يوه سفر روان و، يو تور غلام يې چې انجشه نومېدی د اوبښانو بيولو ځانگړی اواز ويلې، رسول الله ﷺ هغه ته وفرمايل: اي انجشه! د شیشو (ميرمنو) اوبښان ورو وله. عَنْ أَنَسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَصْفَارِهِ وَغُلَامٌ أَسْوَدُ يَقُولُ لَهُ أَنْجَشَةُ يَحْدُو فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَنْجَشَةُ رُؤْيُكَ سَوْفًا بِالْقَوَارِيرِ. رواه مسلم

انجشه د اوبښانو بيولو ښايسته اواز لاره او اوبښان چې د تگ په مهال ښايسته اواز اوري نو تگ تېزوي. ميرمني لکه شیشې نازکې دي، د اوبښانو په تېز تگ سره هغوی تکليف کېږي. نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ځکه انجشه غلام ته وويل چې اوبښان ورو وله. شرح النووي.

دا مهال د نړۍ مختلفو قومونو بشځو ته عجب سېک او بېخونده القاب کارول، آن د يونان هوښياران! هم د مېرمنو له سپکاي مستثنی نه وو، خو د انسانيت عظيم لارښود ﷺ مېرمني ته د (شیشې) نازک او پاموړ لقب ورکړ او پر انسانيت يې دا عادلانه غبر وکړ چې مېرمن لکه شیشه داسې سپېڅلې او ښه ده او همدومره اتيات، نرمي او لطيف چلند ته اړتيا لري. اي انجشه! د شیشو (ميرمنو) اوبښان ورو وله. يَا أَنْجَشَةُ رُؤْيُكَ سَوْفًا بِالْقَوَارِيرِ.

Srak Magazine

د امریکایي ډیپلومات [بارنت] لیک ته

د اسلامي امارت د ویاند ذبیح الله مجاهد ځواب لیک:

ښاغلي بارنت روبین!

ستاسو ځواب مو ولوست، مننه کوو چې موږ ته مو د ځواب ویلو هڅه کړې.

خو څو اساسي ټکي درڅخه هیر شوي دي

* که چېرې ستاسو هیواد (متحده ایالات) موږ اشغال کړی وی، د ځمکې او هوا اختیارات مو درڅخه اخیستی وی او په ورځ کې مو گڼ شمیر امریکایان په خپلو کورونو کې په خوب ویده وژلی ممکن چې بیا به ستا دریځ او نظر دغسې نه وی لکه نن، نو هیله ده چې واقع بین ووئ.

* زموږ هیواد اشغال شوی، د اشغال په ترڅ کې یو تش په نوم افغان امریکایي ډوله نظام پرموړتیل شوی او تاسو وایي چې باید له هغو سره خبرې وکړو او په رسمیت یې ومنو عین هغه خبره چې امریکایان یې د جگړې د گټلو لپاره په نظر کې لري.

تاسو ویلي چې موږ په فدایي بریدونو کې ستاسو په گمان عام خلک وژنو، لومړی خو دا خبره د مکث وړ ده، نویه جگړه روانه ده، اکثره ملکيان ستاسو د ځواکونو په عملیاتو او بمبارونو کې وژل کېږي، او که ومنو چې زموږ په عملیاتو کې هم خلکو ته زیان اوږي نو تاسو وایئ چې داسې بریدونو ته موږ څه شي اړ کړي یو؟ ستاسو به دا هم یاد وي چې موږ د شوروي اتحاد څخه د آزادۍ د ترلاسه کولو لپاره یونیم میلیون افغانان له لاسه ورکړل، خو دا هرڅه مو د یو لوی هدف لپاره وزغمل چې هغه د اشغال څخه د آزادۍ نعمت وو.

* تاسو وایي چې فرصتونه له لاسه مه ورکوئ، موږ فرصتونه له لاسه نه دي ورکړي خو دسیسو ته فرصت نشو ویلی، د کابل د جریان په نامه غونډه او نورې ورته هڅې له اسلامي امارت څخه د تسلیمۍ غوښتنه کوي په داسې حال کې چې اسلامي امارت یې له شکه داسې قدرت دی چې امریکا غوندې نړیوال استکباري قوت یې له خپلو ټولو متحدینو او دارو دستې سره ماته کړي، آیا ستاسو منطق دا خبره سمه گڼي؟

* تاسو ویلي چې د کابل حکومت باید ومنل شي ځکه ټولې نړۍ منلی !!!

په ۲۰۰۱ کال کې ټولې نړۍ زموږ پر ملک باندې امریکایي تجاوز هم پرځای کار با له حمایت یې ورڅخه کاوه او منلی وونو آیا موږ هم باید اشغال منلی وی؟

په افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد د يرغل په مهال هم د ملگرو ملتونو د سازمان په گډون د نړۍ مطلق اکثریت هیوادنو د هغه وخت د کابل حکومت منلی وو او په رسمیت یې پېژند، آیا دا سمه ده چې هغه مهال افغان مبارزینو هم باید همدا کار کړی وی؟

* اساسي خبره داده چې ممکن ټوله نړۍ له امریکا څخه ویره وکړي، خو موږ له امریکا څخه ویره نه لرو، موږ د امریکا هرڅه وزن کړي، موږ د هغوی سره په جگړه کې ډیر څه زده کړي، امریکا هغه هیواد نه دی چې باید په نورو هیوادونو کې د حکومت نوعی او ښې وټاکي، که تاسو همداسې یوه نظریه لرئ، دا به ځکه وي چې تاسو یو امریکایي یاست، کنه هیڅ آزاد انسان داسې جسارت او مداخلو ته اجازه نشي ورکولای.

د خبرې جرړه داده چې د امریکا اساسي ستونزه څه ده، آیا ریښتیا هم تروریزم؟

که نه د افغانستان د معادنو استخراج، دلته د خپل ماډل نظام ټپل، د اسلامي حکومت مغنیو او له دې ځایه په سیمه کې خپل استعماري سیاستونه پلی کول؟

که لومړی مسئله وي موږ یې د حل لپاره په پوره صداقت ژمن یو موږ د هیچا په چارو کې مداخله نه لرو او نه هم د امریکا په گډون له کوم هیواد سره دښمني غواړو. امریکایي حکومت، ولس او پارلمان ته مو مکرر لیکونه استول هم په دې منظور وو چې دغه پیغام ورسوو.

او که دوهمه خبره وي، بیا نو دا ملت داسې نه دی لکه نور هغه ملتونه چې امریکا همدا اوس لاندې کړي، گټې یې خوري، استعماري اهداف په کې تعقیبوي او مخامخ د هغو په کورنیو چارو کې مداخله کوي، په داسې صورت کې موږ د امریکا هیڅ پروانه لرو، نه خبرې ورسره کوو، نه جگړه دروو او نه هم ورڅخه سترې کیږو، بیا تاسو امریکا یې کار پوهان او څیړونکي د زیانونو شمیر ونیسي چې څوک ډیر زیانمن کیږي او څوک جگړه پایلي؟